

Økonomiplan for 2024 — 2027

Indre Fosen

Kommunedirektørens innledning

Indre Fosen kommune er en kommune med et rikt og mangfoldig næringsliv. Kommunen er preget av en allsidig natur med mange kvaliteter for et godt og innholdsrikt bo- og aktivitetsnivå. Vi har umiddelbar nærhet til Trondheim som den store motoren i Midt- Norge, med et allsidig kompetansemiljø og et stort arbeidsmarked. Indre Fosen kommune er den eneste kommunen i Trondheimsregionen som ikke opplever å ha vekst og utvikling. Dette er en trend som vi må snu for å skape vekst og utvikling, samt synliggjøre at i Indre Fosen er det mulig å bo alternativt og tilgang til Trondheim og byens kvaliteter i umiddelbar nærhet.

Handlings- og økonomiplanen 2024-2027 har en innretning som kommunedirektøren mener vil kunne bidra til å skape den nødvendige utviklingskraft og snu den unaturlige negative befolkningsutviklingen.

Handlings- og Økonomiplanen for fireårsperioden er utarbeidet med utgangspunkt i driftsåret 2022 og kjente opplysninger etter andre tertial i 2023. Handlings- og økonomiplan for 2024-2027 og budsjett for 2024, blir den første anledningen for nytt kommunestyre til å få et godt innblikk i kommunens økonomi og utfordringsbilde basert på det kunnskapsgrunnlaget som er kjent. Det er grunn for å fremholde at kommunens utfordringsbilde er demografiske endringer, hvor et synkende innbyggertall og barnetall viser at denne utviklingen kan vedvare og eskalere om utviklingen ikke stanses og man på lengre sikt klarer å skape vekst.

Vi lever i en urolig tid hvor flere opplever en krevende økonomisk tid. 2023 har så langt vært et utfordrende økonomisk år, og usikkerheten som råder både nasjonalt og internasjonalt, merkes godt også i vår kommune. Allikevel er det utsikter til at Indre Fosen kommune går mot en regnskapsavslutning i balanse ved utgangen av 2023.

Stigende renter, urolige finansmarkeder og høy pris- og lønnsvekst legger press på kommunens økonomi. Indre Fosen kommune har de senere årene gjennomført flere store investeringer, og dette gjør oss fortsatt utsatt og sårbar for rentehevinger. Omfanget av denne usikkerheten er uvant, og stiller høye krav til innretning og oppfølging av budsjettet for 2024 og de kommende års budsjetter. Dette vil kunne reduseres noe hvis man følger anbefalingene i handlings og økonomiplanen om en nøktern tilnærming til investeringer i perioden.

Indre Fosen kommune har behov for å utvikle bedre forståelse for styring og kontroll. Kommunens budsjetter påvirkes av en rekke forhold, og handlingsrommet vårt har blitt redusert de senere årene. Det er lite som tyder på at de økonomiske rammebetingelsene blir bedre i økonomiplanperioden, og behovet for stram og ansvarsfull økonomistyring vil vedvare. Folketallet har med mindre variasjoner vært stabilt selv om vi har opplevd en nedgang de senere årene, noe som også har påvirket inntektsgrunnlaget. I tillegg er befolkningens alderssammensetning er endret, noe som kunnskapsgrunnlaget viser vil vedvare.

Endret befolknings sammensetning har konsekvenser for kommunens inntektsgrunnlag, og for hvilke tjenester kommunen kan og skal tilby. For å sikre en bærekraftig utvikling over tid, må tjenestene tilpasses befolkningsutviklingen. Det vil alltid oppleves som vanskelig når nivået på eksisterende tjenester må tilpasses, både for innbyggerne og for de ansatte, men det er avgjørende å omfordele ressurser dit behovene øker. Selv om den økonomiske situasjonen er krevende, er det viktig å huske på at vi har en rekke gode satsninger og tiltak som videreføres i perioden. For at vi skal kunne fortsette å levere gode tjenester, må vi imidlertid tenke nytt og arbeide kunnskapsbasert med planer, tiltak og endringer. Slik den økonomiske situasjonen i Indre Fosen kommune er det begrenset handlingsrom til å styrke tjenestene, og alle nye tiltak må vurderes opp mot andre tjenestetilbud. Fremover blir det nødvendig med strengere prioriteringer.

Økonomiplan for 2024-2027

Indre Fosen kommune bruker mer penger per innbygger enn kommuner vi sammenligner oss med på de aller fleste tjenestene, selv om det også her finnes nyanser. Driftsrammene våre er stramme og har vært det gjennom flere år. Kommunedirektøren legger frem Handlings- og økonomiplanen 2024-2027 med budsjettforslag 2024 i balanse, men forslaget bygger på forutsetninger om vesentlige innsparinger og omstilling av kommunens drift i økonomiplanperioden. Vi har også valgt å ta en ambisiøs tilnærming til inntektsforutsetningene, noe som forsterker betydningen av god styring og kontroll.

Handlings og økonomiplan for 2024-2027, samt i budsjettforslaget for 2024 ligger det inne en rekke konkrete innsparingstiltak. Det er imidlertid avgjørende at kommunens kostnadsnivå reduseres ytterligere i årene fremover, og det er derfor lagt inn et effektiviseringskrav i hele økonomiplanperioden.

Kommunedirektøren ser behov for å igangsette en gjennomgang av ulike oppgaver i 2024, for å etablere en planstyrt kommune. Dette vil i større grad bidra til langsiktighet i plangrunnlag og vise sammenhenger i beslutningsgrunnlaget. For å lykkes med å redusere merforbruket og tilpasse driften til eksisterende driftsrammer, må hele kommunen involveres.

Kommunedirektøren vil understreke at demografiske endringer med færre barn og flere eldre, tilsier at vi må starte mer omfattende vurderinger for Handlings- og økonomiplan 2025-2028. Dette beslutningsgrunnlaget vil utarbeides gjennom 2024, noe som er årsaken til at vår anbefaling er at 2024 bør være et konsolideringsår. Analysen må berøre helse og omsorgstjenester, barnehagestruktur og skolestruktur, bosenterstruktur og en generell vurdering av vår totale bygningsmasse. Dette er viktige temaer som vi må utforme strategier for under behandlingen av kommuneplanens samfunnsdel.

Den økonomiske situasjonen krever tydelige prioriteringer og tiltak som gir effekt, og omstillingsarbeidet vil sannsynligvis oppleves å være krevende for både folkevalgte, ledere, ansatte og tillitsvalgte. Kommunestyret må forvente å få seg forelagt saker og utredninger gjennom økonomiplanperioden for vedtak om omstilling, herunder vurderinger av tjenestestruktur, endring av tjenestenivå, og andre tiltak for å frigjøre effekter, for å kunne omdisponere ressurser.

Ingen kan løse fremtidens utfordringer alene. Vi er avhengige av å jobbe sammen på tvers av fagområder og organisasjonsnivå, sammen med folkevalgte, innbyggere og frivilligheten. Gode kunnskapsgrunnlag med felles virkelighetsforståelse, tillit til hverandre og godt samarbeid er avgjørende for å lykkes med dette arbeidet. Ved å ta gode valg for kommende års budsjetter, vil vi fortsatt ha god styringsevne, til tross for usikkerhet i rammebetingelsene og strammere økonomiske rammer.

Det er viktig å planlegge for, samt å skape handlingsrom og styringsevne, slik at vi kan følge opp kommuneplanens nye samfunnsdel når denne er vedtatt i løpet av første halvdel i 2024. Skal vi lykkes med å bli en attraktiv, inkluderende samt klima- og miljøvennlig kommune i kommende år. Om vi lykkes med omstillingen Handlings- og økonomiplanen legger opp til, ser kommunedirektøren utsikter til en betydelig bedring av de økonomiske forutsetningene mot slutten av perioden, noe som vil kunne bidra til økt handlingsrom for å skape vekst og utvikling.

Avslutningsvis vil jeg minne om at det skjer mye bra i Indre Fosen kommune. Det er stor oppmerksomhet om både tjeneste- og samfunnsutvikling, og hver dag møter engasjerte medarbeidere på jobb med ønske om å skape gode tjenester, til det beste for kommunens innbyggere og næringsliv. Indre Fosen kommune er slik jeg vurderer det en spennende kommune, med et betydelig potensiale og gode forutsetninger for videreutvikling. Min vurdering er at skal vi lykkes med dette er vi avhengig av å skape økonomisk handlingsrom som legger til rette for fremtidig utvikling.

Økonomiplan for 2024-2027

I en krevende tid har vi også lagt til rette for trygghet, medmenneskelighet og omsorg for krigsutsatte flyktninger fra Ukraina, ved å ta i mot et betydelig antall i forhold til sammenlignbare kommuner. Ved utgangen av 2023 vil vi ha tatt imot godt over 220 Ukrainske flyktninger.

Årets budsjettarbeid har vært krevende for organisasjonen, og jeg ønsker å takke sektorene for arbeidet som er lagt ned. Vi håper Handlings- og økonomiplan og budsjett 2024 danner et godt grunnlag for den videre folkevalgte behandlingen. Informasjonsmengden er omfattende, og administrasjonen vil være behjelpelig med avklaringer og tilleggsinformasjon i den videre prosessen.

Hovedtallene i budsjettforslaget

Sentrale inntekter

Beløp i 1000

	Økonomiplan			
	2024	2025	2026	2027
Rammetilskudd	-373 445	-374 845	-377 245	-377 245
Eiendomsskatt	-14 990	-20 690	-26 490	-29 890
Andre generelle driftsinntekter	-11 165	-11 165	-11 165	-11 165
Skatteinntekter	-389 282	-384 282	-384 282	-384 282
Statlige tilskudd	-14 090	-14 090	-14 090	-14 090
Sum sentrale inntekter	-802 972	-805 072	-813 272	-816 672

Rammetilskudd

Rammetilskudd er inntekter fra staten som baserer seg på flere faktorer som kommunens størrelse, demografi, økonomiske situasjon og behovene til befolkningen. Det kan også være knyttet til spesifikke oppgaver eller tjenester som kommunen forventes å utføre, for eksempel helsehjelp, utdanning, infrastrukturutvikling eller sosialtjenester.

Rammetilskuddet består av følgende inntektsposter fra staten:

INDRE FOSEN					
2024-prisnivå for årene 2024-2027					
1000 kr	2023	2024	2025	2026	2027
Innbyggertilskudd (likt beløp pr innb)	277 372	296 470	298 464	298 470	298 482
Utgiftsutjevningen	56 133	50 829	50 645	50 646	50 647
Overgangsordning	-405	-	-	-	-
Saker særskilt ford (inkl. trekk)	-4 567	-2 296	-2 352	133	2 618

konsesjonskraft, per grunnskole, helsestasjon skolehelse, barnevernsreform, bortfall eiendomsskatt og arbavg)					
Inndelingstilskudd	17 542	18 366	18 366	18 366	14 693

Det er en betydelig økning i budsjettet fra 2023 til 2024 på de frie inntektene. Dette kommer i stor grad av en økning i innbyggertilskuddet som gis per innbygger i kommunen. Utgiftsutjevningen skal dekke alle ulikhetene mellom hver kommunen basert på bl. annet demografi og geografi. Inndelingstilskuddet ble gitt til kommuner som slo seg sammen i perioden 2016 til 2020. Beløpet vil fases ut i en periode på 5 år etter 15 år etter sammenslåingen. Ser man videre i økonomi og handlingsplanperioden forventes det en ytterligere lav vekst i rammetilskuddet ut over forventet pris og lønnsvekst. Men dette forutsetter at innbyggertallet til kommunen ikke faller videre ned fra dagens nivå.

Eiendomsskatt

Indre Fosen kommune innførte eiendomsskatt på kraftverk i 2020. Det ble i vedtatt innført eiendomsskatt på private boliger i 2022.

Hvert år i forbindelse med budsjettbehandlingen må vedtak om eventuelle utskrivning av eiendomsskatt gjentas for det kommende skatteåret. I den forbindelse stiller loven krav til innholdet i vedtaket. Slik som: hjemmel for utskrivningen, velge utskrivingsalternativ, evt. avgrensning av område, skattesatser, eventuelle differensierte satser, bunnfradrag, skattevedtekter og terminer.

Vedlagt følger en tabell som viser mulighetene som eiendomsskatt gir.

Type skatteeiendom	Sum grunnlag	Sum skatt	Sats	0,2 %	0,3 %	0,4 %
Bolig	277 422	554	0,2 %	554	832	1 109
	600	845		845	268	690
Fritid	1 103	2 206	0,2 %	2 206	3 310	4 413
	438 000	876		876	314	752
Landbruk - bolig	829 849	1 659	0,2 %	1 659	2 489	3 319
	300	699		699	548	397
Blanda bruk - bolig	50 223	100	0,2 %	100	150	200
	600	447		447	671	894
Tomt - bolig	19 502	39	0,2 %	39	58	78
	000	004		004	506	008
Tomt - fritid	19 722	39	0,2 %	39	59	78
	000	444		444	166	888

Økonomiplan for 2024-2027

Kun garasje/uthus/naust	21 529 000	43 058	0,2 %	43 058	64 587	86 116
Formuesgrunnlag bolig	4 513 949 300	9 027 899	0,2 %	9 027 899	13 541 848	18 055 797
Landbruk - fritid	39 265 800	78 532	0,2 %	78 532	117 797	157 063
Sum bolig og fritid	6 874 901 600	13 749 803		13 749 803	20 624 705	27 499 606
Tomt - næring	15 093 000	30 186	0,2 %	30 186	45 279	60 372
Blanda bruk - næring	65 800 000	131 600	0,2 %	131 600	197 400	263 200
Landbruk - næring	8 306 000	16 612	0,2 %	16 612	24 918	33 224
Næring	683 755 000	1 367 510	0,2 %	1 367 510	2 051 265	2 735 020
Sum Næring	772 954 000	1 545 908		1 545 908	2 318 862	3 091 816
Sum Kraft	1 550 000 000	3 100 000	0,2 %	3 100 000	4 650 000	6 200 000
Sum	9 197 855 600	18 395 711		18 395 711	27 593 567	36 791 422

For 2024 legges det inn en eiendomsskatt på "alle objekt" med 1,5 promille på "bolig og fritid" og 2 promille på "næring og kraft". Totalt vil det gi en inntekt for kommunen på ca. kr 18,4 mill.

Andre generelle driftsinntekter

Posten består av følgende inntekter:

Kompensasjon for kapitalutgifter til eldreomsorg innebærer at Indre Fosen kommune får kompensasjon for beregnede rente- og avdragsutgifter for låneopptak på følgende seks prosjekt: Råkvåg aldershjem, Strømmen oms. boliger, Hasselvika bo- og servicesenter, to prosjekt Rissa sykehjem og omsorgsboliger. Ordningen legger til grunn 30 års serielån med årlig fastsettelse av renten i forbindelse med statsbudsjettet. Det forutsettes en rente på 6 % for resten av planperioden.

Rentekompensasjon for kirkebygga gjelder utbedringer av Stadsbygd kirke utført i 2009 og for Rissa kirke som ble utført i 2012-13.

Rentekompensasjon for skolebygg var en ordning som ble innført i forbindelse med statsbudsjettet for 2002 og med en videreføring i 2010. Tidligere Rissa kommune kunne låne inntil 40 millioner kr i rentefrie lån fra staten. Det kompenseres etter et tenkt lån med 5 års avdragsfrihet, og deretter 15 års nedbetaling. Tidligere Rissa kommune brukte opp lånemuligheten før sammenslåingen.

Vertskommunetillegg, etter HVPU reformen i 1993 overtok tidligere Leksvik kommune ansvaret for flere beboere hjemmehørende andre kommuner. Kommunen ble da tildelt et tilskudd per bruker. Ordningen er faset ut, men tilskuddet gis så lenge berørte brukere lever.

Skatteinntekter

Skatteinngang fra innbyggerne som bor i kommunen. Dette estimeres til ca. 289 mill. for 2024.

Inntektsutjevning gis til kommuner som har mindre skatteinntekter enn en gjennomsnittlig kommune. Indre Fosen ligger langt under gjennomsnitt og har derfor en stor inntekt her. For 2024 så estimeres det ca. kr 98 mill.

Statlige tilskudd

Dette er inntekter fra staten som kommer fra:

Vertskommunetillegg, etter HVPU reformen i 1993 overtok tidligere Leksvik kommune ansvaret for flere beboere hjemmehørende andre kommuner. Kommunen ble da tildelt et tilskudd per bruker. Ordningen er faset ut, men tilskuddet gis så lenge berørte brukere lever.

Et eget tilskudd til kommuner over 3200 innbyggere

Regionsentertilskudd, dette tilskuddet ble gitt til kommuner som valgte å slå seg sammen i perioden 2018-2020 og var av en viss størrelse.

Sentrale utgifter

Beløp i 1000

	Økonomiplan			
	2024	2025	2026	2027
Justert sentrale pensjonskostnader	30 000	30 000	30 000	30 000
Sum sentrale utgifter	30 000	30 000	30 000	30 000

Justert sentrale pensjonskostnader

Beregningen av pensjonskostnader baserer seg på flere faktorer og justeres hvert år. Fra 2023 til 2024 endres satsen kommunen betaler i pensjon i KLP fra ca. 23,5% til 18%. For å sørge at kommunenes budsjetter ikke får store endringer i driftsnivå ved større endringer i pensjonskostnader er det innført et premieavvik. Premieavviket kan kommunen bruke i driften og kan derfor sørge for at kommunens totale pensjonskostnader blir forholdsmessig like hvert år. Det gjør at premieavviket som kommunen mottar er høyt når pensjonen er høy og lavt når pensjonen er lav. Fra 2023 til 2024 blir derfor premieavviket redusert betydelig for å matche den store nedgangen i pensjonssats. Utfordringen ligger i at kommunen

Økonomiplan for 2024-2027

må tilbakebetale premieavviket som brukes på 7 år. Premieavviket økte med nesten kr 50 mill. i 2023. Dette fører til at kommunen må tilbakebetale ca. kr 7 mill. mer i 2024 enn i 2023.

Finansinntekter og -utgifter

Beløp i 1000

	Økonomiplan			
	2024	2025	2026	2027
Renteinntekter	-15 582	-15 332	-15 082	-14 832
Utbytter	-19 000	-19 000	-19 000	-19 000
Renteutgifter	83 857	83 857	81 057	70 557
Avdrag på lån	64 400	63 371	61 226	58 982
Netto finansinntekter/finansutgifter	113 675	112 896	108 201	95 707
Finansutgifter i tjenesteområdene	-379	-379	-379	-379
Totale finansutgifter	113 296	112 517	107 822	95 328
Motpost avskrivninger	-82 273	-82 273	-82 273	-82 273
Motpost avskrivninger	0	0	0	0

Renteinntekter

Renteinntekter: Forsinkelsesrenter og renter av bankinnskudd budsjetteres skjønnsmessig basert på erfaringstall.

I planperioden 2024 – 2027 budsjetteres avkastning fra pengeplasseringer i henhold til målsettingene i finansreglementet som er 4,5 %. Markedsverdi på disse midlene er kr 50 mill. pr. 20.12.2023

Av kommunens eierlån i FosenKraft på kr 14 mill. er det budsjettert med en renteinntekt på 7 %, ca. kr 950 000.

Utbytter

Budsjettert utbytte fra TrønderEnergi AS er for planperioden basert på dagens eierandel på 8,87 %. Indre Fosen kommune hadde obligasjonslån (eierlån) pålydende kr 66 mill. til avtalt rente på 7,1 %. Dette utgjorde kr 4,7 mill. i renteinntekter. TrønderEnergi AS fikk vedtatt en ny utbyttepolitikk hvor disse lånene ble innfridd i 2021, men kommunene fikk beholde en tilsvarende inntekt for å sikre at utbytte ikke skulle bli mindre i årene frem til 2023. Utbytte legges til kr 17,5 mill. i 2024 og i resten av perioden, dette er basert på tall fra TrønderEnergi AS.

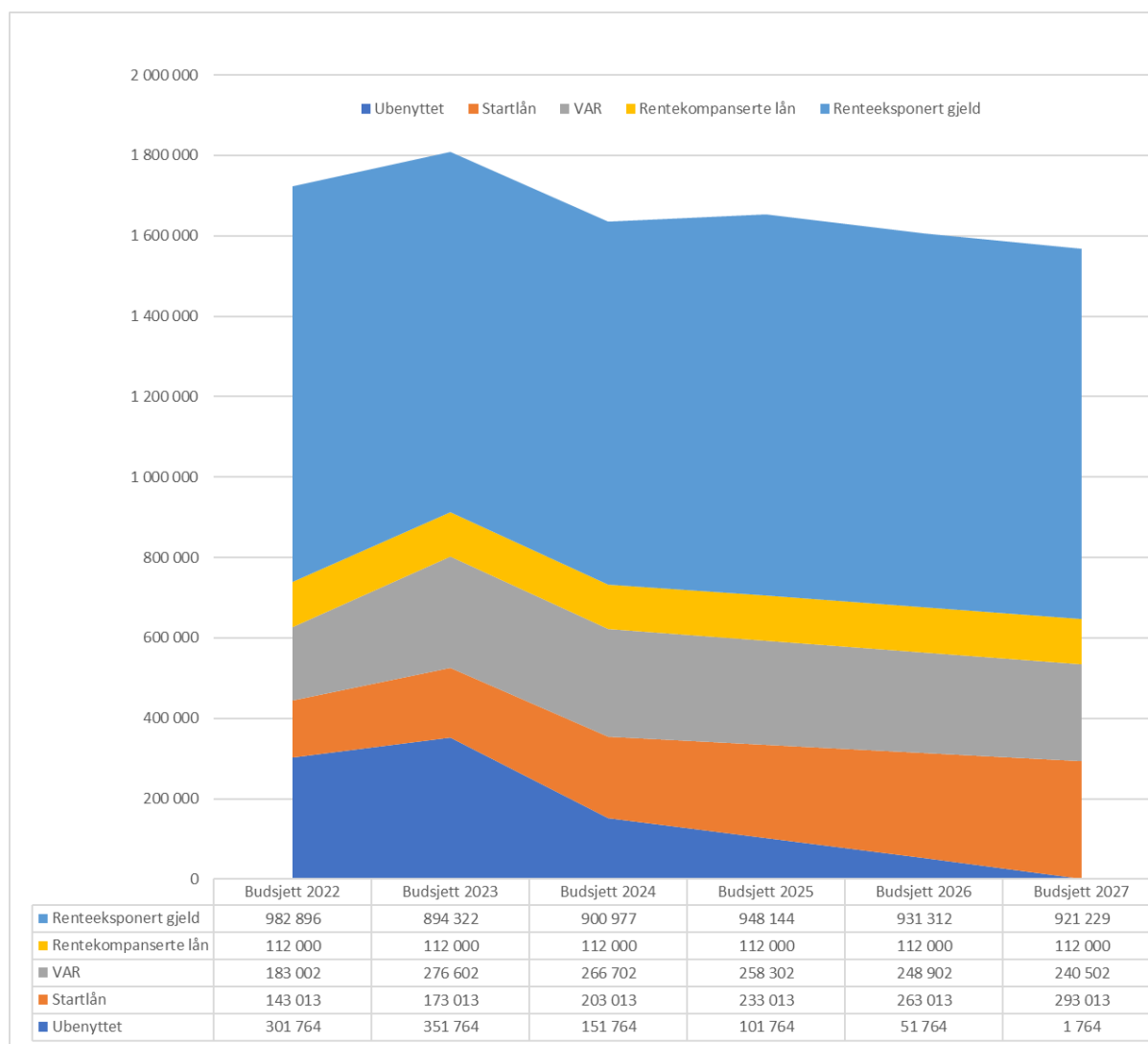
Indre Fosen kommune mottar også utbytte fra NTE, dette beløpet har vært stabilt over flere år og legges inn på kr 1,5 mill.

Renteutgifter

Følges avdragsplanen i årene som kommer og også gjennomfører investeringene som er i planperioden har Indre Fosen følgende gjeldsutvikling.

Økonomiplan for 2024-2027

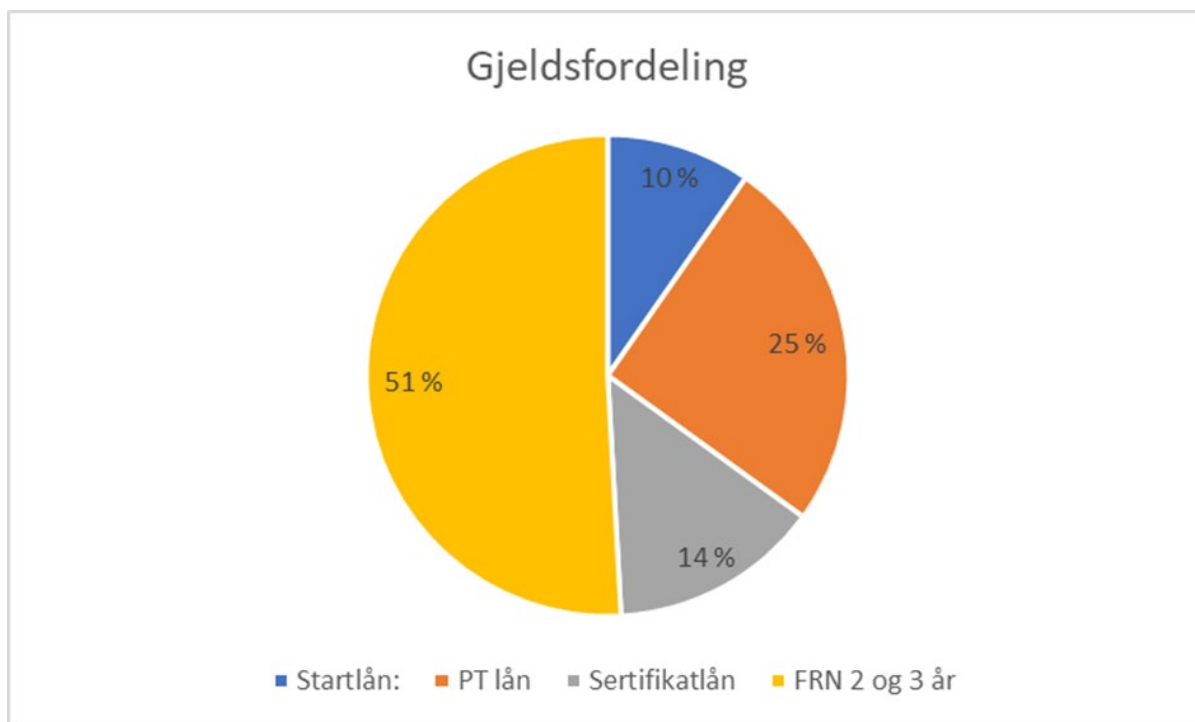
Tall i 1000 kr

Avdrag på lån

Brutto lånegjeld i Indre Fosen kommune vil pr 01.01.2024 være på ca. kr 1 670 mill. Gjelda er fordelt med 10% i startlån til Husbanken, 25 % på flytende rentevilkår, 51% i FRN og 14% i sertifikatmarkedet. Med dagens rentenivå er dette en gunstig fordeling. Renteutviklingen følges nøye, og det vil gjøres løpende vurderinger for hvordan denne fordelingen vil bli fremover.

Tall i 1000 kr

Rentenivået i økonomiplanperioden er beregnet med utgangspunkt i dagens effektive gjennomsnittsrente for hele låneporteføljen. Renteutviklingen er basert på markedets antagelser, som igjen gir en effektiv rente på 5 % i 2024, 2025 og 2026, og 4,5% i 2027. For å få denne renteutviklingen må kommunen fortsette med å ha en stor del av gjelden i sertifikatmarkedet. For langsiktig sikkerhet er det likevel viktig å beholde en fastandel som er større enn 25% av porteføljen. Rentekostnader knyttet til bygging er en del av byggelånskostnaden, m.a.o. så vil driften først bli belastet når de nye byggene tas i bruk.

Kommunen vil i planperioden kun betale ned minimumsavdraget. For ikke å få alt for store rente og avdragsutgifter i årene som kommer har kommunen vedtatt finansielle måltall på gjeldsgrad. Gjeldsgrad 1 (brutto gjeld) skal over tid være maksimum 160 % og gjeldsgrad 2 (rentebærende gjeld) skal over tid være maksimum 90 %. Kommunen vil i løpet av planperioden nå disse målene, men det vil medføre at kommunen må være svært restriktiv i låneopptak i årene fremover.

Disponering av driftsrammen

Oversikt Drift

Beløp i 1000

	Økonomiplan			
	2024	2025	2026	2027
Sentrale inntekter				
Rammetilskudd	-373 445	-374 845	-377 245	-377 245
Eiendomsskatt	-14 990	-20 690	-26 490	-29 890
Andre generelle driftsinntekter	-11 165	-11 165	-11 165	-11 165
Skatteinntekter	-389 282	-384 282	-384 282	-384 282
Statlige tilskudd	-14 090	-14 090	-14 090	-14 090
Sum sentrale inntekter	-802 972	-805 072	-813 272	-816 672
Sentrale utgifter				

Økonomiplan for 2024-2027

	Økonomiplan			
	2024	2025	2026	2027
Justert sentrale pensjonskostnader	30 000	30 000	30 000	30 000
Sum sentrale utgifter	30 000	30 000	30 000	30 000
Driftsutgifter per tjenesteområde				
Fellestjenester	88 078	89 348	87 088	87 238
Oppvekst	242 918	237 643	232 643	228 643
Helse og omsorg	368 440	371 317	375 414	378 362
Samfunn	51 538	53 168	54 168	54 168
Finans	15 221	11 239	23 302	27 704
Driftsutgifter per tjenesteområde	766 194	762 714	772 614	776 114
Korr. finansutgifter i tjenesteområdene	379	379	379	379
Korr. avsetninger og årsoppgjørdisposisjoner i tjenesteområdene	-31 660	-22 678	-29 741	-24 143
Korr. motpost avskrivninger i tjenesteområde	0	0	0	0
Brutto resultat (KOSTRA)	-38 059	-34 657	-40 020	-34 322
Netto finansutgifter og inntekter				
Renteinntekter	-15 582	-15 332	-15 082	-14 832
Utbytter	-19 000	-19 000	-19 000	-19 000
Renteutgifter	83 857	83 857	81 057	70 557
Avdrag på lån	64 400	63 371	61 226	58 982
Netto finansinntekter/finansutgifter	113 675	112 896	108 201	95 707
Finansutgifter i tjenesteområdene	-379	-379	-379	-379
Totale finansutgifter	113 296	112 517	107 822	95 328
Motpost avskrivninger	-82 273	-82 273	-82 273	-82 273
Motpost avskrivninger	0	0	0	0
Motpost avskrivninger i tjenesteområdene	0	0	0	0
Netto resultat (KOSTRA)	-7 035	-4 412	-14 470	-21 266
Avsetninger og årsoppgjørdisposisjoner				
Avsetninger til disposisjonsfond	18 576	16 656	17 206	15 456
Bruk av disposisjonsfond	-43 200	-34 921	-32 476	-18 332
Netto avsetninger	-24 624	-18 265	-15 270	-2 876
Netto avsetninger og årsoppgjørdisposisjoner i tjenesteområdene	31 660	22 678	29 741	24 143
Totale avsetninger	7 035	4 412	14 470	21 266
Årsoverskudd (-)/Årsunderskudd (+)	0	0	0	0

Driftsutgifter per tjenesteområde (1B)

Beløp i 1000

	Økonomiplan			
	2024	2025	2026	2027
Fellestjenester	88 078	89 348	87 088	87 238
Oppvekst	242 918	237 643	232 643	228 643
Helse og omsorg	368 440	371 317	375 414	378 362
Samfunn	51 538	53 168	54 168	54 168
Finans	15 221	11 239	23 302	27 704
Finans	0	0	0	0

	Økonomiplan			
	2024	2025	2026	2027
Driftsutgifter per tjenesteområde	766 194	762 714	772 614	776 114

Budsjettvedtak

Økonomiplanen er en sentral del av kommunens virksomhetsstyring. Den omfatter hele kommunens virksomhet, og gir en realistisk oversikt over sannsynlige inntekter, forventede utgifter og prioriterte oppgaver i planperioden. Dokumentet består av en driftsdel og en investeringsdel. Det første året i økonomiplanen legger rammene for årsbudsjettet der bevilgningene er bindende, mens de resterende årene gir rammer for å planlegge de senere budsjettår.

§ 5-4 Bevilgningsoversikter - drift (1A) er en oversikt som viser kommunens frie disponible inntekter. Dette er inntekter som ikke knytter seg til bestemte formål i budsjettet, og der kommunestyret avgjør hva midlene skal gå til. Inntekter som knytter seg til bestemte formål er inkludert i rammene til de ulike budsjettområdene (øremerkede tilskudd, sykkelønsrefusjoner, brukerbetaling og gebyrer).

Under frie disponible inntekter finner vi skatt på inntekt og formue, rammetilskudd fra staten, eiendomsskatt og andre inntekter som for eksempel integreringstilskuddet.

Bevilgningene til de enkelte budsjettområdene spesifiseres i **§ 5-4 Bevilgninger - drift (1B)**, og stilles opp i samsvar med den inndeling som er bestemt av kommunestyret i gjeldende økonomireglement for Indre Fosen kommune. Budsjettområdene defineres som etatsrammer. En sektorramme er summen av et antall ansvarsområder hvor kommunale oppgaver og ressursinnsats knyttes til konkrete behov og brukergrupper.

Sektorrammene er nettorammer. Det vil si at rammene er inkludert inntekter til de aktuelle formålene, som øremerkede tilskudd, sykkelønsrefusjoner, brukerbetaling og gebyrer.

§ 5-6 Økonomisk oversikt - drift viser alle kommunens inntekter og utgifter etter art (type inntekt eller utgift) - både frie inntekter, øremerkede tilskudd, lønnsutgifter, driftsutgifter, rente- og avdragsutgifter mv.

§ 5-5 Bevilgningsoversikter - investeringer (2A) viser kommunens investeringer i varige driftsmidler (skole, barnehager, omsorgsboliger mv.), andre investeringsutgifter som utlån av midler, og hvordan investeringene er finansiert. Kommunen har ulike finansieringskilder - bruk av lån, kompensasjon for merverdiavgift knyttet til investeringsutgifter, tilskudd, overføring fra drift mv.

§ 5-5 Bevilgninger - investeringer (2B) er en oversikt over bevilgninger til investeringer i anleggsmidler, og stilles opp i samsvar med det som er bestemt av kommunestyret. Oppstillingen av bevilgningene skal inneholde bruttobeløp.

Brutto driftsresultat

Med brutto driftsresultat menes de totale driftsinntektene fratrukket utgiftene som er knyttet til den årlige driften av kommunen (inkludert avskrivninger). Et godt brutto driftsresultat kan benyttes til å

svare for høye rente- og avdragsutgifter som følge av høy lånegjeld, til egenkapital i investeringer, til å håndtere uforutsette utgifter og svikt i inntektene eller til inndekning av tidligere års underskudd.

Netto driftsresultat

Netto driftsresultat viser hva som er igjen etter at alle årets løpende utgifter (dvs. lønns- og driftsutgifter og rente- og avdragsutgifter) er trukket fra alle årets løpende inntekter. Avskrivningene er eliminert ved at de har en motpost før netto driftsresultat. Det er avdragsutgiftene som dermed påvirker resultatet i kommunebudsjettet.

Netto driftsresultat viser hvor mye som kan benyttes til finansiering av investeringer eller avsettes til senere bruk (disposisjonsfond), og er et uttrykk for kommunens økonomiske handlingsrom. Staten legger til grunn at kommunene sett under ett bør ha et netto driftsresultat som tilsvarer minst 1,75 prosent av driftsinntektene. Netto driftsresultat er det mest brukte resultatbegrepet i kommunesektoren.

En svakhet ved netto driftsresultat er at det ikke gir et tilstrekkelig godt bilde av den mer langsiktige utviklingen i en kommunens økonomi. Et lavt vedlikeholds nivå vil for eksempel påvirke driftsresultatet positivt. En annen innvending er at avdrag og ikke avskrivninger inngår i resultatbegrepet, slik at kapitalslitet ikke nødvendigvis blir tatt tilstrekkelig hensyn til.

Avsetninger og årsoppgjørdisposisjoner

Dette er bunnlinjene i kommunebudsjett og -regnskapet og består i tillegg til differansen mellom årets løpende inntekter og utgifter (netto driftsresultat) av avsetninger til senere bruk (fond), bruk av tidligere oppsparte midler (fond) og overføring til investering.

Dersom en kommune får et regnskapsmessig merforbruk, må dette dekkes inn i løpet av de neste to årene. I ny kommunelov som gjelder fra 2020 vil kommuner med et regnskapsmessig merforbruk på mer enn 3 % av brutto driftsinntekter meldes direkte inn i ROBEK.

Tabeller med driftsbudsjett med endringer

Under hver sektor er det en tabell som viser forslag til driftsbudsjettet for 2024-2027. Budsjettet for 2024 tar utgangspunkt i budsjettet for 2023, inkludert de budsjettendringer som er gjort i løpet av året eller som forslag fra rådmannen. Rammene justeres for forventet lønns- og prisvekst fra 2023 til 2024. En kommer da frem til forslag til ny ramme for 2024-2027.

Bevilgningsoversikt drift etter § 5-4 første ledd

Beløp i 1000

	Regnskap 2022	Oppr. budsjett 2023	Øk.plan 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan 2027
Rammetilskudd	0	-440 043	-486 211	-485 111	-487 511	-487 511
Inntekts- og formuesskatt	0	-263 225	-290 606	-288 106	-288 106	-288 106
Eiendomsskatt	0	-9 990	-14 990	-20 690	-26 490	-29 890
Andre generelle driftsinntekter	0	-11 798	-11 798	-11 798	-11 798	-11 798
Sum generelle driftsinntekter	0	-725 056	-803 605	-805 705	-813 905	-817 305

Økonomiplan for 2024-2027

	Regnskap 2022	Oppr. budsjett 2023	Øk.plan 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan 2027
Korrigert sum bevilgninger drift, netto	0	636 258	683 369	688 871	691 708	700 806
Avskrivninger	0	78 724	82 178	82 178	82 178	82 178
Sum netto driftsutgifter	0	714 981	765 546	771 048	773 885	782 983
Brutto driftsresultat	0	-10 075	-38 059	-34 657	-40 020	-34 322
Renteinntekter	0	-16 711	-15 961	-15 711	-15 461	-15 211
Utbytter	0	-19 000	-19 000	-19 000	-19 000	-19 000
Renteutgifter	0	50 385	83 857	83 857	81 057	70 557
Avdrag på lån	0	66 000	64 400	63 371	61 226	58 982
Netto finansutgifter	0	80 674	113 296	112 517	107 822	95 328
Motpost avskrivninger	0	-78 724	-82 273	-82 273	-82 273	-82 273
Netto driftsresultat	0	-8 124	-7 035	-4 412	-14 470	-21 266
Disponering eller dekning av netto driftsresultat						
Avsetninger til bundne driftsfond	0	1 230	398	398	398	398
Bruk av bundne driftsfond	0	-6 549	-7 820	-7 820	-7 820	-7 820
Avsetninger til disposisjonsfond	0	47 573	65 627	58 707	54 257	42 507
Bruk av disposisjonsfond	0	-34 130	-51 171	-46 874	-32 366	-13 820
Sum disponeringer eller dekning av netto driftsresultat	0	8 124	7 035	4 412	14 470	21 266
Fremført til inndekning i senere år (merforbruk)	0	0	0	0	0	0

Bevilgningsoversikt drift etter § 5-4 andre ledd

Beløp i 1000

	Regnskap 2022	Oppr. budsjett 2023	Øk.plan 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan 2027
Fellestjenester	0	80 972	88 078	89 348	87 088	87 238
Oppvekst	0	233 011	242 918	237 643	232 643	228 643

Økonomiplan for 2024-2027

	Regnskap 2022	Oppr. budsjett 2023	Øk.plan 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan 2027
Helse og omsorg	0	355 441	368 440	371 317	375 414	378 362
Samfunn	0	47 872	51 538	53 168	54 168	54 168
Finans	0	-42 355	-9 703	-9 703	-9 703	-9 703
Sum	0	674 941	741 270	741 772	739 609	738 707
bevilgninger drift, netto						
Herav:						
Avskrivninger	0	19 212	22 666	22 666	22 666	22 666
Netto	0	0	0	0	0	0
renteutgifter og -inntekter						
Avsetninger til bundne driftsfond	0	1 230	398	398	398	398
Bruk av bundne driftsfond	0	-6 549	-7 820	-7 820	-7 820	-7 820
Avsetninger til disposisjonsfond	0	28 221	47 051	42 051	37 051	27 051
Bruk av disposisjonsfond	0	-3 430	-4 395	-4 395	-4 395	-4 395
Korrigert sum	0	636 258	683 369	688 871	691 708	700 806
bevilgninger drift, netto						

Bevilgningsoversikt investering etter § 5-5 første ledd

Beløp i 1000

	Regnskap 2022	Oppr. budsjett 2023	Øk.plan 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan 2027
Investeringer i varige driftsmidler	0	0	44 423	25 273	16 023	166 423
Tilskudd til andres investeringer	0	0	0	0	0	0
Investeringer i aksjer og andeler i selskaper	0	0	2 381	2 381	2 381	2 381
Avdrag på lån	0	0	0	0	0	0
Sum	0	0	46 804	27 654	18 404	168 804
investeringsutgifter						
Kompensasjon for merverdiavgift	0	0	-9 180	-3 915	-2 065	-32 285
Tilskudd fra andre	0	0	0	0	0	0
Salg av varige driftsmidler	0	0	-2 381	-2 381	-2 381	-2 381
Mottatte avdrag på utlån av egne midler	0	0	0	0	0	0
Bruk av lån	0	0	-35 243	-21 358	-13 958	-134 138
Sum	0	0	-46 804	-27 654	-18 404	-168 804
investeringsinntekter						
Videreutlån	0	0	30 000	30 000	30 000	30 000
Bruk av lån til videreutlån	0	0	-30 000	-30 000	-30 000	-30 000

Økonomiplan for 2024-2027

	Regnskap 2022	Oppr. budsjett 2023	Øk.plan 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan 2027
Avdrag på lån til videreutlån	0	0	0	0	0	0
Mottatte avdrag på videreutlån	0	0	0	0	0	0
Netto utgifter videreutlån	0	0	0	0	0	0
Avsetninger til bundne investeringsfond	0	0	0	0	0	0
Bruk av ubundet investeringsfond	0	0	0	0	0	0
Sum overføring fra drift og netto avsetninger	0	0	0	0	0	0
Fremført til inndekning i senere år (udekket)	0	0	0	0	0	0

Bevilgningsoversikt investering etter § 5-5 andre ledd

1. Investeringer i varige driftsmidler

Beløp i 1000

	Regnskap 2022	Oppr. budsjett 2023	Øk.plan 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan 2027	Øk.plan Sum 2024- 2027
Fellestjenester							
Fellestjenester	0	0	36 973	15 373	6 623	157 023	215 992
Sum Fellestjenester	0	0	36 973	15 373	6 623	157 023	215 992
Oppvekst							
Oppvekst	0	0	2 700	2 700	2 700	2 700	10 800
Sum Oppvekst	0	0	2 700	2 700	2 700	2 700	10 800
Helse og omsorg							
Helse og omsorg	0	0	600	1 000	1 000	1 000	3 600
Sum Helse og omsorg	0	0	600	1 000	1 000	1 000	3 600
Samfunn							
Samfunn	0	0	4 150	6 200	5 700	5 700	21 750
Sum Samfunn	0	0	4 150	6 200	5 700	5 700	21 750
Investeringer i varige driftsmidler	0	0	44 423	25 273	16 023	166 423	252 142

2. Tilskudd til andres investeringer

Beløp i 1000

	Regnskap 2022	Oppr. budsjett 2023	Øk.plan 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan 2027	Øk.plan Sum 2024- 2027
Investeringer i varige driftsmidler	0	0	0	0	0	0	0

3. Investeringer i aksjer og andeler i selskaper

Beløp i 1000

	Regnskap 2022	Oppr. budsjett 2023	Øk.plan 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan 2027	Øk.plan Sum 2024- 2027
KLP Egenkapitalinnskudd	0	0	2 381	2 381	2 381	2 381	9 524
Investeringer i aksjer og andeler i selskaper	0	0	2 381	2 381	2 381	2 381	9 524

4. Utlån av egne midler

Beløp i 1000

	Regnskap 2022	Oppr. budsjett 2023	Øk.plan 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan 2027	Øk.plan Sum 2024-2027
Utlån av egne midler	0	0	0	0	0	0	0
Sum del 1- 4	0	0	46 804	27 654	18 404	168 804	261 666

Økonomisk oversikt drift etter § 5-6

Beløp i 1000

	Regnskap 2022	Oppr. budsjett 2023	Øk.plan 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan 2027
Rammetilskudd	0	-440 043	-486 211	-485 111	-487 511	-487 511
Innteks- og formuesskatt	0	-263 225	-290 606	-288 106	-288 106	-288 106
Eiendomsskatt	0	-9 990	-14 990	-20 690	-26 490	-29 890
Andre skatteinntekter	0	-450	-450	-450	-450	-450
Andre overføringer og tilskudd fra staten	0	-63 326	-100 572	-95 572	-90 572	-80 572

Økonomiplan for 2024-2027

	Regnskap 2022	Oppr. budsjett 2023	Øk.plan 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan 2027
Overføringer og tilskudd fra andre	0	-141 031	-154 333	-155 033	-155 033	-155 033
Brukerbetalinger	0	-39 227	-37 376	-37 376	-37 376	-37 376
Salgs- og leieinntekter	0	-102 585	-109 540	-109 540	-109 540	-109 540
Sum driftsinntekter	0	-1 059 877	-1 194 079	-1 191 879	-1 195 079	-1 188 479
Lønnsutgifter	0	527 120	587 138	587 153	587 228	587 188
Sosiale utgifter	0	129 149	138 716	138 333	138 355	138 343
Kjøp av varer og tjenester	0	199 729	224 244	225 814	223 554	222 704
Overføringer og tilskudd til andre	0	115 080	123 745	123 745	123 745	123 745
Avskrivninger	0	78 724	82 178	82 178	82 178	82 178
Sum driftsutgifter	0	1 049 802	1 156 021	1 157 223	1 155 060	1 154 158
Brutto driftsresultat	0	-10 075	-38 059	-34 657	-40 020	-34 322
Renteinntekter	0	-16 711	-15 961	-15 711	-15 461	-15 211
Utbytte	0	-19 000	-19 000	-19 000	-19 000	-19 000
Renteutgifter	0	50 385	83 857	83 857	81 057	70 557
Avdrag på lån	0	66 000	64 400	63 371	61 226	58 982
Netto finansutgifter	0	80 674	113 296	112 517	107 822	95 328
Motpost avskrivninger	0	-78 724	-82 273	-82 273	-82 273	-82 273
Netto driftsresultat	0	-8 124	-7 035	-4 412	-14 470	-21 266
Disponering eller dekning av netto driftsresultat						
Avsetninger til bundne driftsfond	0	1 230	398	398	398	398
Bruk av bundne driftsfond	0	-6 549	-7 820	-7 820	-7 820	-7 820
Avsetninger til disposisjonsfond	0	47 573	65 627	58 707	54 257	42 507
Bruk av disposisjonsfond	0	-34 130	-51 171	-46 874	-32 366	-13 820
Sum disponeringer eller dekning av netto driftsresultat	0	8 124	7 035	4 412	14 470	21 266
Fremført til inndekning i	0	0	0	0	0	0

Regnskap 2022	Oppr. budsjett 2023	Øk.plan 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan 2027
<hr/>					
senere år (merforbruk)					

Plangrunnlaget

Visjon

Sterkere sammen

Visjonsbeskrivelse

Kommuneplanens samfunnsdel skal vedtas våren 2024 og vil danne grunnlaget for kommunens visjon i kommende handlings- og økonomiplanperioder.

Av den grunn har kommunedirektøren i sitt forslag, valgt å ikke legge stor vekt på gjeldende visjon i forslag til handlings- og økonomiplan for 2024-2027.

Verdier

Kommunens verdier vil bli gjennomgått og beskrevet i neste handlings- og økonomiplanperiode, når kommuneplanens samfunnsdel er vedtatt i 2024.

Måltabell for kommunen

Hovedmål

Vi skaper «det gode liv» i Indre Fosen

Vi styrer mot en bærekraftig økonomi

Vi utvikler en fremtidsrettet kommune på lag med naturen og miljøet

Tekst til måltabell

I kommuneplanens samfunnsdel som skal behandles våren 2024, må det innarbeides en vurdering av FNs bærekraftsmål.

Oppdrag for å nå mål

Hovedmål	Oppdrag for å nå mål	Beskrivelse
Vi skaper «det gode liv» i Indre Fosen	Drive systematisk rekrutteringsarbeid og kompetanseutvikling	Beskriv konkret hva som skal gjennomføres for å kunne si at oppdraget er gjennomført

Økonomiplan for 2024-2027

Legge fram plan for nødvendige tilpasninger av oppvekstsektoren grunnet demografiske endringer

Nedgangen i barne- og elevtall gjør at det er nødvendig å gjøre tilpasninger av organiseringen av tjenestetilbudet sektoren for å sikre forsvarlighet og forutsigbarhet i årene fremover. Oppvekstsektoren vil innen utgangen av juni 2024 legge fram en plan som synliggjør hvilke tilpasninger for å sikre kvaliteten og forsvarligheten i tjenestetilbudet som sektoren har ansvar for.

Vi styrer mot en bærekraftig økonomi

Prosjekt Bedre styring og kontroll

Formål og hensikt

I november 2022 mottok Indre Fosen kommune en forvaltningsrevisjonsrapport om internkontroll. Rapporten pekte på svakheter i kommunens kontrollmiljø, mål, organisasjon, ansvarsforhold, risikovurderinger, oppfølging av internkontroll og læring.

2. januar i år ble det opprettet et prosjekt med den hensikt å utrede en hensiktsmessig organisering med tydelige ansvarsforhold, lage en plan for virksomhetsstyring og internkontroll, herunder risikostyring og prosjektstyring, samt å oppdatere delegeringsreglementet.

Når prosjektet leverte sluttrapport og implementerte ny organisering, ble organisasjonen godt organisert med tanke på muligheten for god virksomhetsstyring. I kommunedirektørens beslutning står det: *Fellestjenestene får ansvaret for å bygge opp en struktur for virksomhetsstyring og internkontroll, og hovedlinjene for dette skal være på plass innen 31.12.23.*

Det er dermed opprettet prosjektet Bedre styring og kontroll

Målet med prosjektet:

Sikre god og gjennomgående styring av kommunen som setter målarbeid, prioritering, evaluering og læring i system for å bedre kvaliteten på tjenestene kommunen leverer.

Resultater:

1. Etablere og implementere system for delegering
 2. Etablere og implementere system for virksomhetsstyring. Dette skal inkludere
 1. Målstyring
-

Økonomiplan for 2024-2027

2. Planlegging
 3. Rapportering og evaluering
 4. Risikostyring
 5. Prosjektstyring
 6. Internkontroll
3. Koordinere prosesser som påvirker innføringen av system for virksomhetsstyring og delegering
1. Analyse/statistikk
 2. Planstrategi og Kommuneplanens samfunnsdel
 3. Handlings- og økonomiplan
 4. Strukturendringer
 5. Kvalitetssystem

Gjennomgang av kommunens eiendommer	<p>På forespørsel fra kommunestyret er det behov for en gjennomgang av alle kommunens eiendommer.</p> <p>I gjennomgangen vil det vurderes tilstand, muligheter for salg og bruk av eiendommene til andre formål.</p>
Endringsagent	<p>Sett i lys av våre strategiske endringsprosesser som er igangsatt i Indre Fosen kommune har vi behov for en radikal transformasjon eller justeringer av dagens drift for å levere relevante tjenester for våre brukere, samt fornye og effektivisere måten vi jobber på.</p> <p>Måten dette kan løses på er å få på plass en endringsagent. En endringsagent skal ikke bare innføre systemer og prosesser, men bidra til prosessendring og å øke digital kunnskap i tjenesteproduksjonen. Ved å jobbe side om side med de som kjenner arbeidsprosessene kan endringsagenten bidra til at omstillingen går slik den skal og kan bidra til å justere kursen om nødvendig. Endringsagenten kan gjennom læring, kunnskapsutvikling og motivering av andre, bidra i den endringsprosessen som kreves for å realisere endringer.</p> <p>Effektene vi ønsker å få ut av en endringsagent er økt digitalisering, prosessforbedringer, økt likhet i prosessene på tvers av organisasjonsenheter, økt læring og kunnskapsutvikling.</p>
Legge fram plan for nødvendige tilpasninger av oppvekstsektoren grunnet demografiske endringer	<p>Nedgangen i barne- og elevtall gjør at det er nødvendig å gjøre tilpasninger av organiseringen av tjenestetilbudet</p>

sektoren for å sikre forsvarlighet og forutsigbarhet i årene fremover. Oppvekstsektoren vil innen utgangen av juni 2024 legge fram en plan som synliggjør hvilke tilpasninger for å sikre kvaliteten og forsvarligheten i tjenestetilbudet som sektoren har ansvar for.

Gjennomgang av kvalitet innen vaktmester- og renholdsleveransene

Oppdraget er en gjennomgangen av kvalitet og kapasitet innen renhold- og vaktmestertjenester for å levere riktig nivå til sektorene.

Oppdraget er å utrede behovene i sektorene og vurdere dette opp mot dagens leveranse. I utredningen vil det vurderes ulike alternative organiseringer for å tilpasse seg sektorenes behov opp mot hensiktsmessig kostnad, kapasitet og kvalitet.

Vi utvikler en fremtidsrettet kommune på lag med naturen og miljøet Min side

Det utarbeides "min side" for innbyggere som viser en oversikt over dialogen med kommunen.

Det kan være:

- Kommunale avgifter
- Avtaler med kommunen
- Aktive søknader
- Planlagte aktiviteter

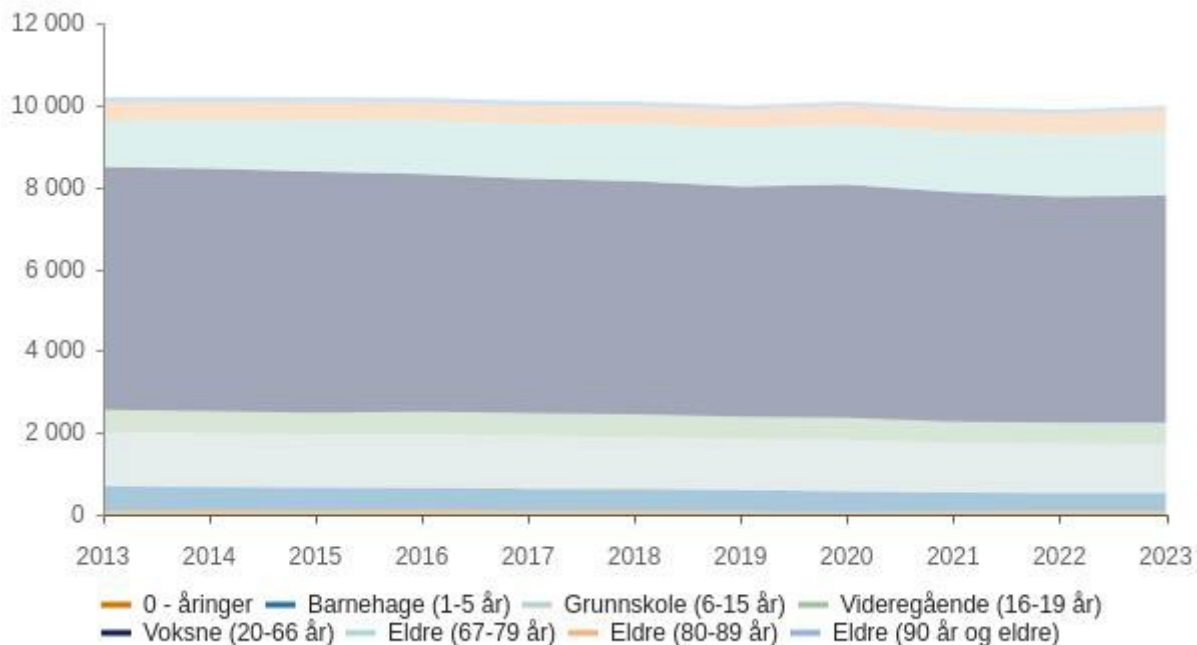
Befolkningsutvikling

Befolkningsutvikling per årsak

	2018	2019	2020	2021	2022	Prognose 2023	Prognose 2024	Prognose 2025	Prognose 2026	Prognose 2027	Prognose 2028	Prognose 2029	Prognose 2030
Folketall ved inngangen av kvartalet	10 090	9 988	10 084	9 948	9 899	9 879	10 023	10 067	10 102	10 109	10 103	10 100	10 100
Fødte	99	66	76	85	84	80	80	84	90	93	97	101	101
Døde	129	85	98	98	100	100	101	99	101	100	101	102	102
Fødselsoverskudd	-30	-19	-22	-13	-16	-20	-21	-15	-11	-7	-4	-1	-1
Netto innvandring	24	57	21	6	135	47	127	108	74	51	46	43	43
Innenlands flytting	-118	-13	-138	-39	-44	-52	-62	-58	-56	-50	-45	-40	-40
Netto innvandring og flytting	-94	44	-117	-33	91	-5	65	50	18	1	1	3	3
Folkevekst	-126	28	-136	-49	78	-25	44	35	7	-6	-3	2	2
Folketallet ved utgangen av kvartalet	19 976	10 016	9 948	9 899	9 977	9 854	10 067	10 102	10 109	10 103	10 100	10 102	10 102

Demografi

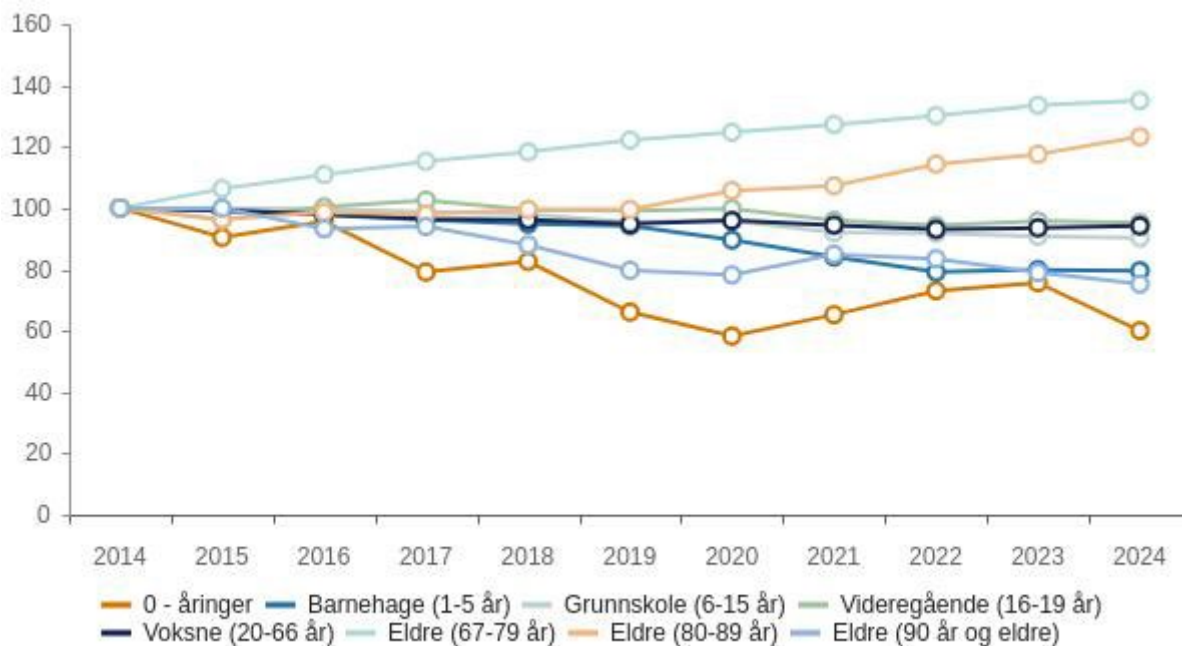
Historisk utvikling

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
0 - åringar	82	115	104	110	91	95	76	67	75	84	87
Barnehage (1-5 år)	599	557	552	545	536	528	525	499	468	441	445
Grunnskole (6-15 år)	1 315	1 308	1 307	1 304	1 291	1 281	1 249	1 254	1 204	1 201	1 188
Videregående (16-19 år)	566	544	523	546	558	541	539	543	522	513	521
Voksne (20-66 år)	5 926	5 931	5 892	5 811	5 724	5 702	5 622	5 689	5 601	5 519	5 548
Eldre (67-79 år)	1 115	1 174	1 248	1 302	1 353	1 389	1 434	1 464	1 494	1 528	1 567
Eldre (80-89 år)	447	439	423	433	430	437	437	464	471	502	516
Eldre (90 år og eldre)	133	133	133	124	125	117	106	104	113	111	105
Total	10 183	10 201	10 182	10 175	10 108	10 090	9 988	10 084	9 948	9 899	9 977

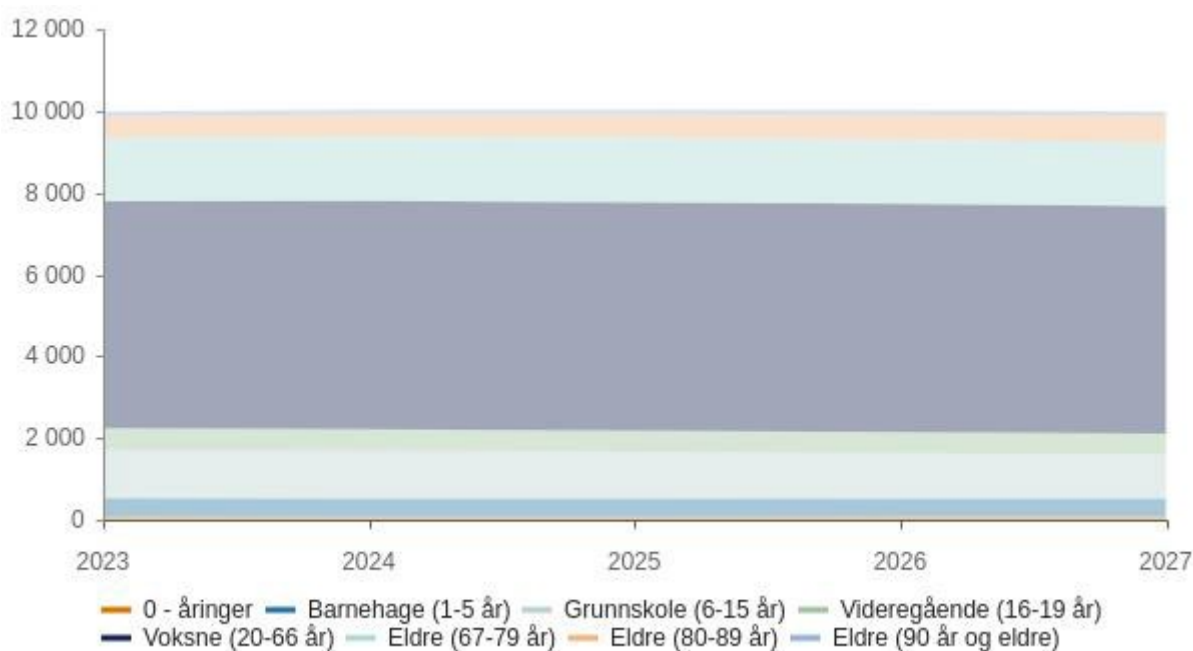
Historisk vekst

Økonomiplan for 2024-2027

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
0 - åringere	100,0 %	90,4 %	95,7 %	79,1 %	82,6 %	66,1 %	58,3 %	65,2 %	73,0 %	75,7 %	60,0 %
Barnehage (1-5 år)	100,0 %	99,1 %	97,8 %	96,2 %	94,8 %	94,3 %	89,6 %	84,0 %	79,2 %	79,9 %	79,5 %
Grunnskole (6-15 år)	100,0 %	99,9 %	99,7 %	98,7 %	97,9 %	95,5 %	95,9 %	92,0 %	91,8 %	90,8 %	90,3 %
Videregående (16-19 år)	100,0 %	96,1 %	100,4 %	102,6 %	99,4 %	99,1 %	99,8 %	96,0 %	94,3 %	95,8 %	95,2 %
Voksne (20-66 år)	100,0 %	99,3 %	98,0 %	96,5 %	96,1 %	94,8 %	95,9 %	94,4 %	93,1 %	93,5 %	94,2 %
Eldre (67-79 år)	100,0 %	106,3 %	110,9 %	115,2 %	118,3 %	122,1 %	124,7 %	127,3 %	130,2 %	133,5 %	135,0 %
Eldre (80-89 år)	100,0 %	96,4 %	98,6 %	97,9 %	99,5 %	99,5 %	105,7 %	107,3 %	114,4 %	117,5 %	123,2 %
Eldre (90 år og eldre)	100,0 %	100,0 %	93,2 %	94,0 %	88,0 %	79,7 %	78,2 %	85,0 %	83,5 %	78,9 %	75,2 %
Total	100,0 %	99,8 %	99,7 %	99,1 %	98,9 %	97,9 %	98,9 %	97,5 %	97,0 %	97,8 %	98,3 %

Befolkningsprognose

	2023	2024	2025	2026	2027
0 - åringere	87	69	79	80	82

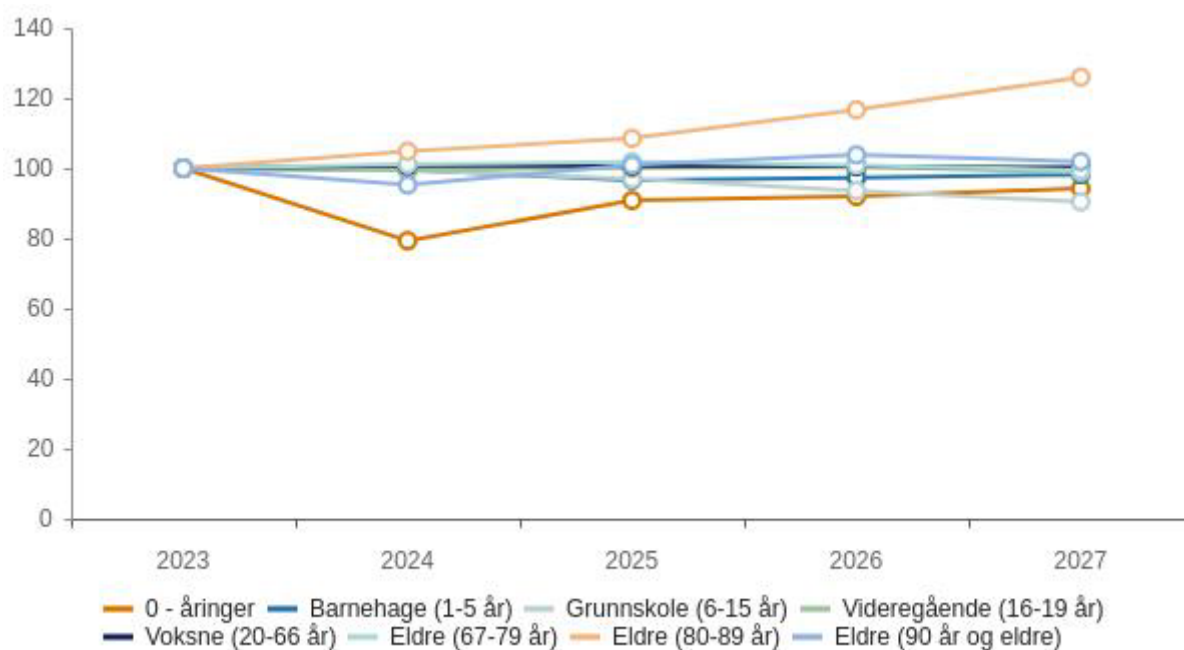
Økonomiplan for 2024-2027

Barnehage (1-5 år)	445	443	430	433	437
Grunnskole (6-15 år)	1 188	1 181	1 152	1 112	1 074
Videregående (16-19 år)	521	518	521	523	515
Voksne (20-66 år)	5 548	5 586	5 586	5 576	5 560
Eldre (67-79 år)	1 567	1 585	1 596	1 581	1 558
Eldre (80-89 år)	516	541	560	602	650
Eldre (90 år og eldre)	105	100	106	109	107
Total	9 977	10 023	10 030	10 016	9 983

Prognose type : Middels nasjonal vekst

Prognose periode : 0

Prognose vekst

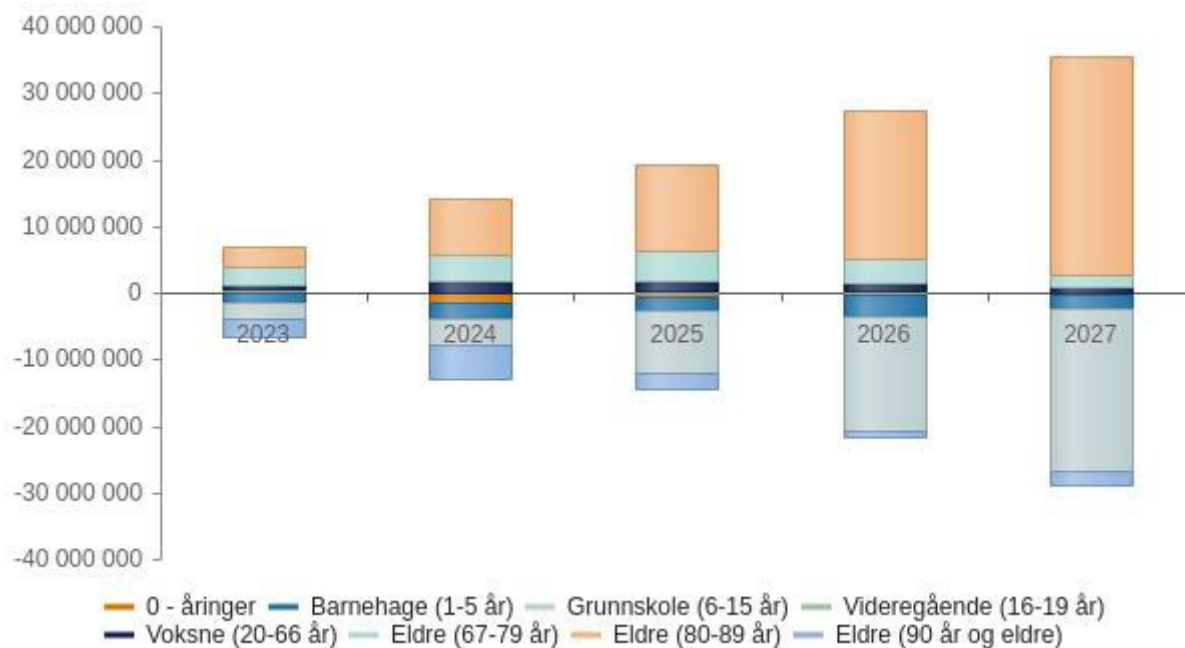
	2023	2024	2025	2026	2027
0 - åring	100,0 %	79,3 %	90,8 %	92,0 %	94,3 %
Barnehage (1-5 år)	100,0 %	99,6 %	96,6 %	97,3 %	98,2 %
Grunnskole (6-15 år)	100,0 %	99,4 %	97,0 %	93,6 %	90,4 %
Videregående (16-19 år)	100,0 %	99,4 %	100,0 %	100,4 %	98,8 %
Voksne (20-66 år)	100,0 %	100,7 %	100,7 %	100,5 %	100,2 %
Eldre (67-79 år)	100,0 %	101,1 %	101,9 %	100,9 %	99,4 %
Eldre (80-89 år)	100,0 %	104,8 %	108,5 %	116,7 %	126,0 %
Eldre (90 år og eldre)	100,0 %	95,2 %	101,0 %	103,8 %	101,9 %
Total	100,0 %	100,5 %	100,5 %	100,4 %	100,1 %

Prognose type : Middels nasjonal vekst

Prognose periode : 0

Demografiutgifter

Økonomiplan for 2024-2027

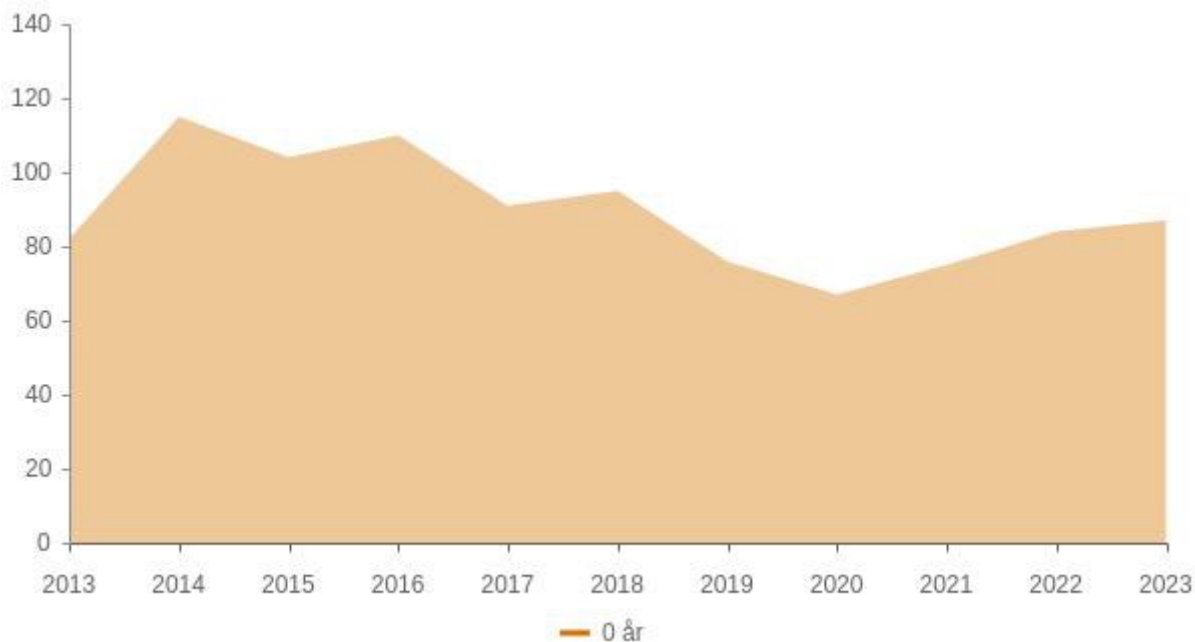

	2023	2024	2025	2026	2027	Totalt
0 - åring	290 652	-1 743 912	968 840	96 884	193 768	-193 768
Barnehage (1-5 år)	-1 420 284	-1 097 678	367 546	-974 822	929 882	-2 195 356
Grunnskole (6-15 år)	-2 507 739	-1 350 321	-5 594 187	-7 716 120	-7 330 314	-24 498 681
Videregående (16-19 år)	236 386	-110 808	82 276	49 416	-220 082	37 188
Voksne (20-66 år)	668 287	1 036 099	3 242	-404 324	-489 500	813 804
Eldre (67-79 år)	2 603 913	1 201 806	734 437	-1 001 505	-1 535 641	2 003 010
Eldre (80-89 år)	3 100 048	5 535 800	4 207 208	9 300 144	10 628 736	32 771 936
Eldre (90 år og eldre)	-2 767 578	-2 306 315	2 767 578	1 383 789	-922 526	-1 845 052
Total	203 685	1 164 671	3 536 940	733 462	1 254 323	6 893 081

0 - åring

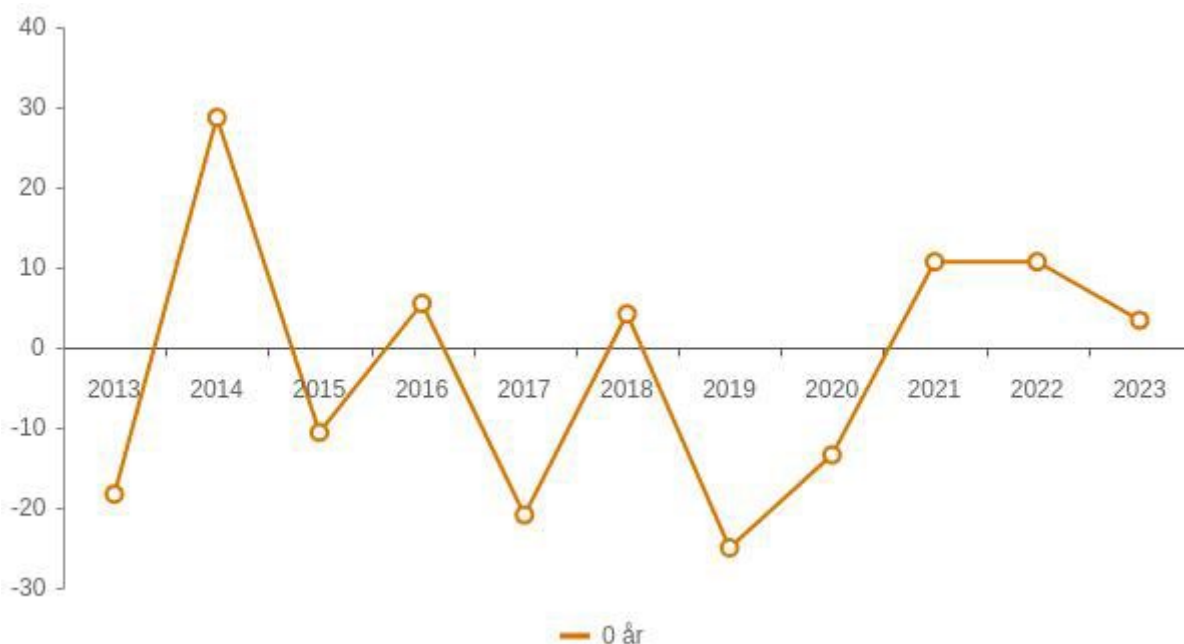
Historisk utvikling

Økonomiplan for 2024-2027

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
0 år	82	115	104	110	91	95	76	67	75	84	87
Total	82	115	104	110	91	95	76	67	75	84	87

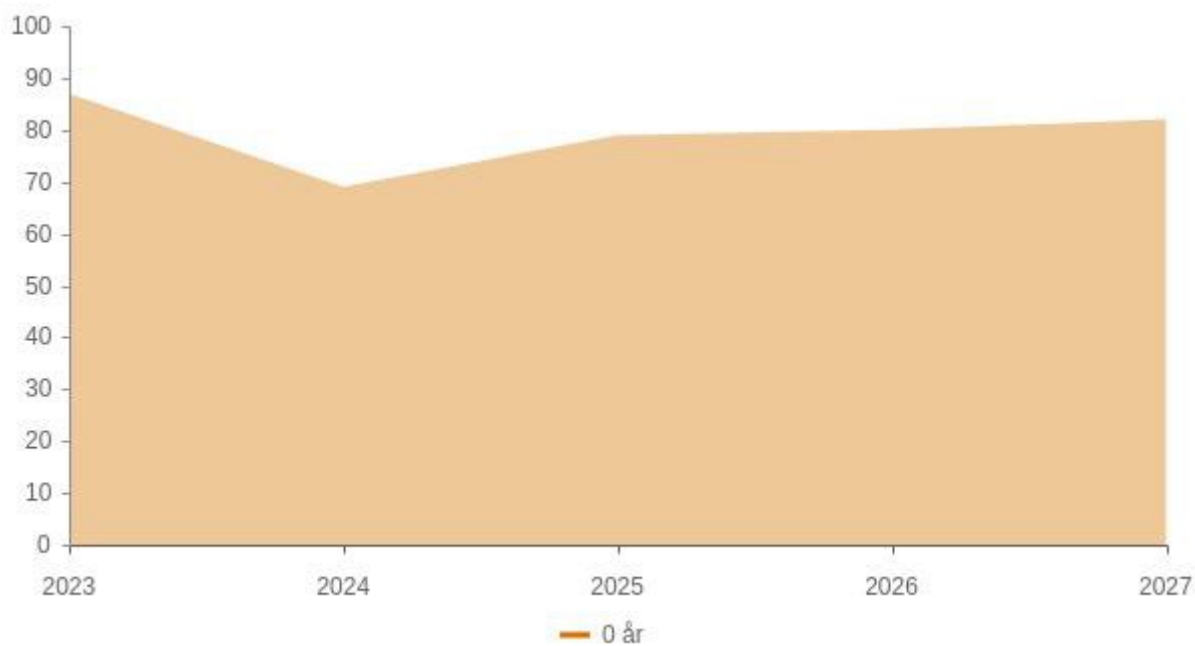
Historisk vekst

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
0 år	-18,3 %	28,7 %	-10,6 %	5,5 %	-20,9 %	4,2 %	-25,0 %	-13,4 %	10,7 %	10,7 %	3,4 %
Total	-18,3 %	28,7 %	-10,6 %	5,5 %	-20,9 %	4,2 %	-25,0 %	-13,4 %	10,7 %	10,7 %	3,4 %

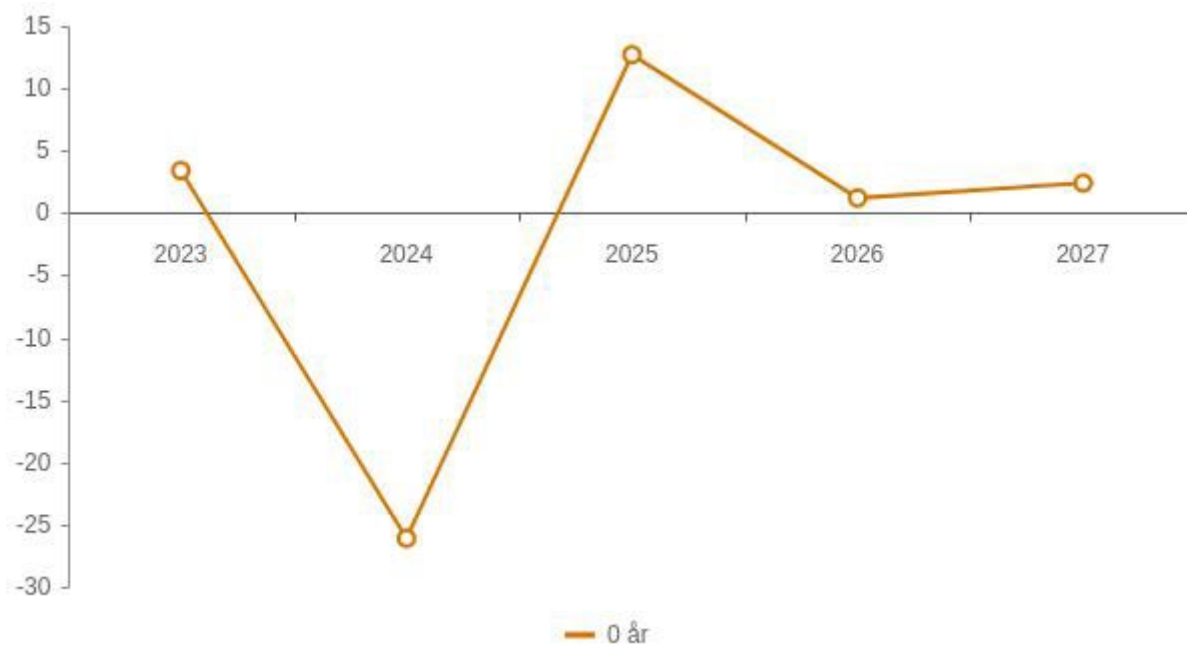
Befolkningsprognose

Økonomiplan for 2024-2027

	2023	2024	2025	2026	2027
0 år	87	69	79	80	82
Total	87	69	79	80	82

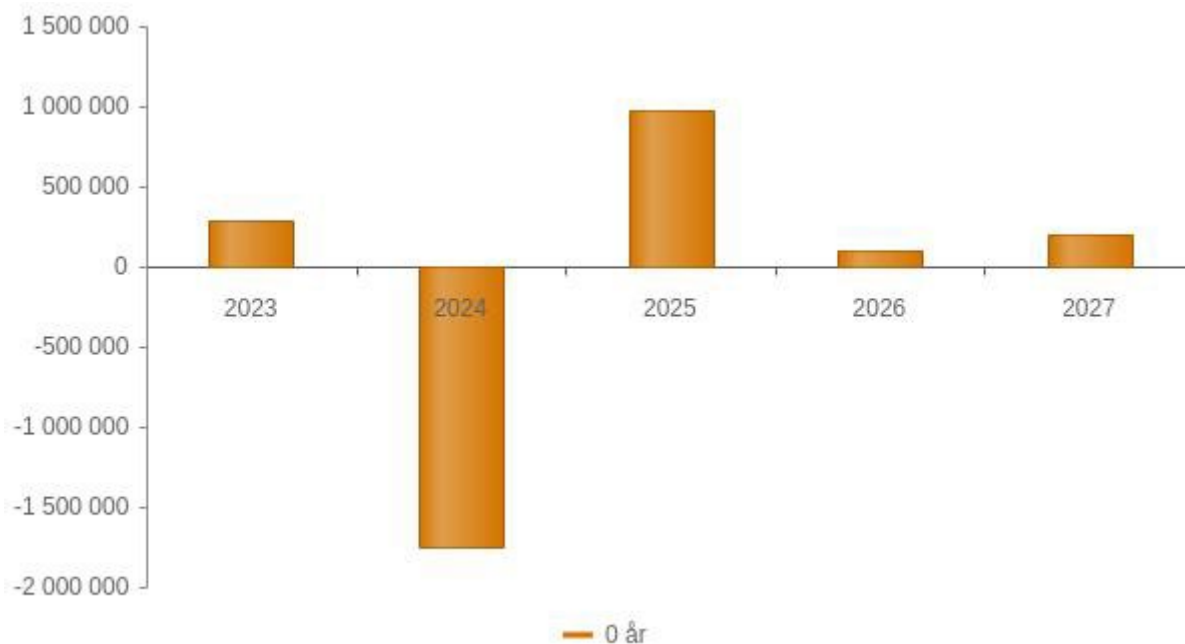
Prognose vekst

	2023	2024	2025	2026	2027
0 år	3,4 %	-26,1 %	12,7 %	1,2 %	2,4 %
Total	3,4 %	-26,1 %	12,7 %	1,2 %	2,4 %

Demografiutgifter

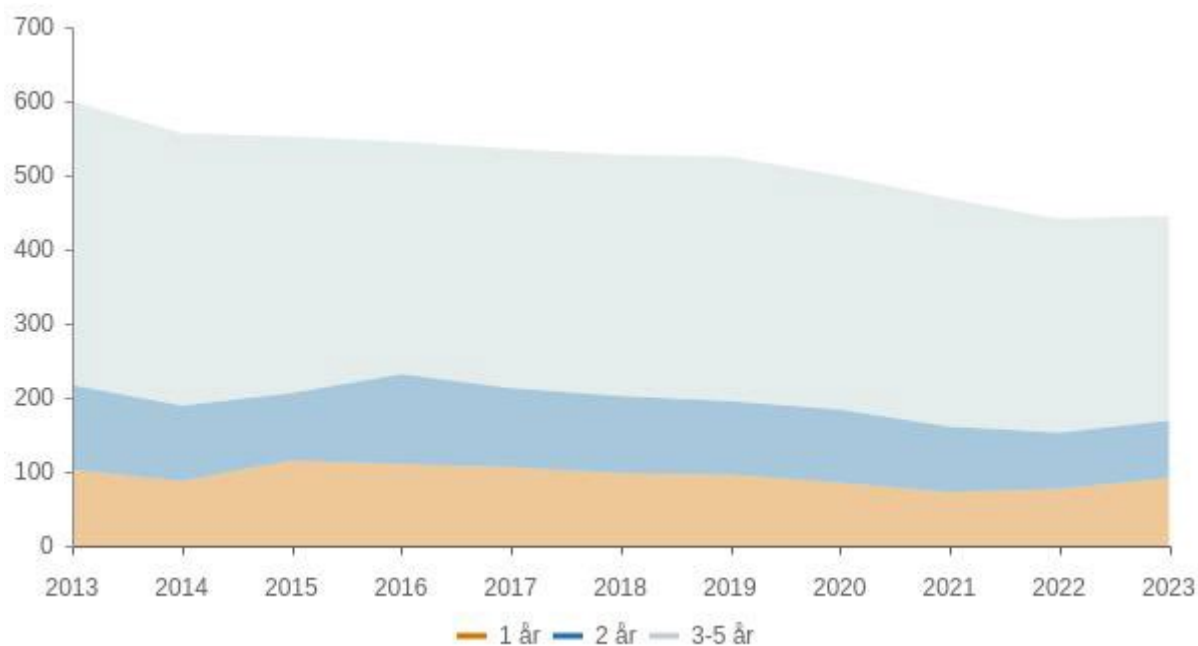
Økonomiplan for 2024-2027

	2023	2024	2025	2026	2027
0 år	290 652	-1 743 912	968 840	96 884	193 768
Total	290 652	-1 743 912	968 840	96 884	193 768

Barnehage (1-5 år)

Historisk utvikling

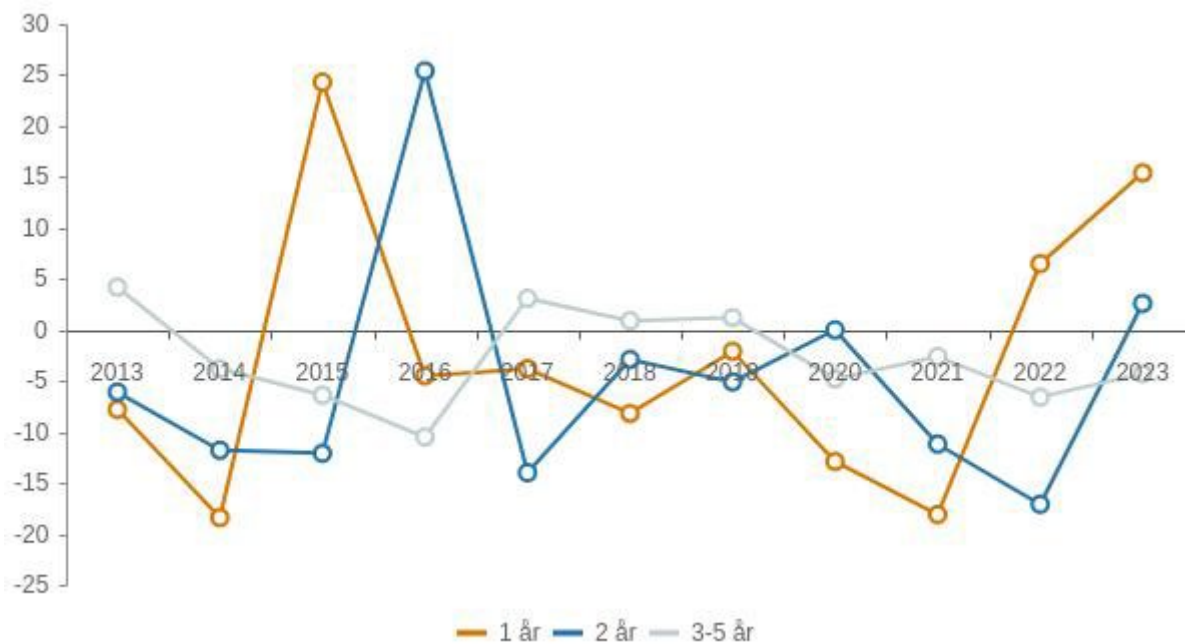

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
1 år	103	87	115	110	106	98	96	85	72	77	91

Økonomiplan for 2024-2027

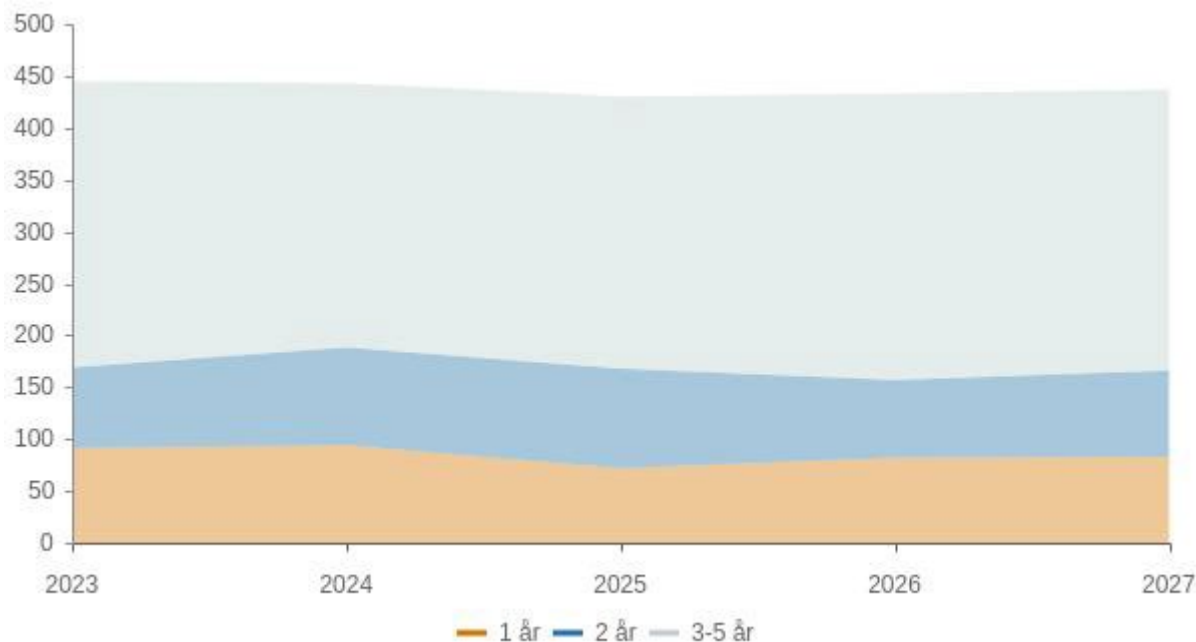
2 år	114	102	91	122	107	104	99	99	89	76	78
3-5 år	382	368	346	313	323	326	330	315	307	288	276
Total	599	557	552	545	536	528	525	499	468	441	445

Historisk vekst

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
1 år	-7,8 %	-18,4 %	24,3 %	-4,5 %	-3,8 %	-8,2 %	-2,1 %	-12,9 %	-18,1 %	6,5 %	15,4 %
2 år	-6,1 %	-11,8 %	-12,1 %	25,4 %	-14,0 %	-2,9 %	-5,1 %	0,0 %	-11,2 %	-17,1 %	2,6 %
3-5 år	4,2 %	-3,8 %	-6,4 %	-10,5 %	3,1 %	0,9 %	1,2 %	-4,8 %	-2,6 %	-6,6 %	-4,3 %
Total	0,2 %	-7,5 %	-0,9 %	-1,3 %	-1,7 %	-1,5 %	-0,6 %	-5,2 %	-6,6 %	-6,1 %	0,9 %

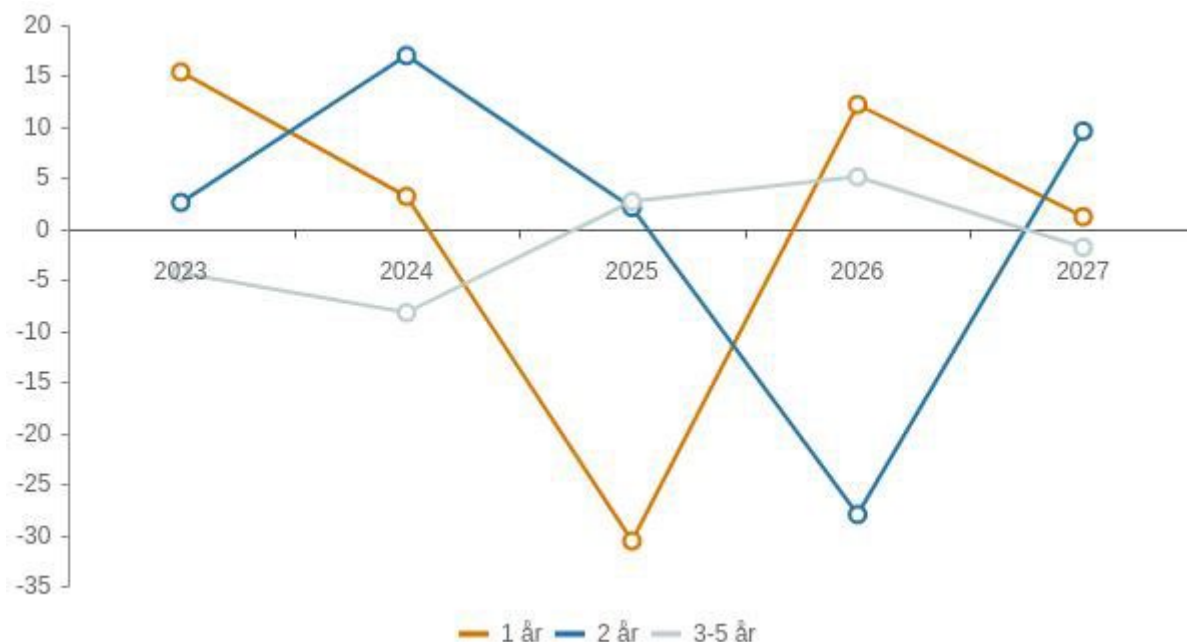
Befolkningsprognose

Økonomiplan for 2024-2027

	2023	2024	2025	2026	2027
1 år	91	94	72	82	83
2 år	78	94	96	75	83
3-5 år	276	255	262	276	271
Total	445	443	430	433	437

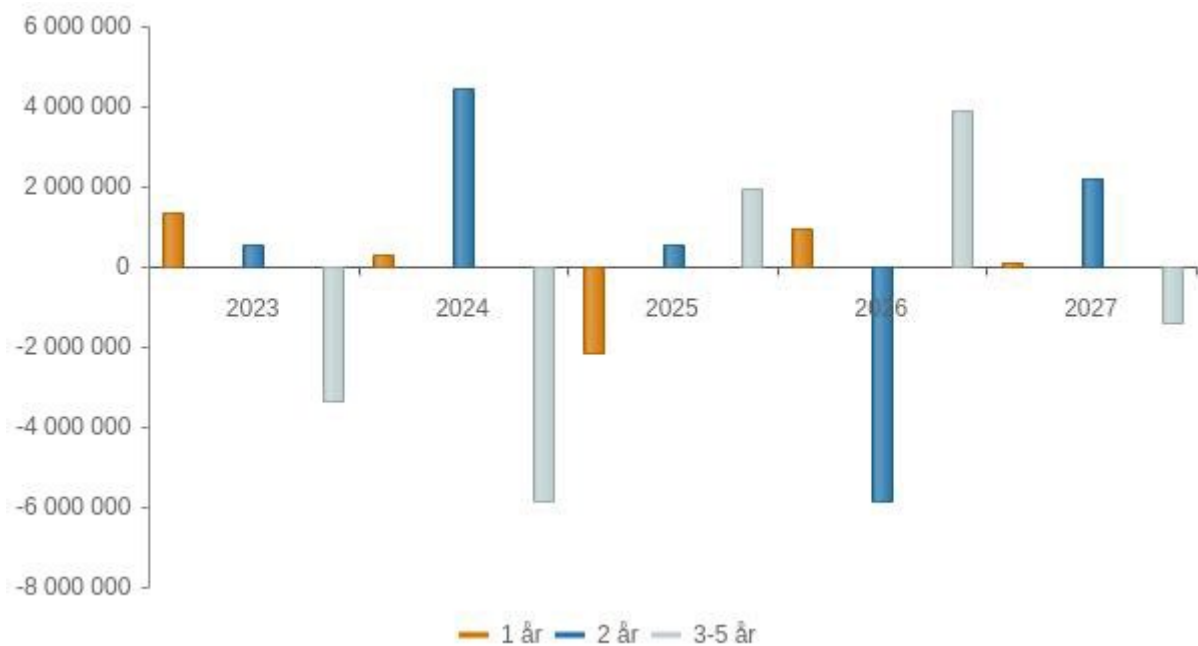
Prognose vekst

	2023	2024	2025	2026	2027
1 år	15,4 %	3,2 %	-30,6 %	12,2 %	1,2 %
2 år	2,6 %	17,0 %	2,1 %	-28,0 %	9,6 %
3-5 år	-4,3 %	-8,2 %	2,7 %	5,1 %	-1,8 %
Total	0,9 %	-0,5 %	-3,0 %	0,7 %	0,9 %

Demografiutgifter

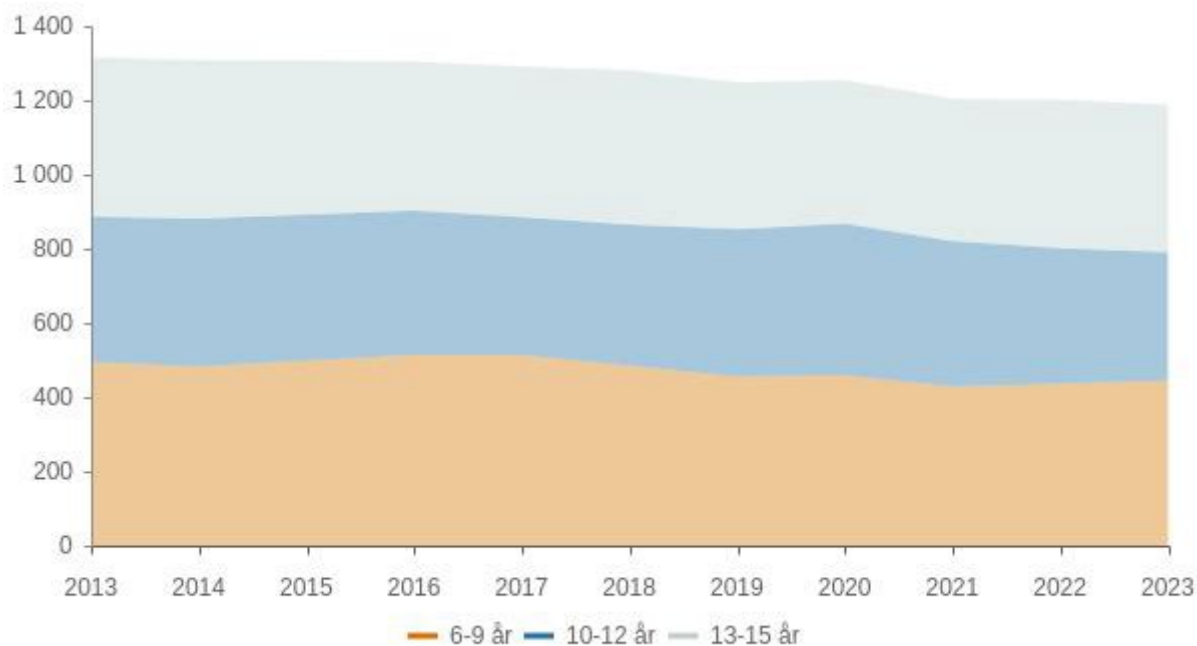
Økonomiplan for 2024-2027

	2023	2024	2025	2026	2027
1 år	1 356 376	290 652	-2 131 448	968 840	96 884
2 år	555 332	4 442 656	555 332	-5 830 986	2 221 328
3-5 år	-3 331 992	-5 830 986	1 943 662	3 887 324	-1 388 330
Total	-1 420 284	-1 097 678	367 546	-974 822	929 882

Grunnskole (6-15 år)

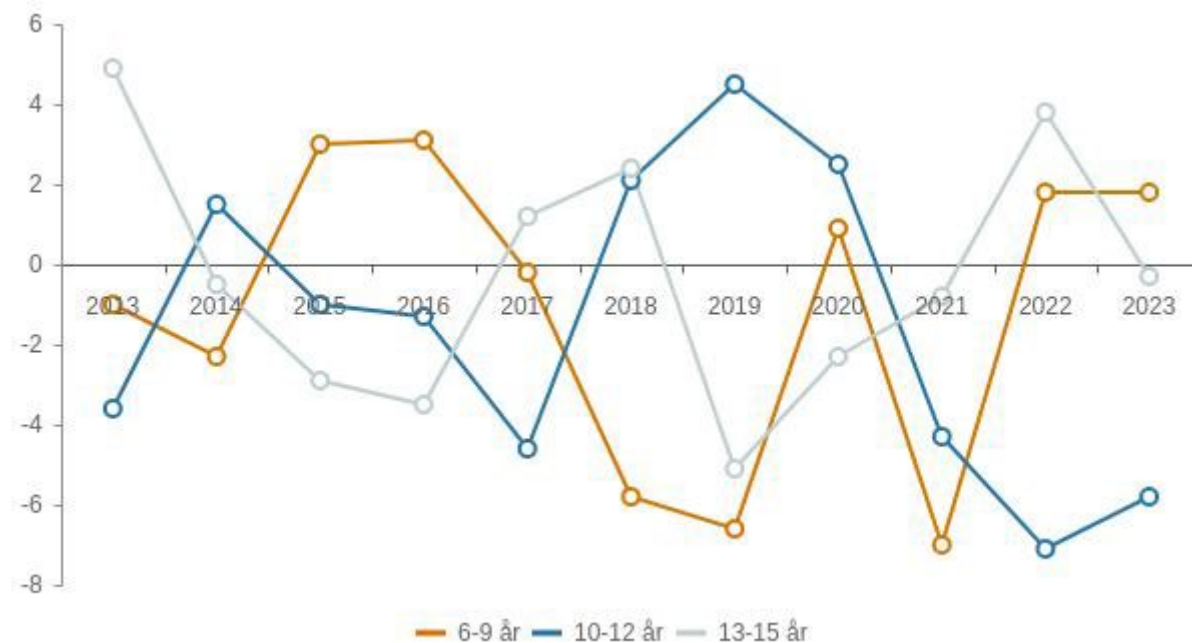
Historisk utvikling

Økonomiplan for 2024-2027

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
6-9 år	494	483	498	514	513	485	455	459	429	437	445
10-12 år	392	398	394	389	372	380	398	408	391	365	345
13-15 år	429	427	415	401	406	416	396	387	384	399	398
Total	1 315	1 308	1 307	1 304	1 291	1 281	1 249	1 254	1 204	1 201	1 188

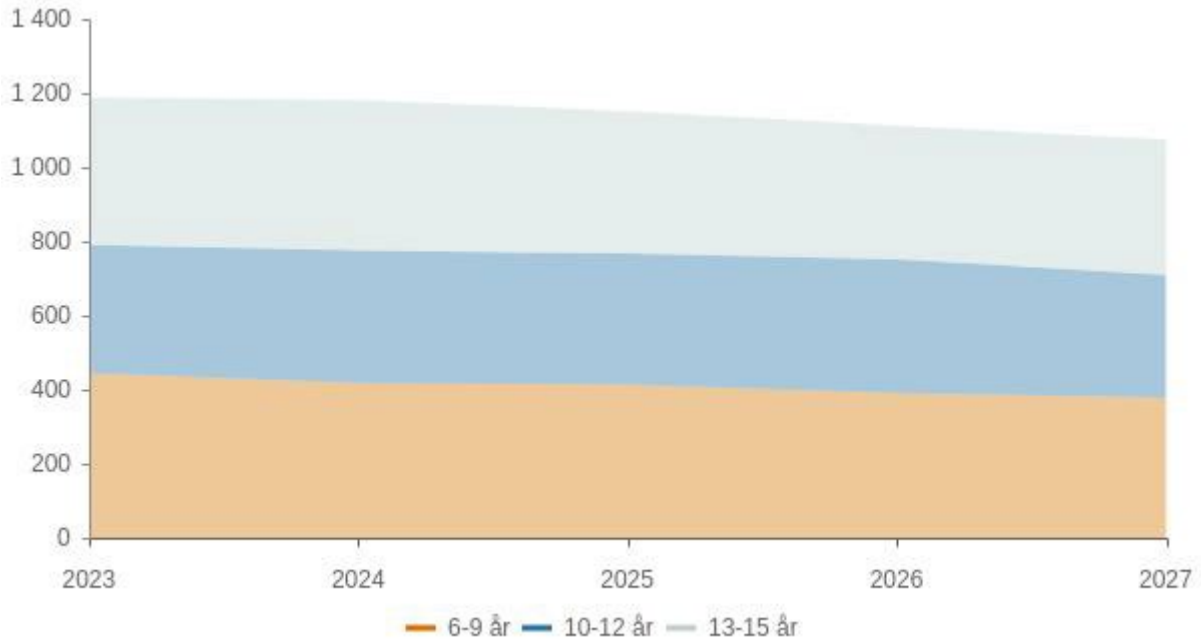
Historisk vekst

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
6-9 år	-1,0 %	-2,3 %	3,0 %	3,1 %	-0,2 %	-5,8 %	-6,6 %	0,9 %	-7,0 %	1,8 %	1,8 %
10-12 år	-3,6 %	1,5 %	-1,0 %	-1,3 %	-4,6 %	2,1 %	4,5 %	2,5 %	-4,3 %	-7,1 %	-5,8 %
13-15 år	4,9 %	-0,5 %	-2,9 %	-3,5 %	1,2 %	2,4 %	-5,1 %	-2,3 %	-0,8 %	3,8 %	-0,3 %
Total	0,2 %	-0,5 %	-0,1 %	-0,2 %	-1,0 %	-0,8 %	-2,6 %	0,4 %	-4,2 %	-0,2 %	-1,1 %

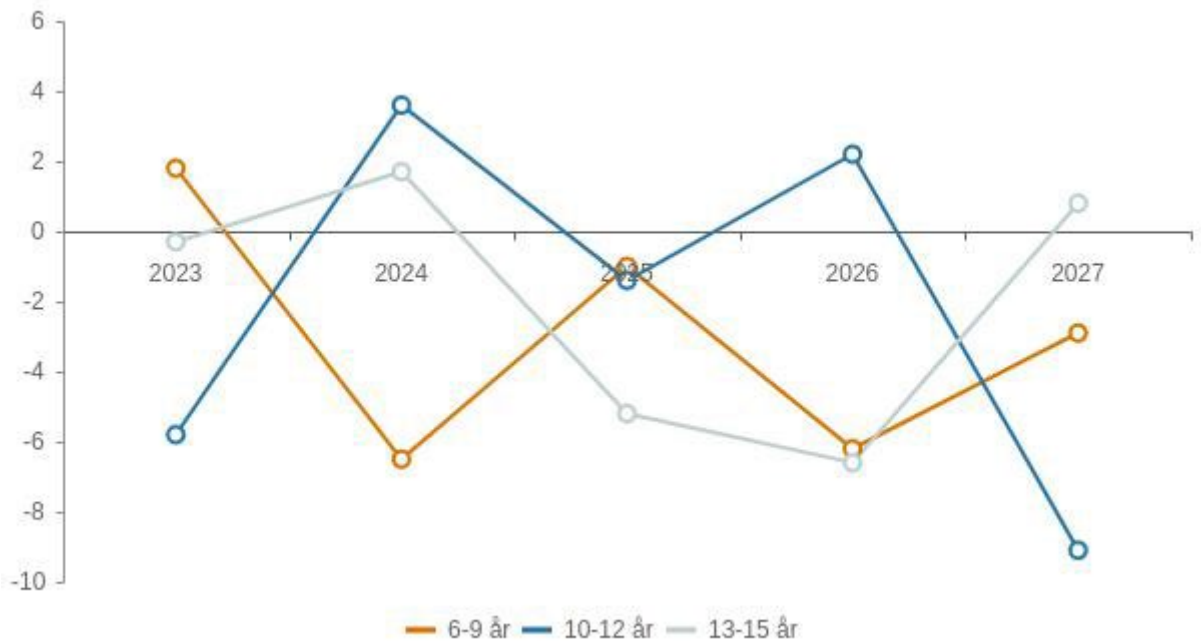
Befolkningsprognose

Økonomiplan for 2024-2027

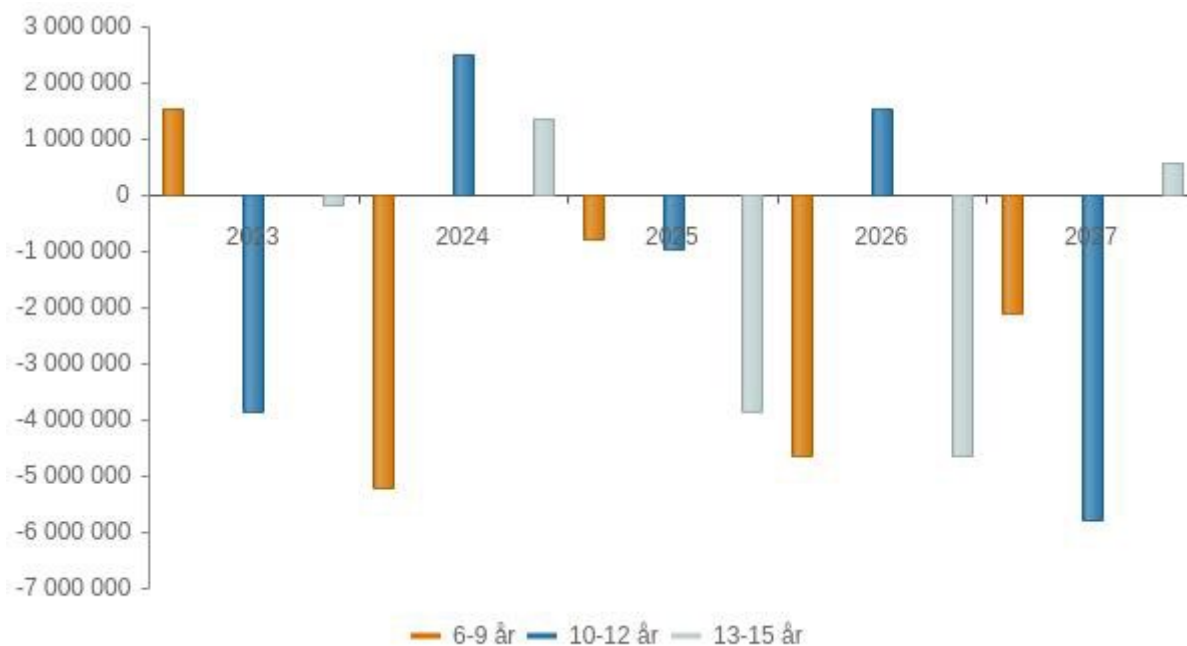
	2023	2024	2025	2026	2027
6-9 år	445	418	414	390	379
10-12 år	345	358	353	361	331
13-15 år	398	405	385	361	364
Total	1 188	1 181	1 152	1 112	1 074

Prognose vekst

	2023	2024	2025	2026	2027
6-9 år	1,8 %	-6,5 %	-1,0 %	-6,2 %	-2,9 %
10-12 år	-5,8 %	3,6 %	-1,4 %	2,2 %	-9,1 %
13-15 år	-0,3 %	1,7 %	-5,2 %	-6,6 %	0,8 %
Total	-1,1 %	-0,6 %	-2,5 %	-3,6 %	-3,5 %

Demografiutgifter

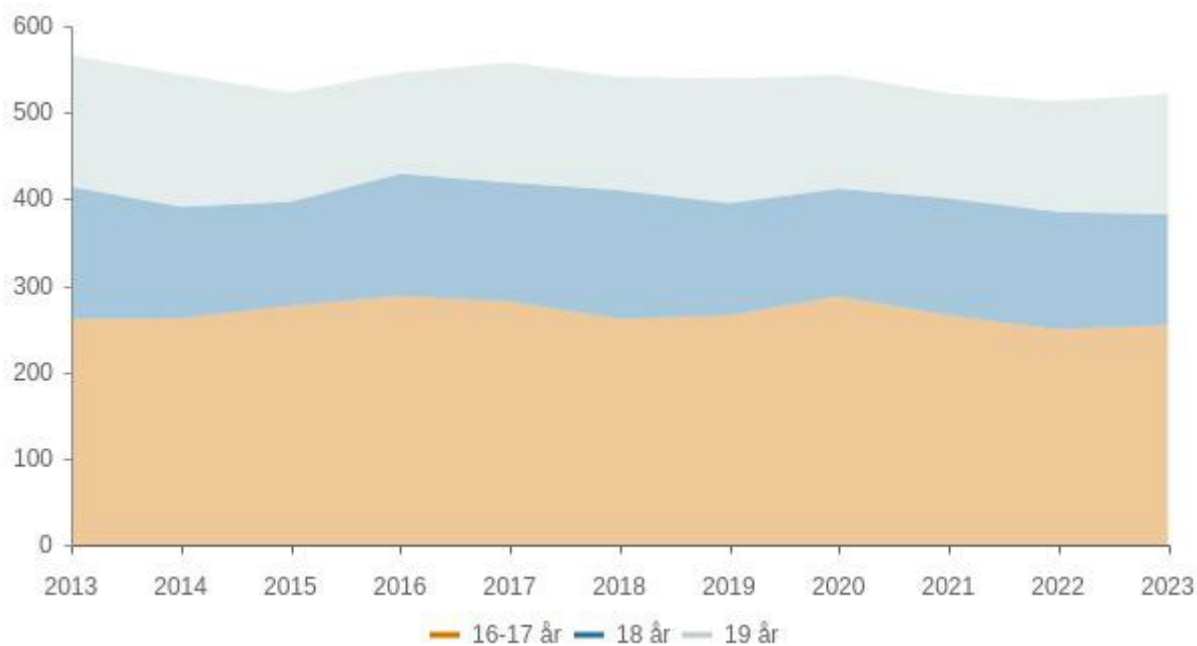

	2023	2024	2025	2026	2027
6-9 år	1 543 224	-5 208 381	-771 612	-4 629 672	-2 121 933
10-12 år	-3 858 060	2 507 739	-964 515	1 543 224	-5 787 090
13-15 år	-192 903	1 350 321	-3 858 060	-4 629 672	578 709
Total	-2 507 739	-1 350 321	-5 594 187	-7 716 120	-7 330 314

Videregående (16-19 år)

Historisk utvikling

Økonomiplan for 2024-2027

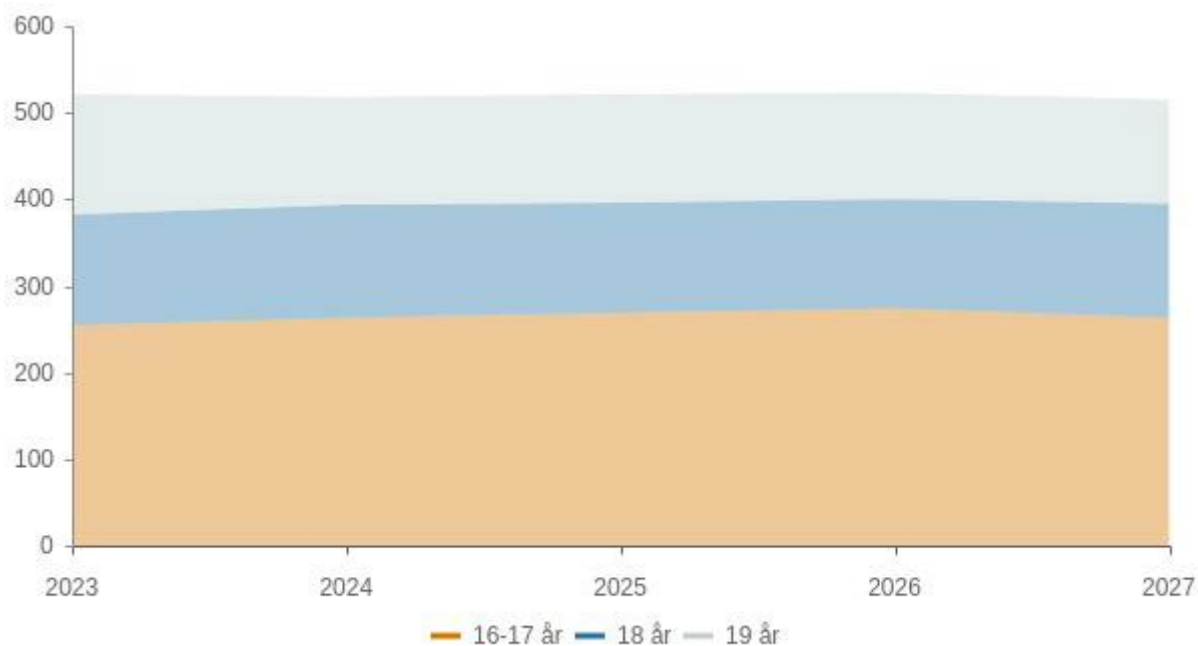
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
16-17 år	261	262	276	288	281	261	265	287	265	249	254
18 år	153	129	121	141	138	149	130	125	136	136	128
19 år	152	153	126	117	139	131	144	131	121	128	139
Total	566	544	523	546	558	541	539	543	522	513	521

Historisk vekst

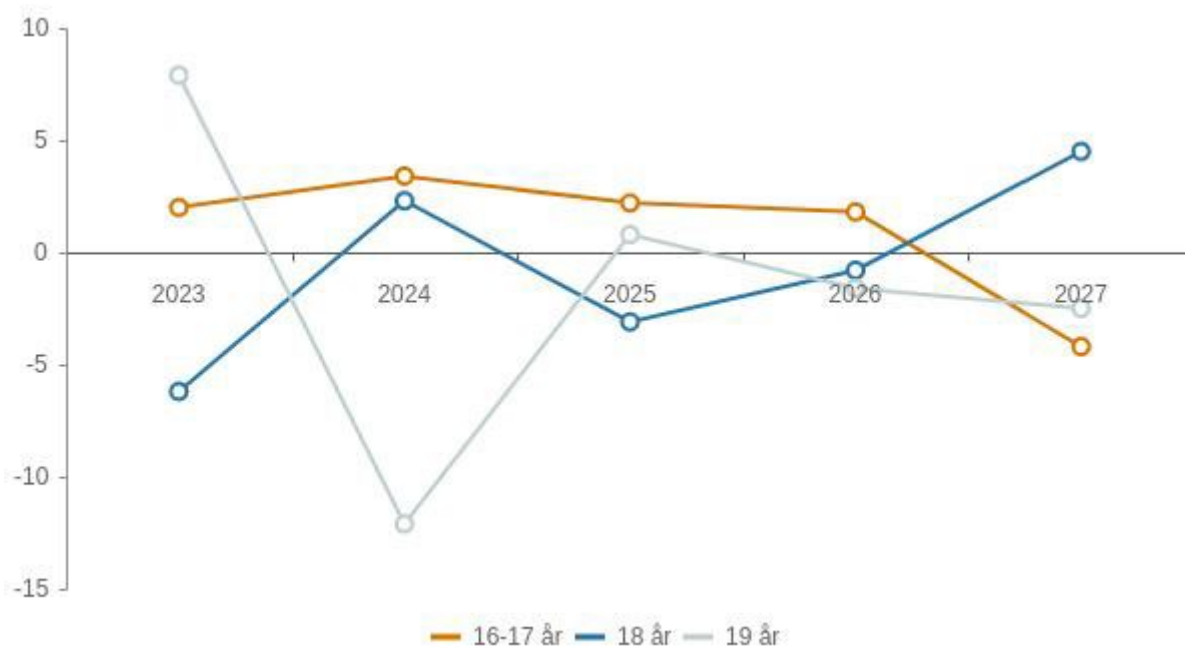
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
16-17 år	-11,5 %	0,4 %	5,1 %	4,2 %	-2,5 %	-7,7 %	1,5 %	7,7 %	-8,3 %	-6,4 %	2,0 %
18 år	-8,5 %	-18,6 %	-6,6 %	14,2 %	-2,2 %	7,4 %	-14,6 %	-4,0 %	8,1 %	0,0 %	-6,2 %
19 år	11,8 %	0,7 %	-21,4 %	-7,7 %	15,8 %	-6,1 %	9,0 %	-9,9 %	-8,3 %	5,5 %	7,9 %
Total	-4,4 %	-4,0 %	-4,0 %	4,2 %	2,2 %	-3,1 %	-0,4 %	0,7 %	-4,0 %	-1,8 %	1,5 %

Befolkningsprognose

	2023	2024	2025	2026	2027
16-17 år	254	263	269	274	263
18 år	128	131	127	126	132
19 år	139	124	125	123	120
Total	521	518	521	523	515

Prognose vekst

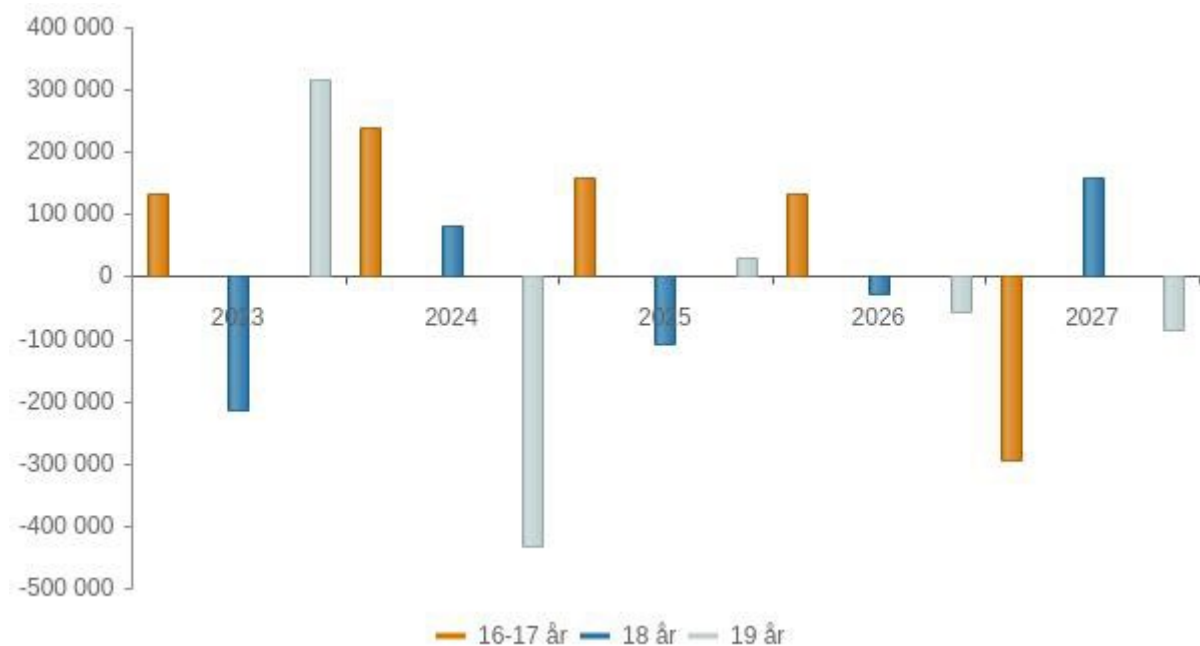

	2023	2024	2025	2026	2027
16-17 år	2,0 %	3,4 %	2,2 %	1,8 %	-4,2 %
18 år	-6,2 %	2,3 %	-3,1 %	-0,8 %	4,5 %

Økonomiplan for 2024-2027

19 år	7,9 %	-12,1 %	0,8 %	-1,6 %	-2,5 %
Total	1,5 %	-0,6 %	0,6 %	0,4 %	-1,6 %

Demografiutgifter

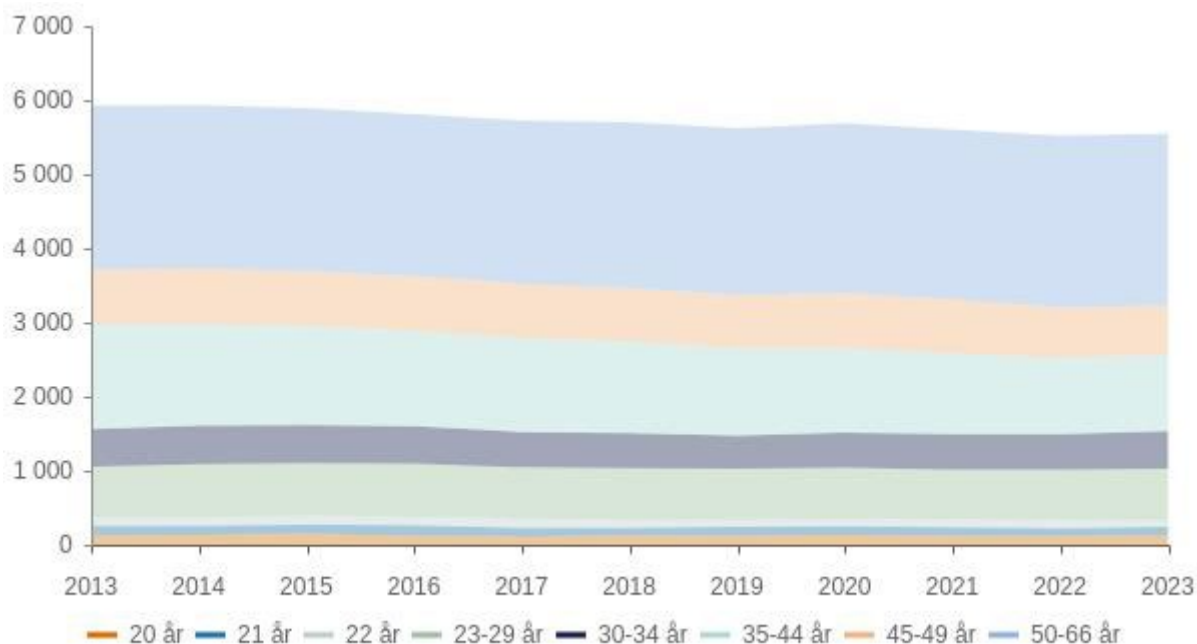

	2023	2024	2025	2026	2027
16-17 år	133 730	240 714	160 476	133 730	-294 206
18 år	-213 968	80 238	-106 984	-26 746	160 476
19 år	316 624	-431 760	28 784	-57 568	-86 352
Total	236 386	-110 808	82 276	49 416	-220 082

Voksne (20-66 år)

Historisk utvikling

Økonomiplan for 2024-2027

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
20 år	131	136	149	123	111	128	119	136	119	120	128
21 år	123	120	121	140	119	103	122	111	120	101	114
22 år	119	119	122	114	130	107	99	104	104	109	90
23-29 år	680	714	711	716	685	693	685	691	673	683	696
30-34 år	508	517	509	509	478	475	450	472	480	482	506
35-44 år	1 410	1 366	1 345	1 284	1 266	1 237	1 181	1 143	1 085	1 030	1 033
45-49 år	740	760	732	741	730	715	715	742	727	678	664
50-66 år	2 215	2 199	2 203	2 184	2 205	2 244	2 251	2 290	2 293	2 316	2 317
Total	5 926	5 931	5 892	5 811	5 724	5 702	5 622	5 689	5 601	5 519	5 548

Historisk vekst

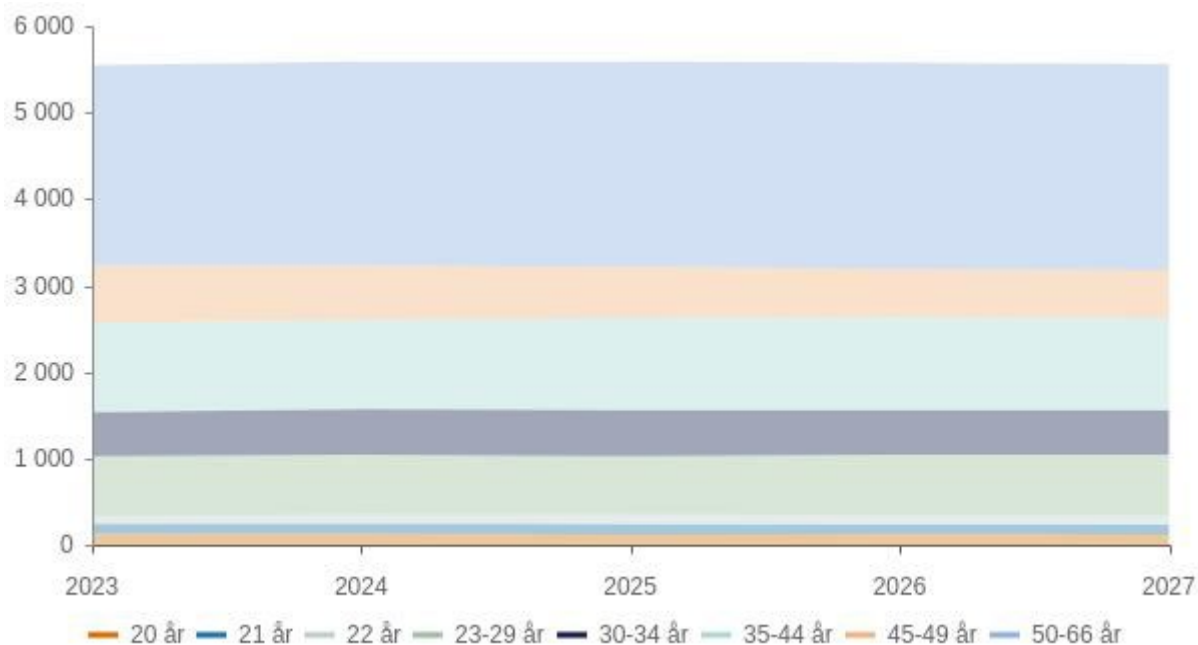

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
20 år	-4,6 %	3,7 %	8,7 %	-21,1 %	-10,8 %	13,3 %	-7,6 %	12,5 %	-14,3 %	0,8 %	6,2 %
21 år	-1,6 %	-2,5 %	0,8 %	13,6 %	-17,6 %	-15,5 %	15,6 %	-9,9 %	7,5 %	-18,8 %	11,4 %

Økonomiplan for 2024-2027

22 år	-7,6 %	0,0 %	2,5 %	-7,0 %	12,3 %	-21,5 %	-8,1 %	4,8 %	0,0 %	4,6 %	-21,1 %
23-29 år	8,1 %	4,8 %	-0,4 %	0,7 %	-4,5 %	1,2 %	-1,2 %	0,9 %	-2,7 %	1,5 %	1,9 %
30-34 år	1,2 %	1,7 %	-1,6 %	0,0 %	-6,5 %	-0,6 %	-5,6 %	4,7 %	1,7 %	0,4 %	4,7 %
35-44 år	0,7 %	-3,2 %	-1,6 %	-4,8 %	-1,4 %	-2,3 %	-4,7 %	-3,3 %	-5,3 %	-5,3 %	0,3 %
45-49 år	3,5 %	2,6 %	-3,8 %	1,2 %	-1,5 %	-2,1 %	0,0 %	3,6 %	-2,1 %	-7,2 %	-2,1 %
50-66 år	0,7 %	-0,7 %	0,2 %	-0,9 %	1,0 %	1,7 %	0,3 %	1,7 %	0,1 %	1,0 %	0,0 %
Total	1,6 %	0,1 %	-0,7 %	-1,4 %	-1,5 %	-0,4 %	-1,4 %	1,2 %	-1,6 %	-1,5 %	0,5 %

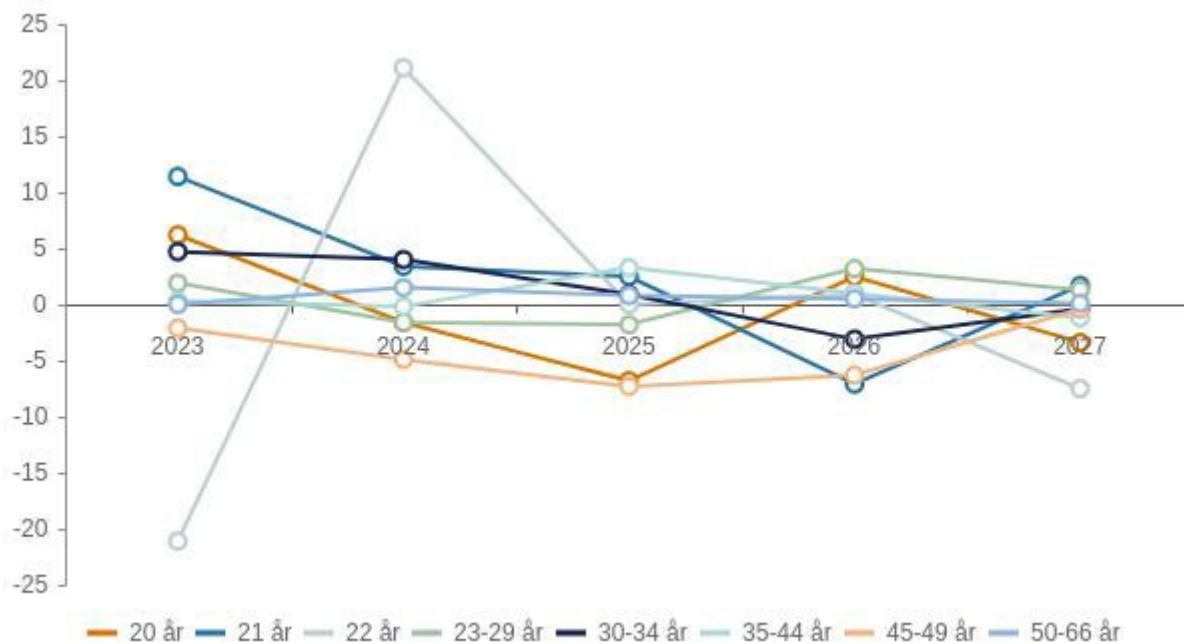
Befolkningsprognose

	2023	2024	2025	2026	2027
20 år	128	126	118	121	117
21 år	114	118	121	113	115
22 år	90	114	114	115	107
23-29 år	696	685	673	695	704
30-34 år	506	527	532	516	514
35-44 år	1 033	1 031	1 066	1 077	1 064
45-49 år	664	633	590	555	553
50-66 år	2 317	2 352	2 372	2 384	2 386
Total	5 548	5 586	5 586	5 576	5 560

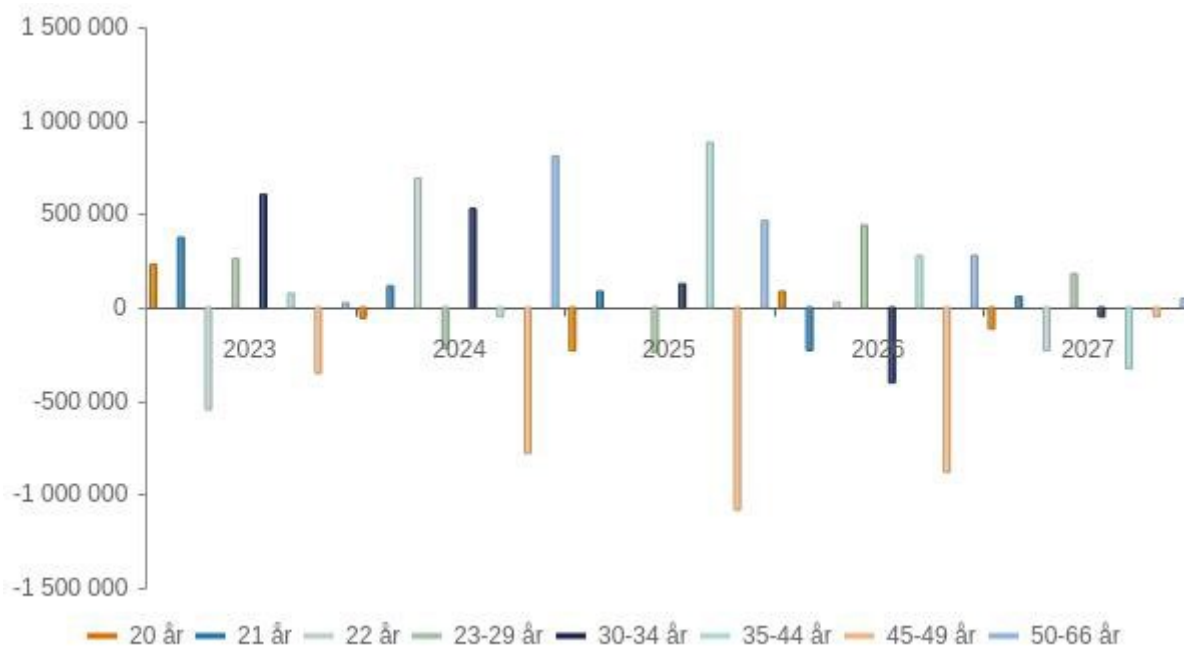
Prognose vekst

Økonomiplan for 2024-2027

	2023	2024	2025	2026	2027
20 år	6,2 %	-1,6 %	-6,8 %	2,5 %	-3,4 %
21 år	11,4 %	3,4 %	2,5 %	-7,1 %	1,7 %
22 år	-21,1 %	21,1 %	0,0 %	0,9 %	-7,5 %
23-29 år	1,9 %	-1,6 %	-1,8 %	3,2 %	1,3 %
30-34 år	4,7 %	4,0 %	0,9 %	-3,1 %	-0,4 %
35-44 år	0,3 %	-0,2 %	3,3 %	1,0 %	-1,2 %
45-49 år	-2,1 %	-4,9 %	-7,3 %	-6,3 %	-0,4 %
50-66 år	0,0 %	1,5 %	0,8 %	0,5 %	0,1 %
Total	0,5 %	0,7 %	0,0 %	-0,2 %	-0,3 %

Demografiutgifter

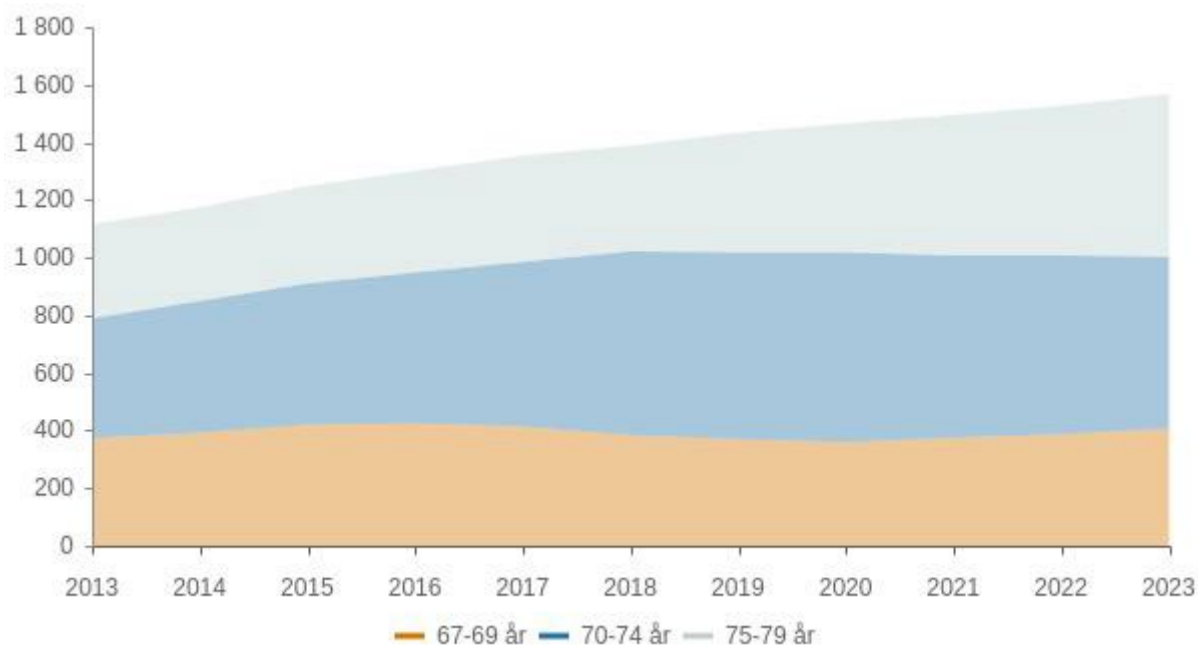

Økonomiplan for 2024-2027

	2023	2024	2025	2026	2027
20 år	230 272	-57 568	-230 272	86 352	-115 136
21 år	374 192	115 136	86 352	-230 272	57 568
22 år	-546 896	690 816	0	28 784	-230 272
23-29 år	260 208	-220 176	-240 192	440 352	180 144
30-34 år	604 368	528 822	125 910	-402 912	-50 364
35-44 år	75 546	-50 364	881 370	277 002	-327 366
45-49 år	-352 548	-780 642	-1 082 826	-881 370	-50 364
50-66 år	23 145	810 075	462 900	277 740	46 290
Total	668 287	1 036 099	3 242	-404 324	-489 500

Eldre (67-79 år)

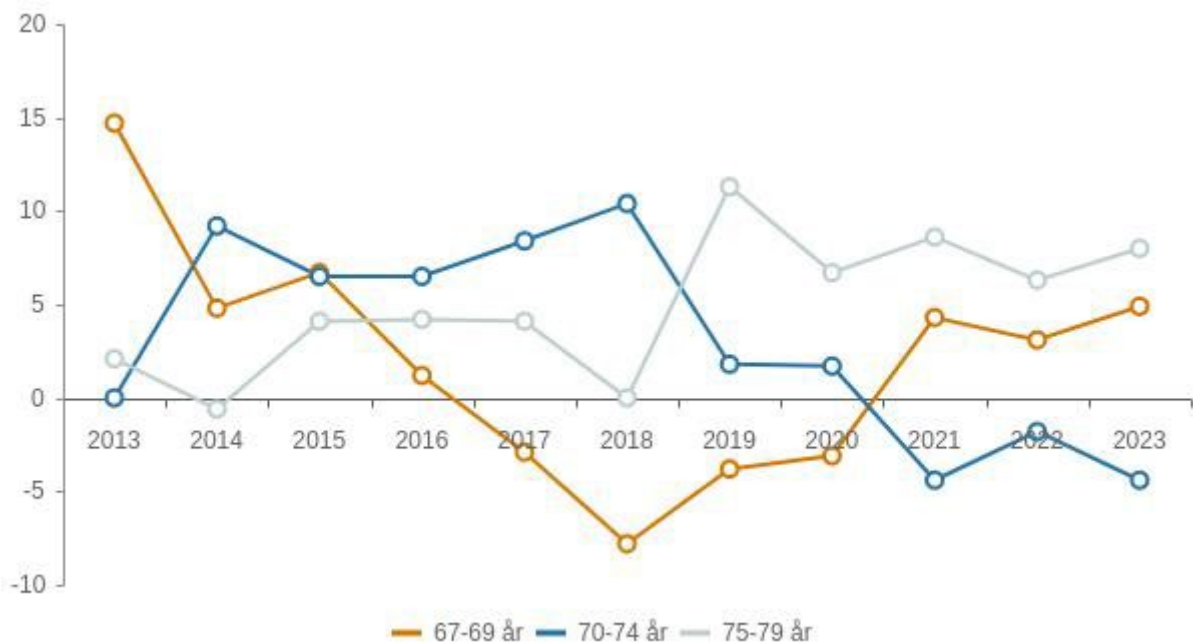
Historisk utvikling

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
67-69 år	374	393	421	426	414	384	370	359	375	387	407
70-74 år	415	457	489	523	571	637	649	660	632	621	595
75-79 år	326	324	338	353	368	368	415	445	487	520	565
Total	1 115	1 174	1 248	1 302	1 353	1 389	1 434	1 464	1 494	1 528	1 567

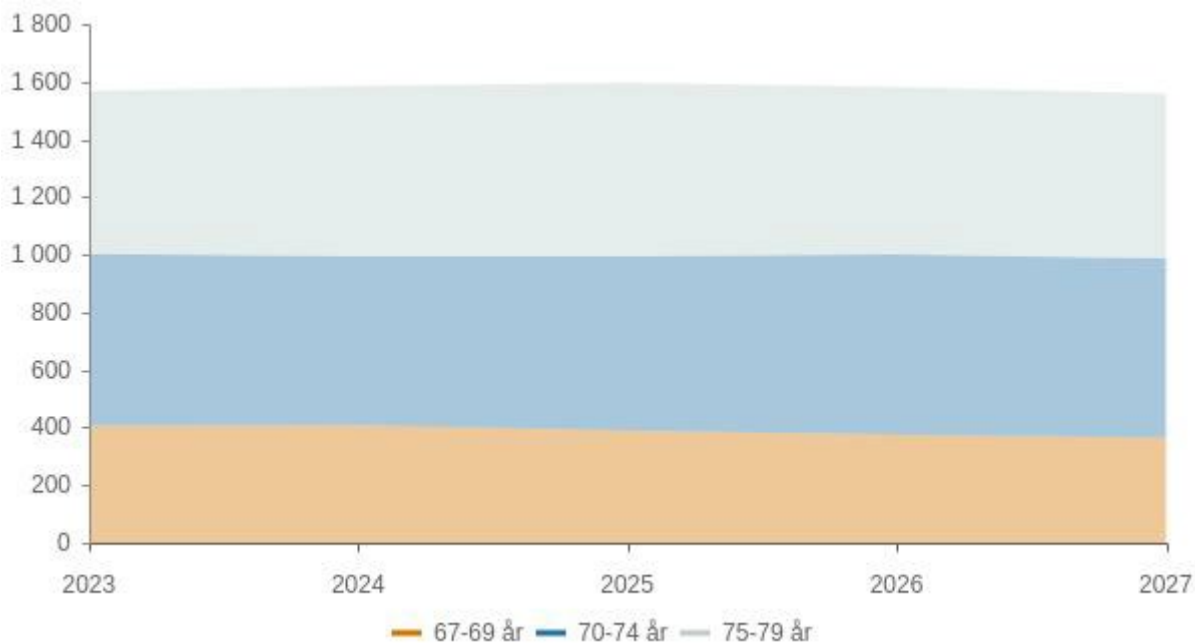
Historisk vekst

Økonomiplan for 2024-2027

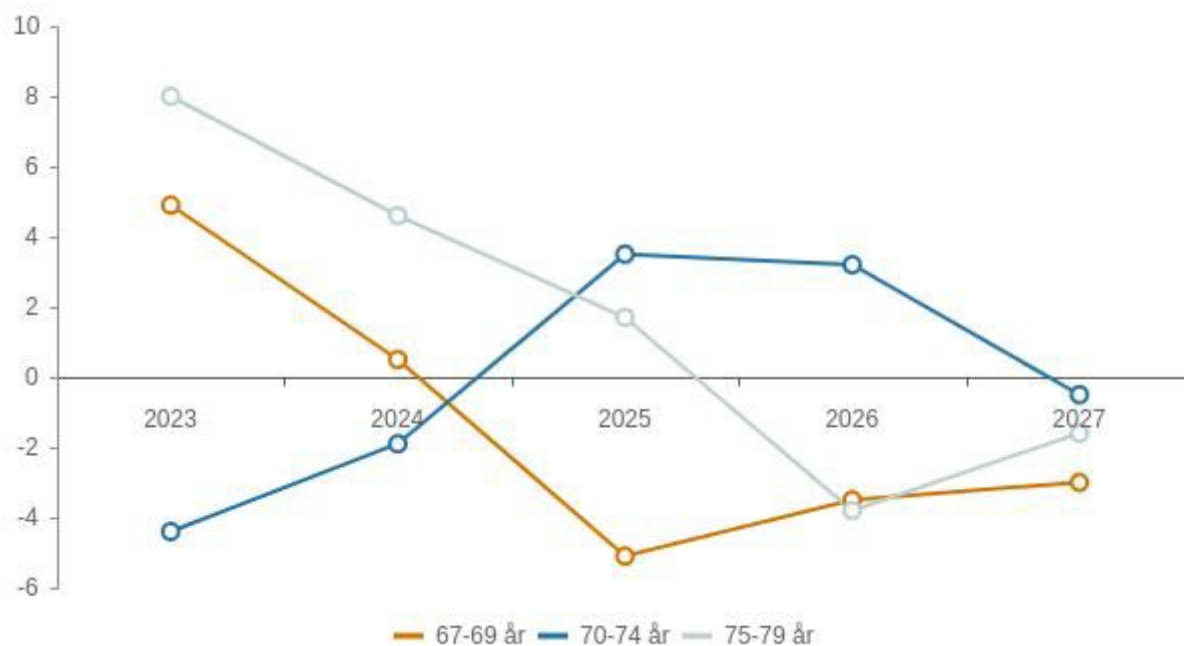
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
67-69 år	14,7 %	4,8 %	6,7 %	1,2 %	-2,9 %	-7,8 %	-3,8 %	-3,1 %	4,3 %	3,1 %	4,9 %
70-74 år	0,0 %	9,2 %	6,5 %	6,5 %	8,4 %	10,4 %	1,8 %	1,7 %	-4,4 %	-1,8 %	-4,4 %
75-79 år	2,1 %	-0,6 %	4,1 %	4,2 %	4,1 %	0,0 %	11,3 %	6,7 %	8,6 %	6,3 %	8,0 %
Total	5,6 %	5,0 %	5,9 %	4,1 %	3,8 %	2,6 %	3,1 %	2,0 %	2,0 %	2,2 %	2,5 %

Befolkningsprognose

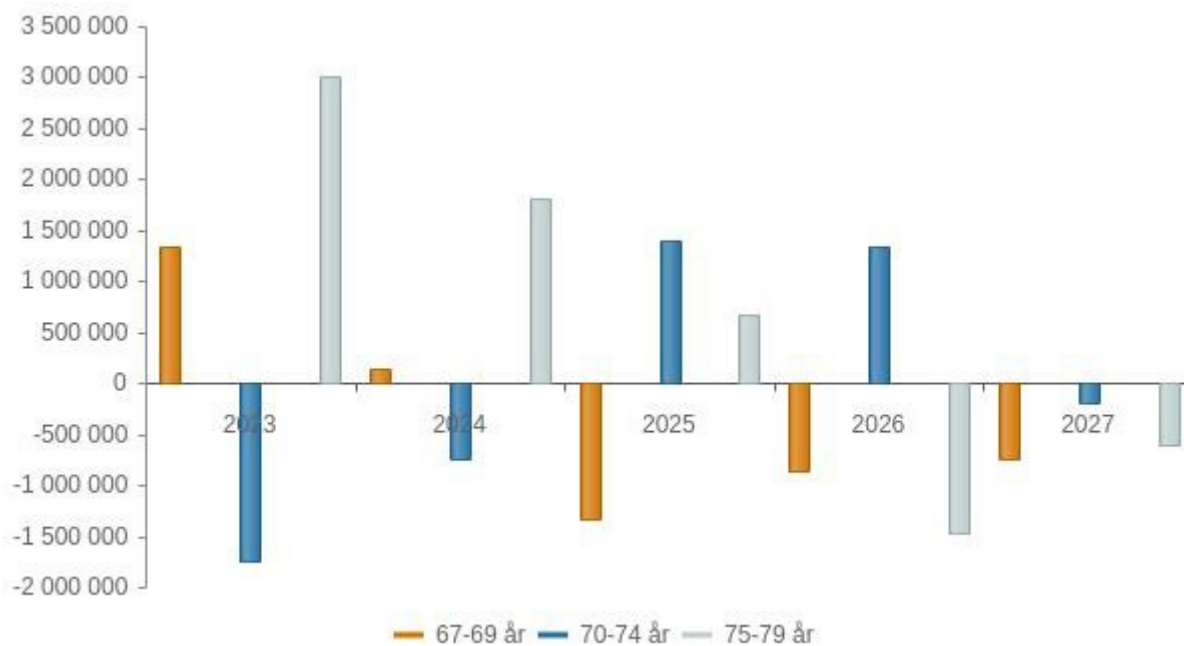
	2023	2024	2025	2026	2027
67-69 år	407	409	389	376	365
70-74 år	595	584	605	625	622
75-79 år	565	592	602	580	571
Total	1 567	1 585	1 596	1 581	1 558

Prognose vekst

	2023	2024	2025	2026	2027
67-69 år	4,9 %	0,5 %	-5,1 %	-3,5 %	-3,0 %
70-74 år	-4,4 %	-1,9 %	3,5 %	3,2 %	-0,5 %
75-79 år	8,0 %	4,6 %	1,7 %	-3,8 %	-1,6 %
Total	2,5 %	1,1 %	0,7 %	-0,9 %	-1,5 %

Demografiutgifter

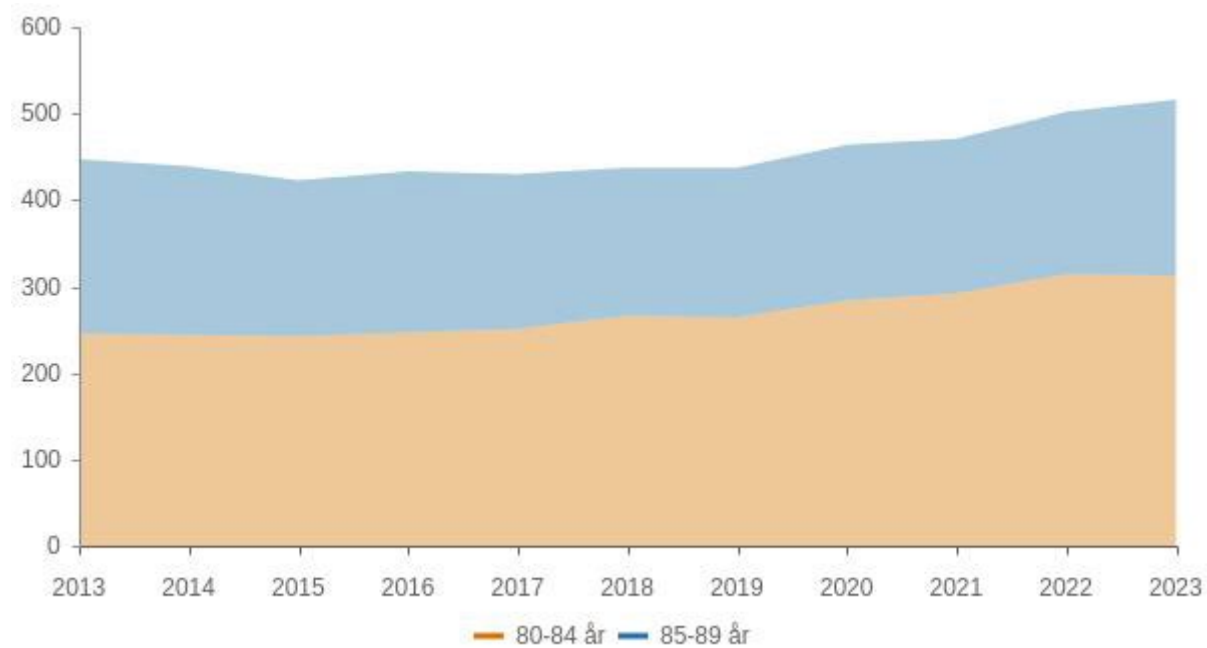
	2023	2024	2025	2026	2027
67-69 år	1 335 340	133 534	-1 335 340	-867 971	-734 437
70-74 år	-1 735 942	-734 437	1 402 107	1 335 340	-200 301

Økonomiplan for 2024-2027

75-79 år	3 004 515	1 802 709	667 670	-1 468 874	-600 903
Total	2 603 913	1 201 806	734 437	-1 001 505	-1 535 641

Eldre (80-89 år)

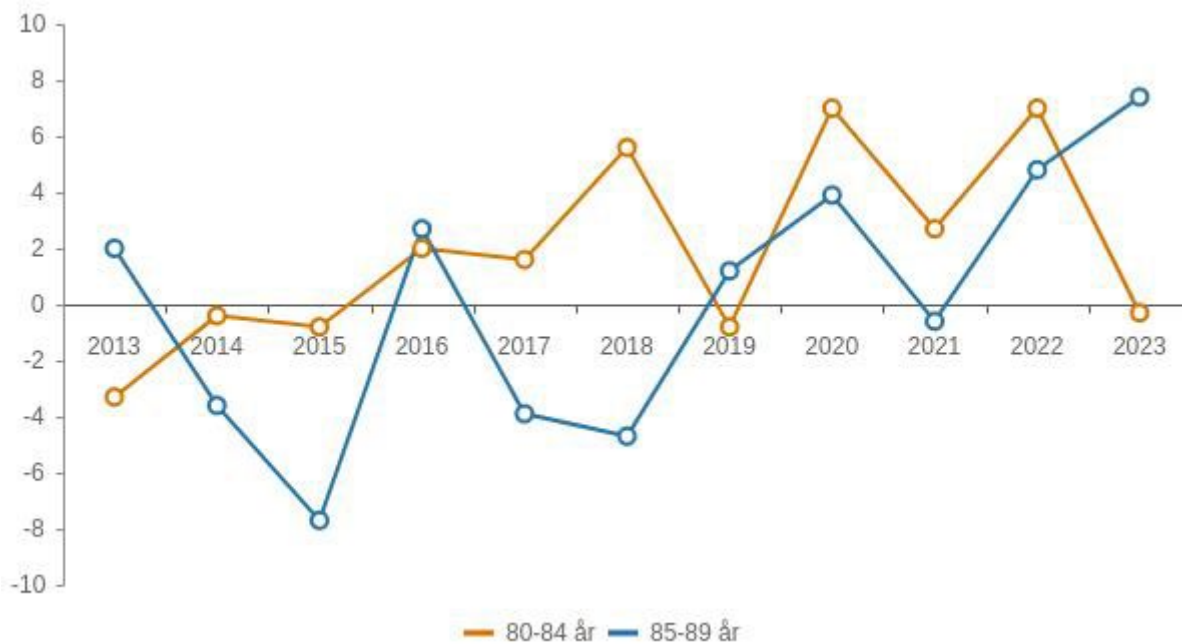
Historisk utvikling

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
80-84 år	245	244	242	247	251	266	264	284	292	314	313
85-89 år	202	195	181	186	179	171	173	180	179	188	203
Total	447	439	423	433	430	437	437	464	471	502	516

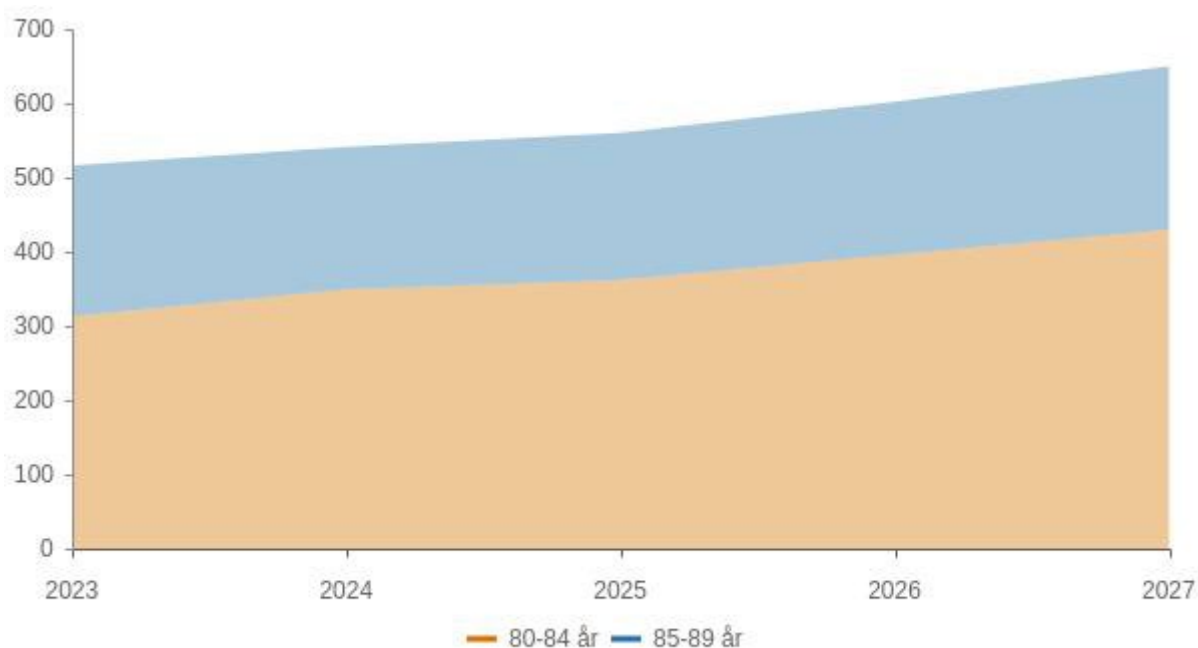
Historisk vekst

Økonomiplan for 2024-2027

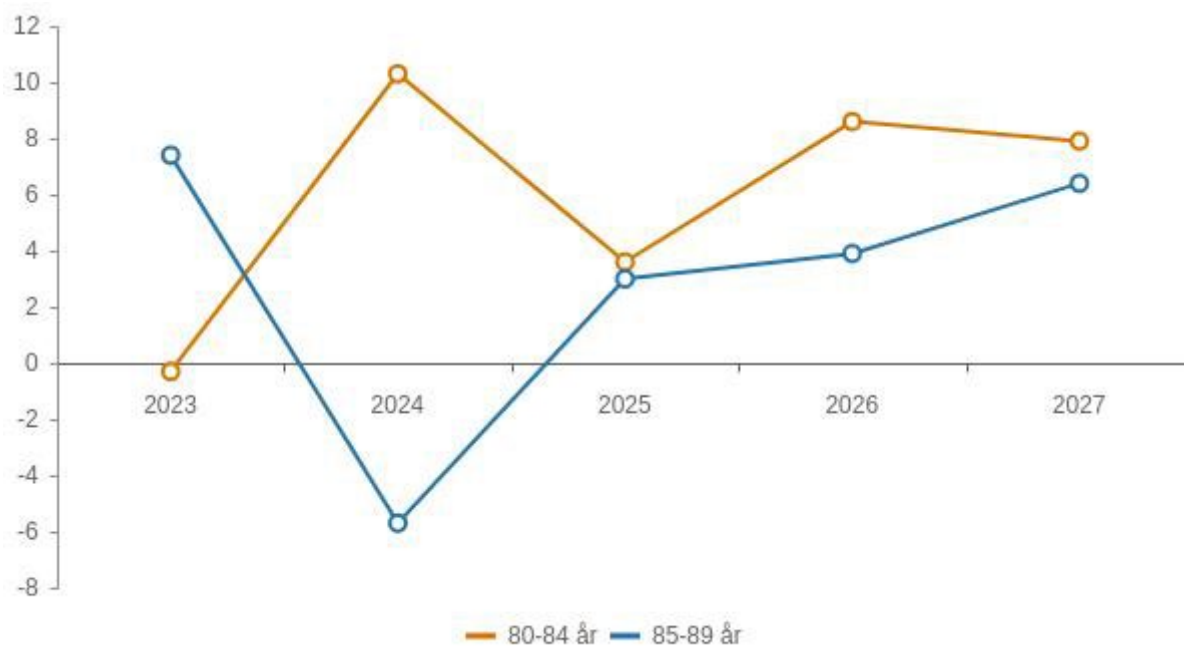
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
80-84 år	-3,3 %	-0,4 %	-0,8 %	2,0 %	1,6 %	5,6 %	-0,8 %	7,0 %	2,7 %	7,0 %	-0,3 %
85-89 år	2,0 %	-3,6 %	-7,7 %	2,7 %	-3,9 %	-4,7 %	1,2 %	3,9 %	-0,6 %	4,8 %	7,4 %
Total	-0,9 %	-1,8 %	-3,8 %	2,3 %	-0,7 %	1,6 %	0,0 %	5,8 %	1,5 %	6,2 %	2,7 %

Befolkningsprognose

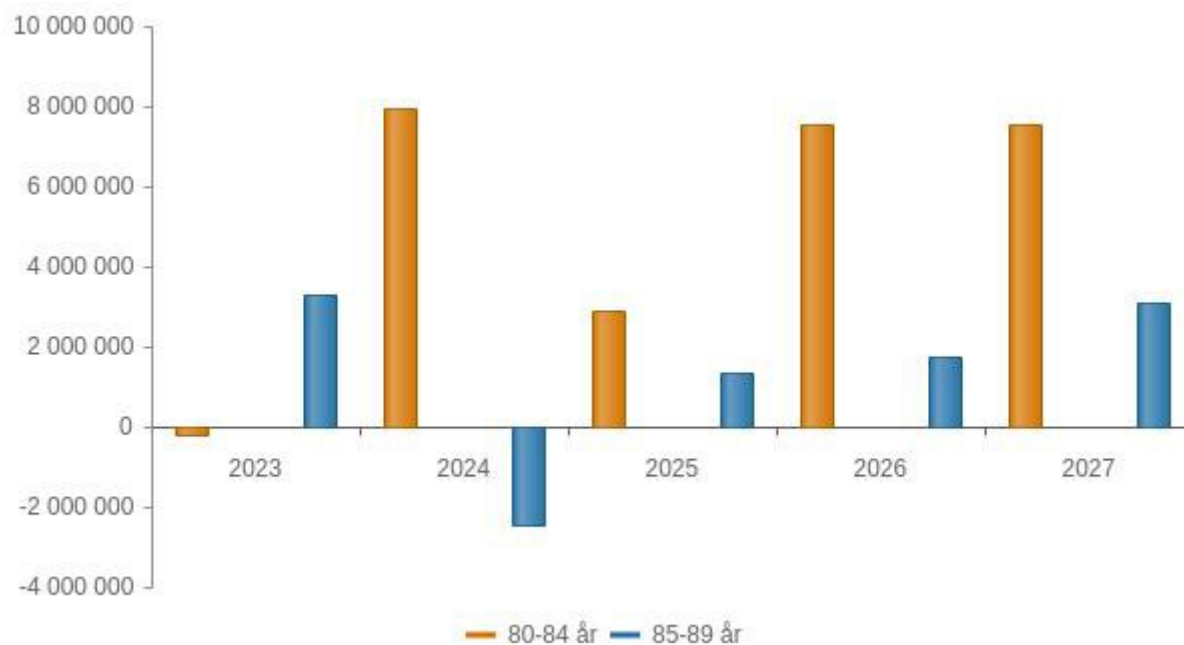
	2023	2024	2025	2026	2027
80-84 år	313	349	362	396	430
85-89 år	203	192	198	206	220
Total	516	541	560	602	650

Prognose vekst

	2023	2024	2025	2026	2027
80-84 år	-0,3 %	10,3 %	3,6 %	8,6 %	7,9 %
85-89 år	7,4 %	-5,7 %	3,0 %	3,9 %	6,4 %
Total	2,7 %	4,6 %	3,4 %	7,0 %	7,4 %

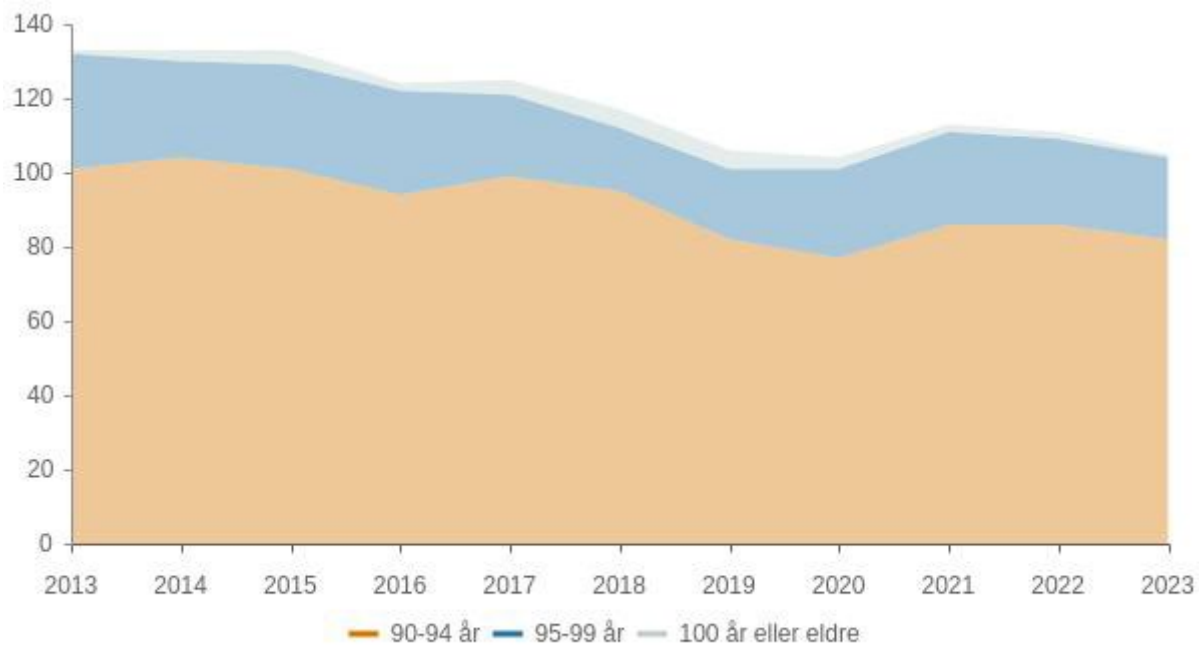
Demografiutgifter

	2023	2024	2025	2026	2027
80-84 år	-221 432	7 971 552	2 878 616	7 528 688	7 528 688
85-89 år	3 321 480	-2 435 752	1 328 592	1 771 456	3 100 048
Total	3 100 048	5 535 800	4 207 208	9 300 144	10 628 736

Eldre (90 år og eldre)

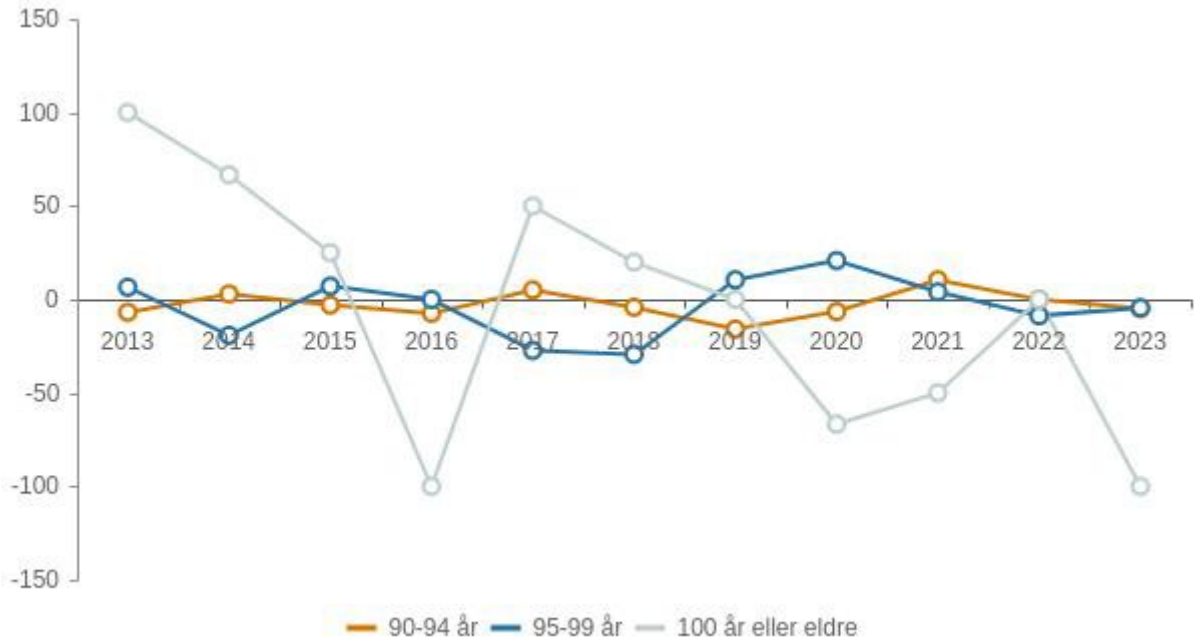
Historisk utvikling

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
90-94 år	101	104	101	94	99	95	82	77	86	86	82
95-99 år	31	26	28	28	22	17	19	24	25	23	22
100 år eller eldre	1	3	4	2	4	5	5	3	2	2	1
Total	133	133	133	124	125	117	106	104	113	111	105

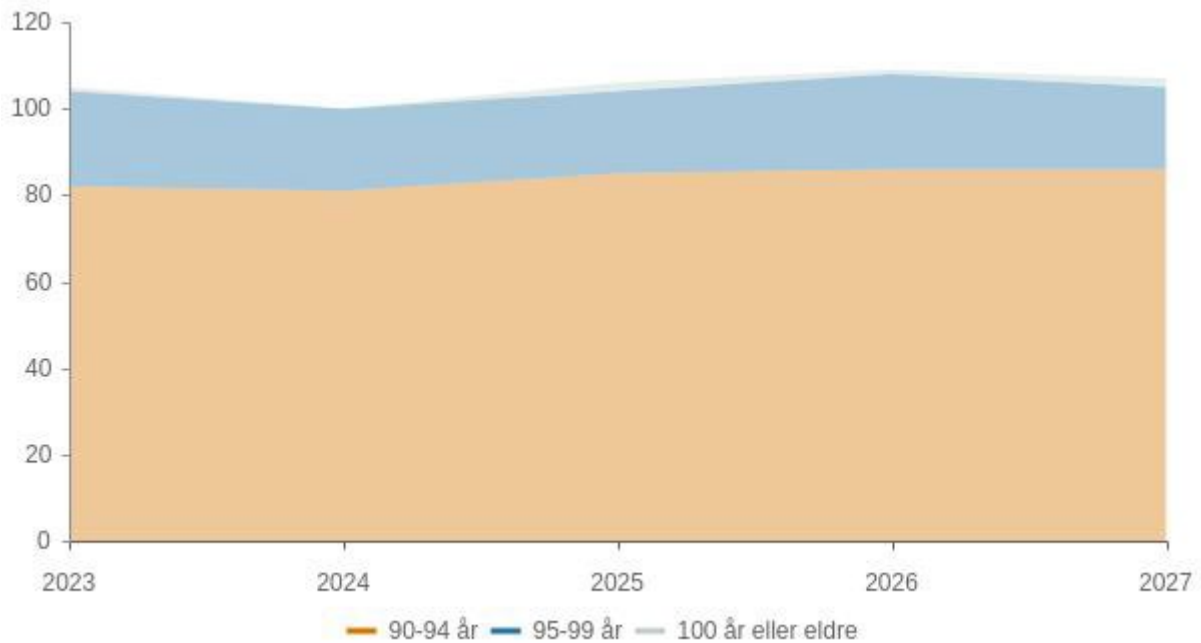
Historisk vekst

Økonomiplan for 2024-2027

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
90-94 år	-6,9 %	2,9 %	-3,0 %	-7,4 %	5,1 %	-4,2 %	-15,9 %	-6,5 %	10,5 %	0,0 %	-4,9 %
95-99 år	6,5 %	-19,2 %	7,1 %	0,0 %	-27,3 %	-29,4 %	10,5 %	20,8 %	4,0 %	-8,7 %	-4,5 %
100 år eller eldre	100,0 %	66,7 %	25,0 %	-100,0 %	50,0 %	20,0 %	0,0 %	-66,7 %	-50,0 %	0,0 %	-100,0 %
Total	-3,0 %	0,0 %	0,0 %	-7,3 %	0,8 %	-6,8 %	-10,4 %	-1,9 %	8,0 %	-1,8 %	-5,7 %

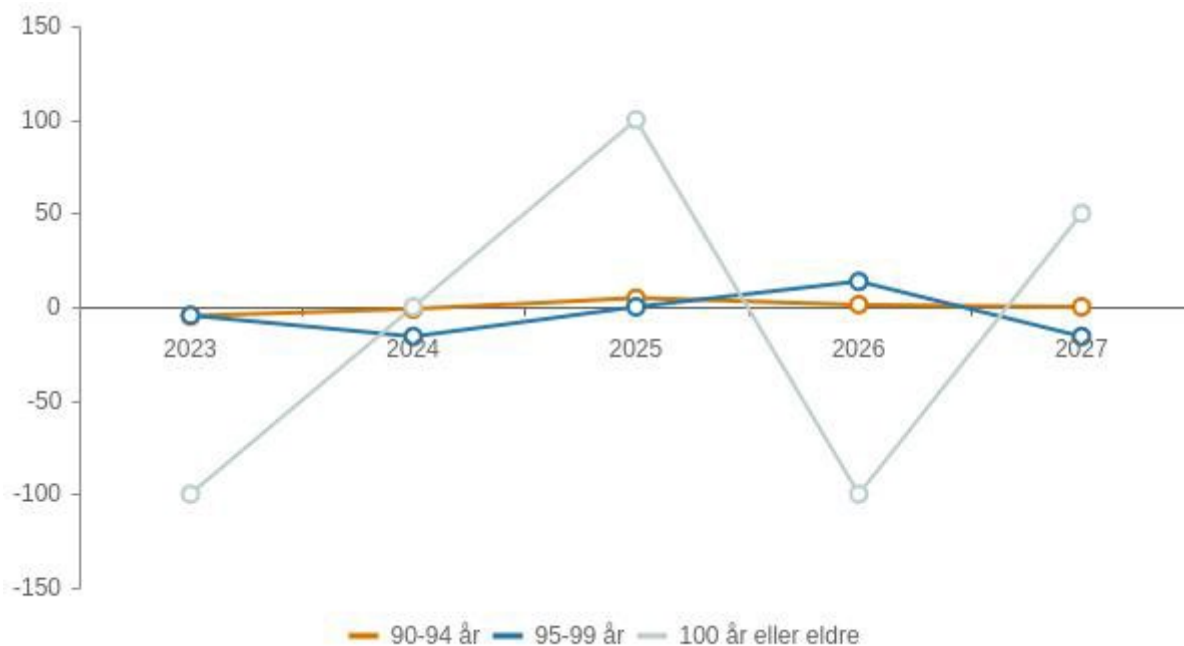
Befolkningsprognose

	2023	2024	2025	2026	2027
90-94 år	82	81	85	86	86
95-99 år	22	19	19	22	19
100 år eller eldre	1	0	2	1	2
Total	105	100	106	109	107

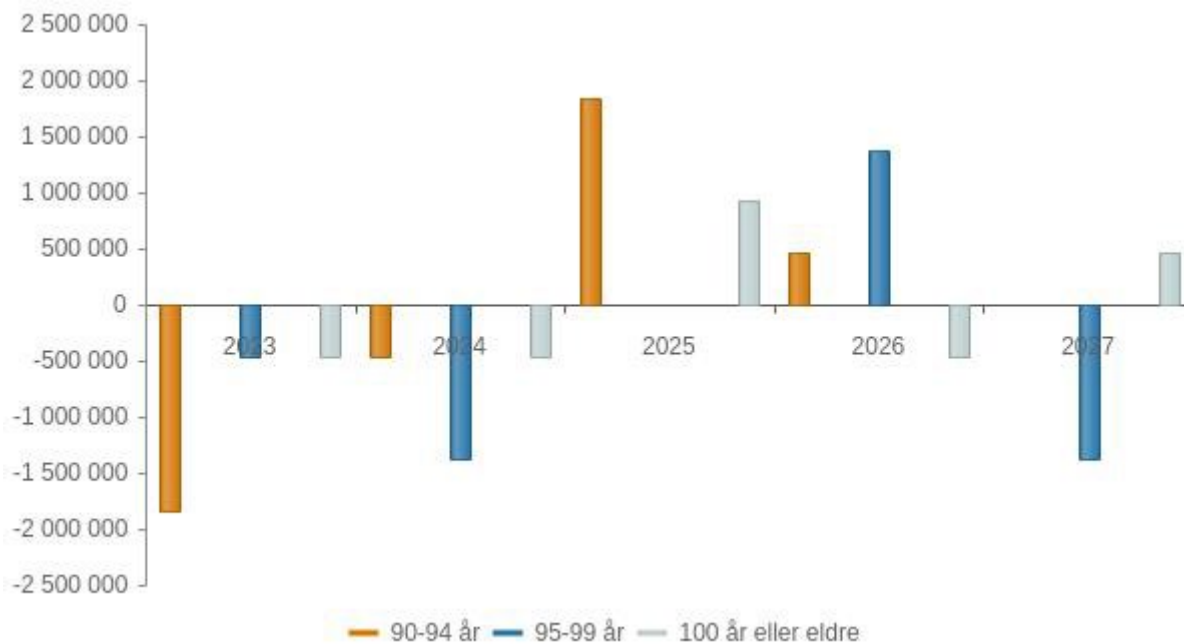
Økonomiplan for 2024-2027

Prognose vekst

	2023	2024	2025	2026	2027
90-94 år	-4,9 %	-1,2 %	4,7 %	1,2 %	0,0 %
95-99 år	-4,5 %	-15,8 %	0,0 %	13,6 %	-15,8 %
100 år eller eldre	-100,0 %	0,0 %	100,0 %	-100,0 %	50,0 %
Total	-5,7 %	-5,0 %	5,7 %	2,8 %	-1,9 %

Demografiutgifter

	2023	2024	2025	2026	2027
90-94 år	-1 845 052	-461 263	1 845 052	461 263	0
95-99 år	-461 263	-1 383 789	0	1 383 789	-1 383 789

Økonomiplan for 2024-2027

100 år eller eldre	-461 263	-461 263	922 526	-461 263	461 263
Total	-2 767 578	-2 306 315	2 767 578	1 383 789	-922 526

Investeringer i økonomiplanen

Investeringstabell for kommunen samlet

Andre investeringer

Beløp i 1000

Investeringsprosjekter	Økonomiplan				Sum
	2024	2025	2026	2027	2024-27
Fellestjenester					
Avlastningsbolig - Rissa	21 000	0	0	0	21 000
Brannsikring kirker	150	150	150	150	600
Enøk tiltak kommunale bygg	100	100	100	100	400
Fosen IKT, Indre Fosens andel fellesinvesteringer	673	673	673	673	2 692
IKT felles	400	400	400	400	1 600
IKT Infrastruktur skole, servere og nettverk	0	400	400	400	1 200
Kirken investeringstiltak	400	400	400	400	1 600
Minnelund	0	0	0	400	400
Mulighetsstudie Rissa vgs	750	750	0	0	1 500
Oppfølging etter TBRT Tilsyn	500	500	500	500	2 000
Oppgradering Fevåg/Hasselvika skole	7 000	0	0	0	7 000
Oppgradering Stjørna brannstasjon	2 000	8 000	0	0	10 000
Oppgradering utleieboliger	1 000	1 000	1 000	1 000	4 000
Stadsbygd skole	0	0	0	150 000	150 000
Årlig oppgraderinger	3 000	3 000	3 000	3 000	12 000
Sum Fellestjenester	36 973	15 373	6 623	157 023	215 992
Oppvekst					
Oppgradering av IKT-infrastruktur, PC-er, Smartboard og digitale hjelpemidler	2 700	2 700	2 700	2 700	10 800
Sum Oppvekst	2 700	2 700	2 700	2 700	10 800
Helse og omsorg					
Velferdsteknologi	600	1 000	1 000	1 000	3 600
Sum Helse og omsorg	600	1 000	1 000	1 000	3 600
Samfunn					
Asfaltering kommunale veier	2 500	2 500	2 500	2 500	10 000
Erosjonssikring	400	400	400	400	1 600

Økonomiplan for 2024-2027

Investeringsprosjekter	Økonomiplan				Sum
	2024	2025	2026	2027	2024-27
Kommunale bruer og kaier	0	500	500	500	1 500
Kommunale veier	750	1 000	1 000	1 000	3 750
Ny flytekai, Rødberg havn	0	0	1 000	0	1 000
Tiltak klima	0	300	300	300	900
Utvikling kommunalt næringsareal	500	500	0	0	1 000
Sum Samfunn	4 150	5 200	5 700	4 700	19 750
Finans					
KLP Egenkapitalinnskudd	2 381	2 381	2 381	2 381	9 524
Sum Finans	2 381	2 381	2 381	2 381	9 524
Sum	46 804	26 654	18 404	167 804	259 666

Selvkost

Beløp i 1000

Investeringsprosjekter Samfunn	Økonomiplan				Sum
	2024	2025	2026	2027	2024-27
Oppgradering ledningsnett og kummer, avløp	0	500	0	500	1 000
Separering vann/kloakk i kummer	0	500	0	500	1 000
Sum Samfunn	0	1 000	0	1 000	2 000
Sum	0	1 000	0	1 000	2 000

Oversikt Investering og finansiering

Beløp i 1000

	Økonomiplan			
	2024	2025	2026	2027
Investeringer i varige driftsmidler	44 423	25 273	16 023	166 423
Investeringer i aksjer og andeler i selskaper	2 381	2 381	2 381	2 381
Sum finansieringsbehov	46 804	27 654	18 404	168 804
Kompensasjon for merverdiavgift	-9 180	-3 915	-2 065	-32 285
Salg av varige driftsmidler	-2 381	-2 381	-2 381	-2 381
Bruk av lån	-35 243	-21 358	-13 958	-134 138
Videreutlån	30 000	30 000	30 000	30 000
Bruk av lån til videreutlån	-30 000	-30 000	-30 000	-30 000
Sum finansiering	-46 804	-27 654	-18 404	-168 804
Sum finansieringsbehov	46 804	27 654	18 404	168 804
Sum finansiering	-46 804	-27 654	-18 404	-168 804
Udekket finansiering	0	0	0	0

Økonomisk utvikling i planperioden

Balansekravet og finansielle nøkkeltall

Budsjett og økonomiplan skal være i balanse. Utgifter og inntekter innenfor drift og investering skal være like store, både for det enkelte år og for planperioden. Det er også krav til finansiell balanse som blant annet innebærer at kortsiktig underbalanse kan finansieres opp ved bruk av fond.

I tillegg kommer hensynet til balanse i form av langsiktig økonomisk bærekraft. En bærekraftig økonomi på lang sikt krever en viss margin mellom eksterne driftsinntekter og eksterne driftsutgifter for å kunne avsette til investeringsfond.

Det er et nytt krav i den nye kommunelovens § 14-2 at den enkelte kommune skal vedta et sett finansielle nøkkeltall. De finansielle nøkkeltallene for Indre Fosen kommune er:

1. Resultatgrad 1 (netto driftsresultat) skal over tid være minimum 1,25 % og resultatgrad 2 (netto driftsresultat før utbytte og finansgevinst) skal over tid være minimum -1 %
2. Gjeldsgrad 1 (brutto gjeld) skal over tid være maksimum 160 % og gjeldsgrad 2 (rentebærende gjeld) skal over tid være maksimum 90 %
3. Buffergrad 1 (disposisjonsfondet) skal over tid være minimum 5 % og buffergrad 2 (udisponert andel av disposisjonsfondet) skal over tid være minimum 3 %

	2 022	Mål	2 023	2 024	2 025	2 026	2 027
Resultatgrad 1	1,96 %	1,25 %	0,77 %	0,63 %	0,14 %	1,18 %	1,41 %
Resultatgrad 2	0,26 %	-1 %	0,95 %	3,75 %	3,61 %	4,26 %	3,65 %
Gjeldsgrad 1	185 %	160 %	171 %	149 %	150 %	146 %	144 %
Gjeldsgrad 2	108 %	90 %	84 %	75 %	79 %	77 %	77 %
Buffergrad 1	4,29 %	5 %	5,16 %	5,82 %	6,57 %	8,34 %	10,43 %
Buffergrad 2	3,27 %	2 %	3,73 %	4,55 %	5,31 %	7,08 %	9,16 %

Gjennom planperioden så når kommunen alle måltall. Men det som er verd å merke seg er at kommunens finansutgifter, pga. rente og avdragsøkning, er vesentlig høyere enn finansinntektene. Det gjør at resultatgrad 2 viser et meget stort positivt avvik.

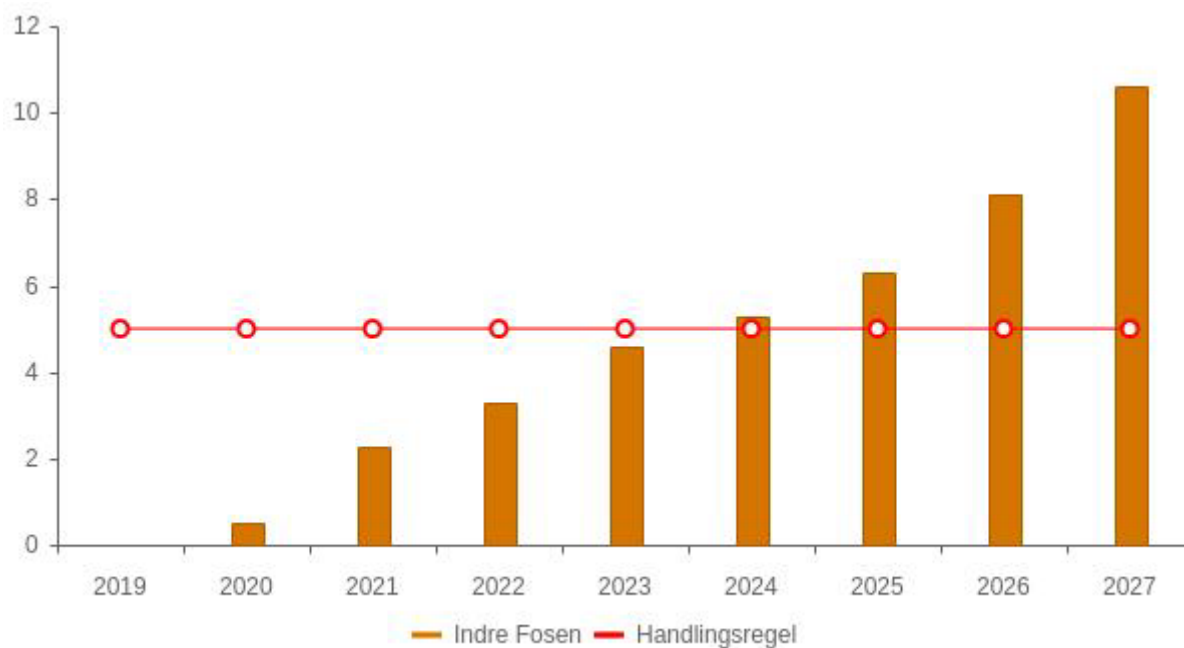
Netto driftsresultat i % av brutto driftsinntekter

Økonomiplan for 2024-2027

Tabell	KOSTRA 2019	KOSTRA 2020	KOSTRA 2021	KOSTRA 2022	Budsjett 2023	Økplan 2024	Økplan 2025	Økplan 2026	Økplan 2027
Indre Fosen	0,0 %	-3,1 %	1,1 %	1,2 %	0,7 %	0,6 %	0,4 %	1,2 %	1,8 %
Handlingsregel	1,3 %	1,3 %	1,3 %	1,3 %	1,3 %	1,3 %	1,3 %	1,3 %	1,3 %

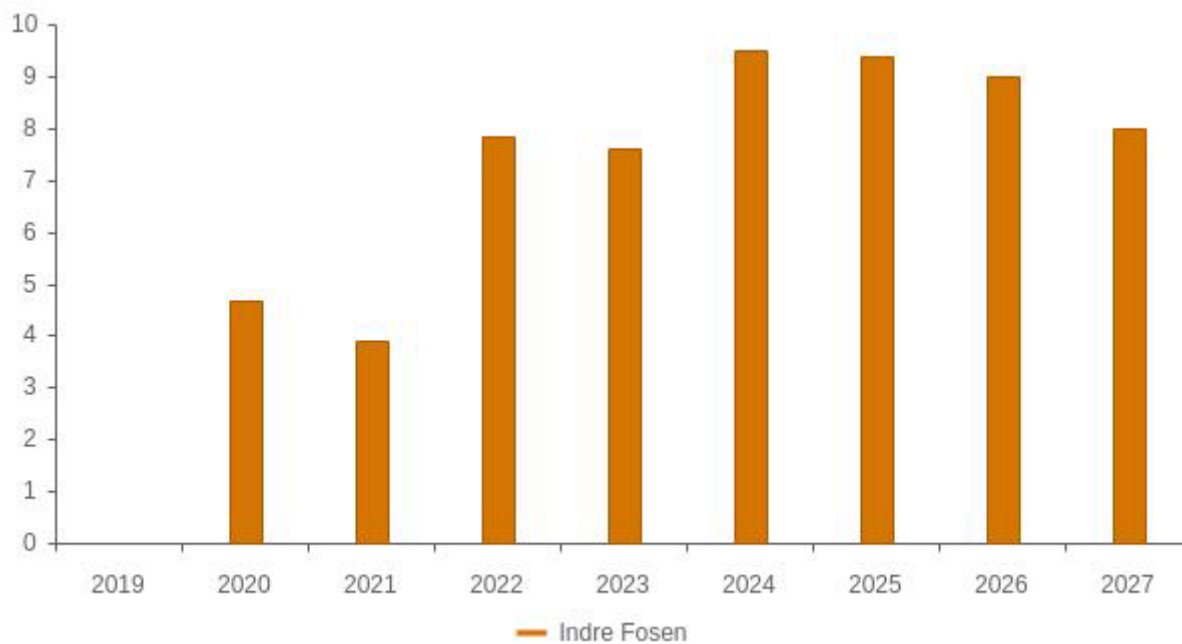
Disposisjonsfond i % av brutto driftsinntekter

Tabell	KOSTRA 2019	KOSTRA 2020	KOSTRA 2021	KOSTRA 2022	Budsjett 2023	Økplan 2024	Økplan 2025	Økplan 2026	Økplan 2027
Indre Fosen	0,0 %	0,5 %	2,3 %	3,3 %	4,6 %	5,3 %	6,3 %	8,1 %	10,6 %
Handlingsregel	5,0 %	5,0 %	5,0 %	5,0 %	5,0 %	5,0 %	5,0 %	5,0 %	5,0 %

Netto finans og avdrag i % av brutto driftsinntekter

Økonomiplan for 2024-2027

Tabell	KOSTRA 2019	KOSTRA 2020	KOSTRA 2021	KOSTRA 2022	Budsjett 2023	Økplan 2024	Økplan 2025	Økplan 2026	Økplan 2027
Indre Fosen	0,0 %	4,7 %	3,9 %	7,8 %	7,6 %	9,5 %	9,4 %	9,0 %	8,0 %

Kommunens sektorer

Fellestjenester

Om kommunalområde

Fellestjenester ble som følge av områdegjennomgangen i 2023 en ny sektor.

Fellestjenester består av:

- eiendom
- Fosen IKT
- kommunikasjon
- personal og HR
- politisk sekretariat
- servicetorg og dokumentcenter
- økonomi, herunder Fosen Inkasso

Det ligger også til fellestjenestene å ha et overordnet ansvar for virksomhetsstyring, internkontroll, prosjektstyring og -gjennomføring, anskaffelser, beredskap og sektorovergripende prosesser.

I underliggende del presenteres den enkelte tjeneste:

Eiendom

Kommunen forvalter ca. 110.000 kvm fordelt på ca. 100 bygg. I forvaltningen av disse eiendommene inngår oppgaver som regelmessig og periodisk renhold av gulv, vindu, møbler og tepper. Videre prosjektering, nybygg og renovering, bygg-vedlikehold, energistyring, utleie av omsorgs-, flyktninge- og gjennomgangsboliger, innleie av boliger til flyktninger, kontraktsoppfølging, helpdesk og vaktmestertjenester.

Fosen IKT

Fosen IKT er interkommunalt vertskommunesamarbeid for felles IKT-driftstjenester, anskaffelser og digitalisering for kommunene på Fosen, samt selskaper eid av kommunene. De leverer tjenester til ca. 6000 brukere, drifter ca. 4300 PC'er og 140 fagsystemer. Fosen IKT skal ivareta kommunenes behov for teknisk drift av sentral infrastruktur, forvaltning, anskaffelser og utvikling av IKT infrastruktur for å understøtte digitale løsninger i sektorenes tjenesteproduksjon. Fosen IKT skal gjennomføre kontinuerlig utvikling sammen med kommunene innen teknologi og prosesser i digitaliseringsarbeidet.

Kommunikasjon

Kommunikasjon drifter og utvikler kommunens hjemmeside, som har i overkant av 700 000 visninger i året. Hjemmesiden og sosiale medier brukes aktivt for å synliggjøre kommunen og kommunens tjenester. Videre utarbeide, dele og publisere målrettet informasjon internt og eksternt. Utvikle og legge

til rette for digitale innbyggerløsninger, samt tilby kommunikasjonsfaglig rådgivning og mediehandtering.

Personal

Personal gir råd og støtte til ledere i spørsmål knyttet til personalhåndtering, som for eksempel rekruttering, konflikthåndtering, sykefraværsoppfølging, lønnsfastsetting, nedbemanning og omplassering. I tillegg har personal ansvaret for arbeidsmiljøundersøkelsen, lokale lønnsforhandlinger, kommunens pensjonsordning og personforsikringer, sommerjobb for ungdom, administrasjon av lokale særavtaler og arbeidstidsordninger, reglement og retningslinjer innen personalområdet, samt informasjonsmøter med hovedtillitsvalgte. Personal administrerer verneombudsordningen, er kontaktpunkt for bedriftshelsetjenesten og koordinator for lærlinger. Personalsjef har møteplikt og talerett i arbeidsmiljøutvalget og ansvar for saksframlegg til administrasjonsutvalget.

Politisk sekretariat

Politisk sekretariat går gjennom sakskart, gjennomfører innkalling til politiske møter, protokollering og forfallsbehandling. Videre administrasjon av møtegodtgjørelse, tapt arbeidsfortjeneste og kjøregodtgjørelse. Er sekretariatfunksjon og støtte til ordfører, varaordfører og politikere.

Servicetorg og dokumentsenter

Servicetorget og dokumentsenter er førstelinjen for kommunens henvendelser. Servicetorget mottar årlig 6000 henvendelser via telefon og besøk, hvor ansatte veileder og informerer våre brukere.

Dokumentsenteret mottar alle skriftlige henvendelser til kommunen. Årlig registreres det 120.000 dokumenter til saksbehandlere og kommunens offentlige postliste. Dokumentsenteret er ansvarlig for alle historiske arkiver. Her får innbyggere og saksbehandlere bistand med å finne alle typer dokumentasjon i samarbeid med vårt arkivdepot i Trondheim. Dokumentsenteret utvikler og administrerer 130 digitale skjemaer og er ansvarlig for 30 fagsystemer. Her gis det opplæring og support til brukere, og avdelingen har løpende dialog med leverandører og jobber med utvikling relatert til systemene.

Økonomi

Økonomi understøtter utarbeidelse av økonomiplaner og årsbudsjett, oppfølging av måneds og tertialrapporter av økonomisk status, fremleggelse av drifts og investeringsregnskapet, kontroll av gjeldsforvaltning til kommunen, ha en trygg og solid avkastning på kommunens avsatte sparemidler, hjelper lederne med å sikre at regnskapet er korrekt og i samsvar med gjeldende regelverk samt momskompensasjon. Fakturerer alle kommunale avgifter på VAR-området (vann, avløp, feiing) og eiendomsskatt, forvalter startlån og driver gjeldsrådgivning.

Økonomiplan for 2024-2027

Fosen Inkasso er organisert under Økonomi og er et interkommunalt vertskommunesamarbeid for innfordring av alle ubetalte fakturakrav og gjennomfører alle sider av innfordring, fra purring til rettslig innfordring.

Demografiske endringer for sektoren

For Fellestjenester er det ikke store utfordringer demografisk, men har endringer i bruk av eiendommene som følge av demografi. Dette er beskrevet i sektorene som benytter kommunens eiendommer.

Pågående prosjekter

Overtakelse av eiendommene knyttet til videregående skoler i Leksvik og Rissa

Den 1. oktober 2023 overtok Indre Fosen kommune de tidligere videregående skolene i Leksvik og Rissa. I 2023 er det ikke lagt en plan for hvordan eiendommene skal benyttes, men det er behov for å igangsette prosjekt for ivaretagelse av sektorenes behov opp mot mulighetene disse eiendommen vil gi.

Gjennomgang av hele eiendomsporteføljen

Ved flere anledninger har kommunestyret ytret behov for en gjennomgang av kommunens eiendommer. Dette prosjektet er startet, hvor en kartlegging av alle eiendommer er utført med tanke på status, vedlikeholdsbehov, avhending og dekking av behov sektorene har i sine tjenesteleveranser.

Bedre styring og kontroll

I november 2022 mottok Indre Fosen kommune en forvaltningsrevisjonsrapport om internkontroll. Rapporten pekte på svakheter i kommunens kontrollmiljø, mål, organisasjon, ansvarsforhold, risikovurderinger, oppfølging av internkontroll og læring.

2. januar i år ble det opprettet et prosjekt med den hensikt å utrede en hensiktsmessig organisering med tydelige ansvarsforhold, lage en plan for virksomhetsstyring og internkontroll, herunder risikostyring og prosjektstyring, samt å oppdatere delegeringsreglementet.

Når prosjektet leverte rapporten i juni 2023 og implementerte ny organisering fra 16.06.23, ble organisasjonen godt rigget med tanke på mulighetene for god virksomhetsstyring og internkontroll. I kommunedirektørens beslutning står det: *Fellestjenestene får ansvaret for å bygge opp en struktur for virksomhetsstyring og internkontroll, og hovedlinjene for dette skal være på plass innen 31.12.23.*

Med den bakgrunn er det opprettet et prosjekt med mål om å sikre god og gjennomgående styring av kommunen som setter målarbeid, prioritering, evaluering og læring i system for å bedre kvaliteten på tjenestene kommunen leverer.

Lederutvikling

Det er de senere årene gjennomført ulike tiltak og aktiviteter for lederutvikling og lederopplæring i Indre Fosen kommune. Det har imidlertid ikke vært noen helhetlig plan for arbeidet. Flere ledergrupper er nyetablerte på grunn av områdegjennomgang og omorganisering. Det kan derfor være behov for å

jobbe med utvikling av og i ledergruppene. Vi ser nå behov for å sette lederutvikling og lederopplæring i system og har en plan for prosessen med lederutvikling.

Utfordring og prioritering for tjenesten

I november 2022 mottok Indre Fosen kommune en forvaltningsrevisjonsrapport om internkontroll. Rapporten pekte på svakheter i kommunens kontrollmiljø, mål, organisasjon, ansvarsforhold, risikovurderinger, oppfølging av internkontroll og læring. 2. januar i 2023 ble det opprettet et prosjekt med den hensikt å utrede en hensiktsmessig organisering med tydelige ansvarsforhold, lage en plan for virksomhetsstyring og internkontroll, herunder risikostyring og prosjektstyring, samt å oppdatere delegeringsreglementet. Prosjektet ble avsluttet i september 2023, men oppfølgingen av utfordringene fortsetter i linjeorganisasjonen og prosjektet Bedre styring og kontroll. Det må arbeides målrettet med kulturen for å forbedre kvalitet, virksomhetsstyring og kontroll i alle funksjoner og nivå for å kunne gi best mulig tjenester til innbyggerne.

De også en utfordring for sektoren med en stor eiendomsmasse og vedlikeholdsetterslep knyttet til disse eiendommene. I oktober tok kommunen over to videregående skoler med tilhørende FDV-kostnader.

Følgende prioriteringer ligger til grunn for 2024:

1. Innarbeide planmessighet i alle prosesser
2. Gjennomføre prosjektet Bedre styring og kontroll
3. Få oversikt over kommunens eiendommer og planmessige tiltak knyttet til disse
4. Utruste ledere i hele kommunen
5. Få kontroll over kommunens anskaffelser

Måltabell

Hovedmål	Delmål	Indikator	Mål 2024	Mål 2025	Mål 2026	Mål 2027	Gj.sn. KOSTRA-gr.
Vi skaper «det gode liv» i Indre Fosen	Indre Fosen skal være en attraktiv arbeidsplass	Sykefravær	10,0 %	9,0 %	8,0 %	7,0 %	0,0 %
		Turnover	20,0 %	19,0 %	18,0 %	17,0 %	0,0 %
Vi styrer mot en bærekraftig økonomi	God felles prioritering på tvers	Tverrgående prosjekter	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	Vi har en innovasjonsvennlig kultur	Gjennomført lederutvikling	90,0 %	95,0 %	100,0 %	100,0 %	0,0 %
Vi utvikler en fremtidsrettet kommune på lag med naturen og miljøet	Kontinuerlig forbedring av kommunens prosesser	Antall kartlagte prosesser	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %
		Tilgjengeliggjøre informasjon digitalt for innbyggere og ansatte	Antall henvendelser	0,0	0,0	0,0	0,0
		Brukertilfredshet	70,0 %	75,0 %	80,0 %	90,0 %	0,0 %

God felles prioritering på tvers

Vi ønsker god koordinering på tvers av sektorer for å kunne utnytte ressurser best mulig, og som gir best resultater for sektorene og innbyggerne.

Indre Fosen skal være en attraktiv arbeidsplass

Nyansatte skal føle seg velkommen, ønsket og vi sørger for god oppfølging og opplæring. Vi skal kjenne og ta vare på hverandre.

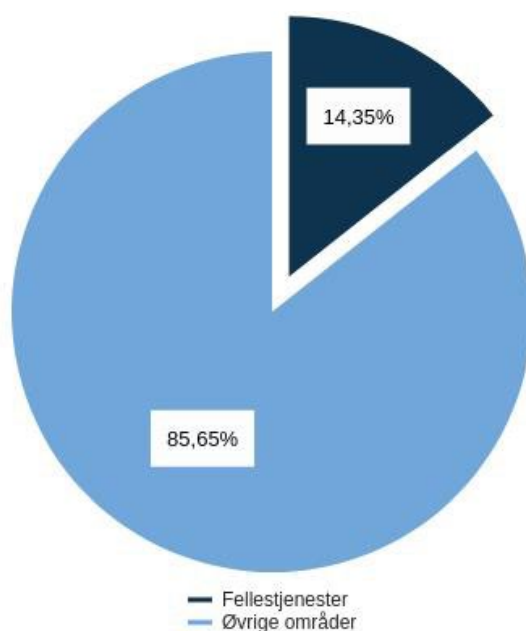
Vi har en innovasjonsvennlig kultur

Vi må bygge en innovasjonsvennlig kultur, preget av nysgjerrighet, åpenhet, risikovillighet, anerkjennelse og samarbeid. Ledere skal jobbe strategisk og systematisk med innovasjon, kultur, endring og kompetanse, og gi medarbeiderne handlingsrom til å stille spørsmål, tenke nytt og jobbe på nye måter.

Tilgjengeliggjøre informasjon digitalt for innbyggere og ansatte

Det skal være lettere å finne informasjon for innbyggere og ansatte. Det vil si at brukere finner relevant informasjonen selv og er selvhjulpne. Det gir også økt tilgjengelighet for ansatte og innbyggere.

Brutto utgifter i % av kommunens totale brutto utgifter

Sammendrag budsjett

Fellestjenester ønsker å konsolidere driften i 2024, og det samlede drifts- og investeringsbudsjettet bærer preg av det. Det vil si at enkelte kjerneoppgaver må prioriteres mens andre området bærer preg av leveranse på et minimumsnivå. Konsolideringen innebærer å skaffe seg god oversikt og tilstrekkelig

Økonomiplan for 2024-2027

kunnskapsgrunnlag for prioriteringer for resten av handlings- og økonomiplanperioden. Det forutsettes et økt handlingsrom videre i planperioden.

Driftsbudsjett

Beløp i 1000

Fordeling på enhet (tabell)

	Budsjett	Økonomiplan			
	2023	2024	2025	2026	2027
Politisk	18 380	23 965	23 965	23 965	23 965
Kommunedirektør	3 454	2 469	2 469	2 469	2 469
Økonomi	8 000	8 221	8 221	8 221	8 221
Personal og kommunikasjon	13 304	15 139	17 849	15 589	15 589
Kirka og andre trossamfunn	9 001	9 469	9 469	9 469	9 469
Eiendom	28 833	28 814	27 374	27 374	27 524
Sum	80 972	88 078	89 348	87 088	87 238

Rammeoversikt

Beløp i 1000

Beskrivelse tiltak	Økonomiplan			
	2024	2025	2026	2027
Opprinnelig budsjett	78 061	78 061	78 061	78 061
Sum Tekniske justeringer	5 493	5 493	5 493	5 493
Sum Lønns- og prisvekst	4 906	4 906	4 906	4 906
Konsekvensjusteringer	10 399	10 399	10 399	10 399
Konsekvensjustert ramme	88 460	88 460	88 460	88 460
Innsparingstiltak				
Effektiviseringskrav	-894	-894	-894	-894
Fellestjenester				
Reduksjon av løpende vedlikehold på eiendom	-2 000	-2 000	-2 000	-1 850
Reduksjon FDV ved salg av kommunalt eide bygg	0	-390	-390	-390
Reduksjon renhold ved Råkvåg som følge av endring i Helse	-200	-200	-200	-200
Rydding og gjennomgang av avtaler	-521	-521	-521	-521
Sum Innsparingstiltak	-3 615	-4 005	-4 005	-3 855
Nye tiltak				
Deponere gjenstående arkiv	0	2 260	0	0
Endrede pensjonskostnader	-2 900	-2 900	-2 900	-2 900
Flytting av omstillingsprogrammet til Samfunn	-1 000	-1 000	-1 000	-1 000
Fosen IKT skal være selvfinansierende	-179	-179	-179	-179
Fosen Inkasso skal være selvfinansierende	-59	-59	-59	-59
Overføring av lønnsmidler - eiendom/kommunalteknikk	443	443	443	443
Styrking av personal og HR	450	900	900	900
Tekniske justeringer	7 527	7 527	7 527	7 527
Sum Nye tiltak	4 283	6 993	4 733	4 733
Politisk vedtak				

Beskrivelse tiltak	Økonomiplan			
	2024	2025	2026	2027
Politisk forslag - redusere med 3 årsverk	-1 050	-2 100	-2 100	-2 100
Sum Politisk vedtak	-1 050	-2 100	-2 100	-2 100
Nye tiltak og realendringer	-382	888	-1 372	-1 222
Ramme 2024-2027	88 078	89 348	87 088	87 238

Innsparingstiltak

Effektiviseringskrav Fellestjenester

Generelt effektiviseringskrav på 1%. Tilsvarende 894.000,-

Reduksjon av løpende vedlikehold på eiendom

Reduksjon av vedlikehold på kommunene bygg. Det innebærer at skader repareres med enkle midler og ikke til den tilstand bygget hadde før skaden inntraff.

Reduksjon FDV ved salg av kommunalt eide bygg

Det er behov for å redusere antall kommunalt eide bygg. Det er mange bygg i dag som ikke benyttes til tjenester og som kommunen dermed kan selge. Gevinstene er reduksjon i forsikring, strøm, vaktmesteroppfølging, nødvendig akutt vedlikehold og eventuelt renhold. Salgspris og fortjeneste ved salg av bygg er usikkert fordi det ikke er foretatt en markedsanalyse.

Reduksjon renhold ved Råkvåg som følge av endring i Helse

Ved endring ved Råkvåg helsebygg vil dette medføre en reduksjon i renholdsinnsett på 200.000 knyttet til lønn.

Rydding og gjennomgang av avtaler

Det er behov for å gjennomgå kommunens avtaler og det er allerede avdekket innsparingsmuligheter på noen av avtalene som er gjennomgått. Arbeidet vil fortsette gjennom året.

Nye tiltak

Deponere gjenstående arkiv

Lovpålagt deponering etter sammenslåing av kommunene til Indre Fosen kommune. Dermed pågående brudd på arkivforskriften § 21. Hadde tilsyn fra Arkivverket i 2019. Der fikk vi blant annet pålegg om å legge en plan for å deponere gjenstående arkiver etter Rissa og Leksvik kommuner. Dette pålegget ble lukket av Arkivverket, basert på at vi ga tilbakemelding om at deponeringen skulle ferdigstilles innen utgangen av 2021. Det ble ikke satt av tilstrekkelig ressurser til at dette kunne gjennomføres og arbeidet har i prinsippet stoppet opp.

Estimert investering er basert på at IKA Trøndelag IKS gjør jobben, basert på pris pr hyllemeter. Kan gjennomføres med interne ressurser om vi ansetter prosjektressurser.

Hovedgevinsten er at all dokumentasjon som ligger i de uordnede arkivene, blir tilgjengelig for kommunen og innbyggerne. I bestanden ligger det mengder med blant annet rettighets-dokumentasjon. I saker hvor kommunen må framskaffe dokumenter til innbyggere og til egen saksbehandling, må det nå letes manuelt i arkivbestanden, og treffsikkerheten på om man finner riktige dokumenter er lav. Ordnete og listeførte arkiver er naturlig nok mye enklere for å gjenfinne etterspurte dokumenter. Gjenfinning gjøres også av vårt arkivdepot, og vi slipper da at interne ressurser bruker tid på å lete i de uordnede arkivene.

Endrede pensjonskostnader

KLP justeres ned fra 23,5% til 18%

Flytting av omstillingsprogrammet til Samfunn

Omstillingsprogrammet avsluttes og budsjettet på kr 1 mill. overføres til næring (140)

Fosen IKT skal være selvfinansierende

Lønns- og prisvekst

Overføring av lønnsmidler - eiendom/kommunalteknikk

Hele lønnskostnaden til leder for sektor kommunalteknikk og byggforvaltning er lagt på ansvar 400, deler denne i to nå som det er splittet til fellestjenester og samfunn.

Styrking av personal og HR

I det pågående organisasjonsarbeidet, ser vi behovet for å styrke personal og HR-området.

Det innebærer at det vil bli en økning i støtte til ledere i form av rekruttering, lederstøtte, lederutvikling og generell støtte.

Politisk vedtak

Politisk forslag - redusere med 3 årsverk

Reduserer med tre årsverk i fellestjenester. Tiltaket får halvårseffekt i 2024 og helårseffekt i resten av planperioden.

Investeringsbudsjett

Beløp i 1000

Investeringsprosjekter	Økonomiplan				Sum
	2024	2025	2026	2027	Økonomiplan 2024-27
Brannsikring kirker	150	150	150	150	600
Enøk tiltak kommunale bygg	100	100	100	100	400
Fosen IKT, Indre Fosens andel fellesinvesteringer	673	673	673	673	2 692
IKT felles	400	400	400	400	1 600
IKT Infrastruktur skole, servere og nettverk	0	400	400	400	1 200
Kirken investeringstiltak	400	400	400	400	1 600
Minnelund	0	0	0	400	400
Mulighetsstudie Rissa vgs	750	750	0	0	1 500
Oppfølging etter TBRT Tilsyn	500	500	500	500	2 000
Oppgradering Fevåg/Hasselvika skole	7 000	0	0	0	7 000
Oppgradering Stjørna brannstasjon	2 000	8 000	0	0	10 000
Oppgradering utleieboliger	1 000	1 000	1 000	1 000	4 000
Stadsbygd skole	0	0	0	150 000	150 000
Årlig oppgraderinger	3 000	3 000	3 000	3 000	12 000

Økonomiplan for 2024-2027

Investeringsprosjekter	Økonomiplan				Sum
	2024	2025	2026	2027	Økonomiplan 2024-27
Sum	15 973	15 373	6 623	157 023	194 992
investeringsprosjekter					

Oppvekst

Om kommunalområde

Oppvekstsektoren i Indre Fosen kommune består av de to områdene barnehage og skole.

Sektoren jobber for at barn og unge i Indre Fosen har en oppvekst preget av trivsel, trygghet og livsmestring gjennom tidlig innsats, tverrfaglig samhandling, godt foreldresamarbeid og et inkluderende fellesskap.

Oppvekstsektoren skal legge grunnlag for barn og unges evne til å tenke kritisk, handle etisk og vise solidaritet i et bærekraftig framtidsperspektiv. Enhetene skal gjennom felles og tidlig innsats og med riktig kompetanse bidra til at alle barn, unge og familier i Indre Fosen kommune får rett hjelp til rett tid.

Område barnehage består av sju kommunale og sju private barnehager, mens område skole består av seks kommunale grunnskoler, voksenopplæring og en privat skole.

Oppvekstsektoren er avhengig av et tett og godt tverrfaglig samarbeid med kommunens øvrige sektorer for å lykkes med sektorens samfunnsoppdrag.

Demografiske endringer for sektoren

Den demografiske utviklingen med økende antall eldre og stadig færre barn har økt presset på oppvekstsektorens tjenester de senere år. Utfordringsbildet forsterkes kommende 4-årsperiode. Elevtallet i grunnskolen reduseres med ca 150 elever i handlings- og økonomiplanperioden, og den negative trenden fortsetter i de påfølgende år. Et historisk lavt fødselstall i 2023 på 61 fødte barn er bekymringsverdig. Dette innebærer at rammetilskuddet kommunen får til å dekke tjenester til barn i alderen 0-5 og 6-15 år reduseres betydelig.

Barn og elever per årskull og grunnskole i Indre Fosen kommune høsten 2023

Økonomiplan for 2024-2027

Fødselsår	2023	2022	2021	2020	2019	2018	Sum barn 0-5 år	2017	2016	2015	2014	2013	2012	2011	2010	2009	2008	Sum elever 6-15 år
Krets	Førskolealder							1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	
Stadsbygd	17	18	24	18	15	14	89	19	21	18	30	27	30	17	24	31	25	242
Åsly	19	36	29	28	36	36	165	37	43	46	35	47	39	40	52	53	51	443
Montessori								5	5	2	1	6	3	4				26
Fevåg/Has	1	5	5	3	5	3	21	5	1	5								11
Mælan	5	10	4	2	4	8	28	2	5	2	4	3	7	7	7	6	12	55
Testmann	10	14	20	13	12	20	79	21	18	25	18	26	19	24	29	31	33	244
Vanvikan	9	11	14	12	14	12	63	15	4	17	15	18	15	22	9	17	18	150
Årskull IF	61	94	96	76	86	93	445	104	97	115	103	127	113	114	121	138	139	1171

Kilder:

- Fødselstallene for 2023 er levert av helsestasjonen i Indre Fosen. Tallene er tentative og inkluderer forventede fødsler resten av 2023.
- Barnetallene for årskullene 2022-2018 er utdrag fra Folkeregisteret per 27.09.2023.
- Elevtallene for årskullene 2017-2008 er hentet fra skoleadministrativt system per 27.09.2023.

Kommentarer:

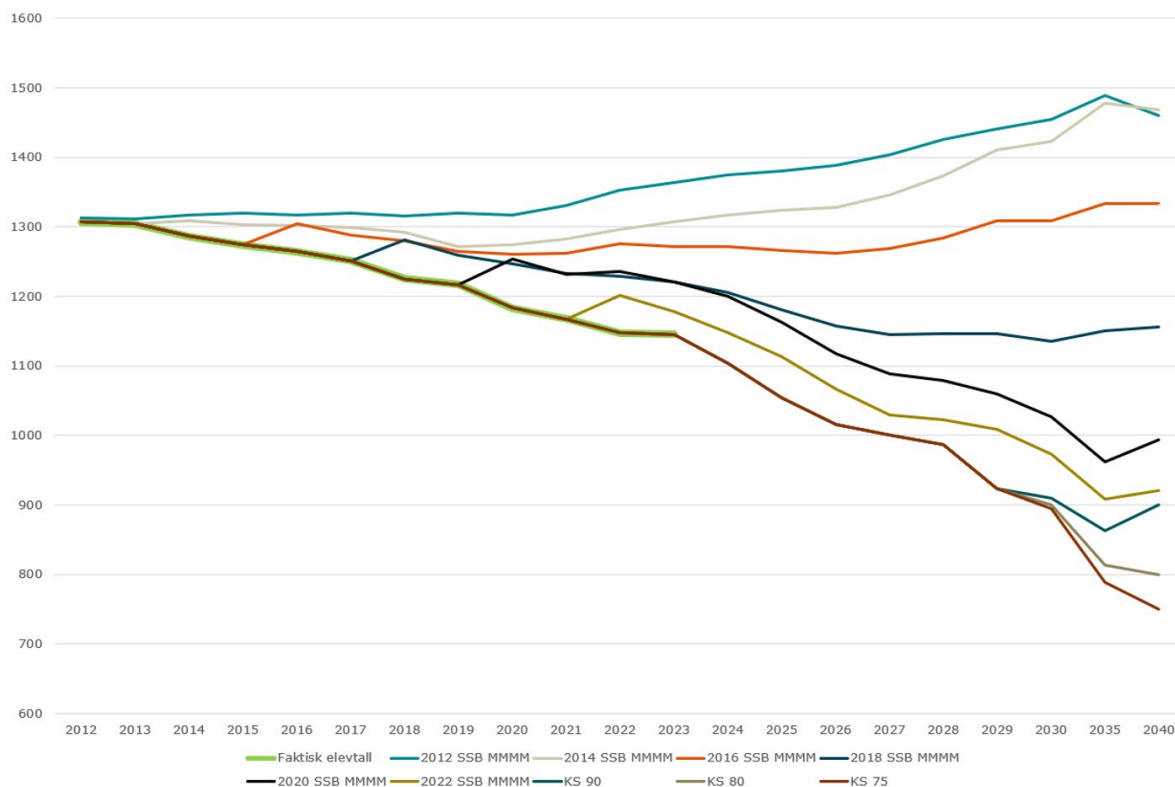
- Indre Fosen kommune har skoleåret 2023/2024 i alt 17 gjesteelever, som har en annen kommune som sin hjemkommune. Skolegangen til disse elevene finansieres av hjemkommunen. Gjesteelevne er inkludert i tallene over. De fleste skolene har gjesteelever, og antallet varierer mellom 0 og 6.
- Indre Fosen kommune har skoleåret 2023/2024 i alt 17 barn som går på skole i en annen kommune. Skolegangen til disse elevene betales av Indre Fosen kommune. Barn som er plassert i andre kommuner av barneverntjenesten går ikke fram av tabellen på neste side.

Elever i Indre Fosen som ikke går på sin nærskole skoleåret 2023/2024

- Indre Fosen kommune har fritt skolevalg. Det innebærer at elever og foresatte har rett til å velge en annen skole enn nærskolen, så sant det er plass på den skolen eleven ønsker å gå på. Til sammen 36 elever bosatt i Indre Fosen kommune, har valgt å gå på en annen offentlig skole enn nærskolen.
- Elever og foresatte har også rett til å velge andre skoler enn de offentlige. Til sammen 34 elever bosatt i Indre Fosen kommune, går på frittstående skoler (friskoler, tidligere kalt private skoler).
- Samlet sett er det da 70 elever i Indre Fosen kommune som har valgt å gå på en annen skole enn nærskolen.

Sammenstilling av prognoser fra 2012-2040

Økonomiplan for 2024-2027

Denne modellen viser Statistisk Sentralbyrå (SSB) sine prognoser (MMMM-alternativene) for antall barn i alderen 6-15 år som ble utgitt i 2012, 2014, 2016, 2018, 2020 og 2022.

Den tykke kurven fra 2012 til 2023 viser den faktiske elevtallsutviklingen.

Videreføringen av den tykke kurven fra 2023 til 2040 viser KS-modellens prognoser med årskull på hhv. 90, 80 og 75 barn.

Sammenligner man prognosene i 2035 så kan man se at KS-modellens alternativ med årskull på 75 barn medfører en halvering av antallet elever i forhold til SSB sin prognose utgitt i 2012.

Sammenligner man den faktiske elevtallsutviklingen i perioden 2012-2023 med SSB sine prognoser, så har SSB sine MMMM-alternativer i perioden vært for optimistiske i forhold til den utviklingen vi i etterkant ser at finner sted i Indre Fosen kommune.

Utfordringsbildet i Handlings- og økonomiplanperioden 2024-2027

De neste tre årene, 2024-2026, reduseres elevtallet i grunnskolene i Indre Fosen kommune tilnærmet like mye som den samlede elevtallsnedgangen for de siste elleve årene, 2012-2023. Denne hastighetsøkningen i elevstallsnedgangen som nå inntreffer, ser ut til å vedvare i årene fremover.

Pågående prosjekter

Inkluderende praksiser

Skolene i Indre Fosen kommune deltar sammen med de øvrige skolene på Fosen i et kompetansehevingstiltak, Inkluderende praksiser, i perioden 2023-2028. Utviklingsprosjektet ledes av Kompetansenettverk for skolene på Fosen i samarbeid med Senter for praksisrettet utdanning (Sepu) ved Høgskolen i Innlandet.

Tett på

Barnehagene i Indre Fosen kommune deltar sammen med de øvrige barnehagene på Fosen i kompetansehevingstiltak, Tett på, frem til sommeren 2024. Dette tiltaket ledes av Kompetansenettverk for barnehagene på Fosen i samarbeid med Dronning Mauds Minne Høgskole (DMMH). Nytt kompetansehevingstiltak for barnehagene på Fosen er under planlegging.

Bedre tverrfaglig samhandling (BTS)

Indre Fosen kommune har i perioden 2021-2023 gjennomført prosjektet "Bedre tverrfaglig samarbeid". Gjennom prosjektet er det utviklet en samhandlingsmodell som beskriver hvordan tjenester rettet mot barn og unge tverrfaglig skal samarbeide for å sikre at riktig og koordinert innsats blir gitt. I tillegg har det blitt innført en handlingsmodell for bedre tverrfaglig innsats, BTI-modellen. Rammeverket som dette treårige prosjektet har gitt, skal være fundamentet for kommunens forebyggende arbeid, og som er Indre Fosen kommunes viktigste tiltak for å ivareta intensjonene i Barnevernsreformen, omtalt som Oppvekstreformen. Når prosjektperioden nå er over, vil det være behov for en ressurs som bidrar til å sikre overgangen fra prosjekt til at arbeidsmetodikken skal håndteres i linjen. Denne ressursen vil bli viktig i det videre arbeidet for å sikre at denne store endringsprosessen skal få satt seg i organisasjonen og at det oppnås en varig endring.

Utfordring og prioritering for tjenesten

Utfordringer forårsaket av demografiske endringer

For at Indre Fosen kommune skal kunne ivareta kvalitet og forsvarlighet i tjenestetilbudet i årene som kommer, må det planlegges godt for å omfordele og redusere ressursbruken i takt med de demografiske endringene. For å sikre at kommunens ressurser til barn og unge utnyttes best mulig, er det nødvendig å planlegge for en bedre ressursutnyttelse basert på synergieffekter. Slike tilpasninger muliggjør også at tverrfagligheten kommer tettere på barn og unges hverdagsarenaer, slik at mest mulig tid og ressurser som er til rådighet benyttes til barnas beste.

Oppvekstsektoren vil legge frem en plan i 2024 som ivaretar nødvendige tilpasninger i fremtidens oppvekstsektor. Denne planen vil synliggjøre hvilke tiltak som er nødvendige for å håndtere de reduksjoner som er lagt inn i handlings- og økonomiplanperioden. Alle investeringer som igangsettes fremover må kunne utløse en betydelig effektiviseringsgevinst dersom sektoren skal kunne håndtere utfordringsbildet på forsvarlig vis på kort og lang sikt.

Krevende bygningsmasse

Oppvekstsektorens bygningsmasse bærer preg av manglende vedlikehold. Fire av seks skoler er i bekymringsfull tilstand. Dette påvirker elever og ansattes hverdag, og bygningenes utforming begrenser skolens ressursutnyttelse. De to nye skolene har også behov for verdibevarende vedlikehold. Av barnehagene så er det Vanvikan barnehages to lokaliteter som ikke er i tilfredsstillende stand.

Økende rekrutteringsutfordringer

Skolene og barnehagene i kommunen merker stadig økende rekrutteringsutfordringer. Det er utfordrende å få tak i kvalifiserte søkere, en utfordring som forventes å øke i årene som kommer. Endringen i lærerutdanningen fra fire til fem år, skaper ytterligere utfordringer for skolene, da fagkompetansen til nyutdannede lærere blir for smal til å dekke mindre skolers behov. Dette innebærer at oppvekstsektoren må innrette seg på et vis fremover som gjør skoler og barnehager til attraktive arbeidsplasser som tiltrekker seg ansatte i større grad enn i dag. Lederstillinger er i en særstilling i dag, da krav og arbeidspress gjør at potensielle kandidater velger bort våre lederstillinger. Dette er en bekymringsverdig utvikling som Indre Fosen kommune som arbeidsgiver må forholde seg til fremover.

Inkluderende arbeidsliv og arbeidsmiljø

De siste års nedbemanningsprosesser og strammere rammebetingelser har medført at arbeidshverdagen til sektorens ansatte har blitt betydelig mer krevende. Dette kombinert med at handlingsrommet for tilrettelegging og tilpasninger til ansattes ulike og varierende behov har blitt kraftig redusert, medfører økt slitasje på ansatte som videre påvirker både arbeidsmiljø og tilstedeværelse. Denne utviklingen må snus, da Indre Fosen kommune er avhengig av å ta vare på de ansatte vi har for å løse utfordringene kommunen står ovenfor fremover.

Hovedprioritet i handlings- og økonomiplanperioden 2024-2027

Indre Fosen kommune er avhengig av å finne en bærekraftig organisering av tjenestetilbudet, tilpasset de demografiske endringene. Dette er kommunen avhengig av for å sikre at kvalitet og forsvarlighet i tjenestetilbudet ivaretas, samtidig som Indre Fosen kommune blir en robust, attraktiv og forutsigbar arbeidsgiver som tiltrekker arbeidskraft.

Måltabell

Hovedmål	Delmål	Indikator	Mål 2024	Mål 2025	Mål 2026	Mål 2027	Gj.sn. KOSTRA-gr.
Vi skaper «det gode liv» i Indre Fosen	Indre Fosen har et trygt og godt oppvekstmiljø, som bidrar til like muligheter for alle barn og unge	0-6 år andel barn i barnehage i forhold til innbyggere (prosent)	70,0 %	72,0 %	74,0 %	75,0 %	67,1 %

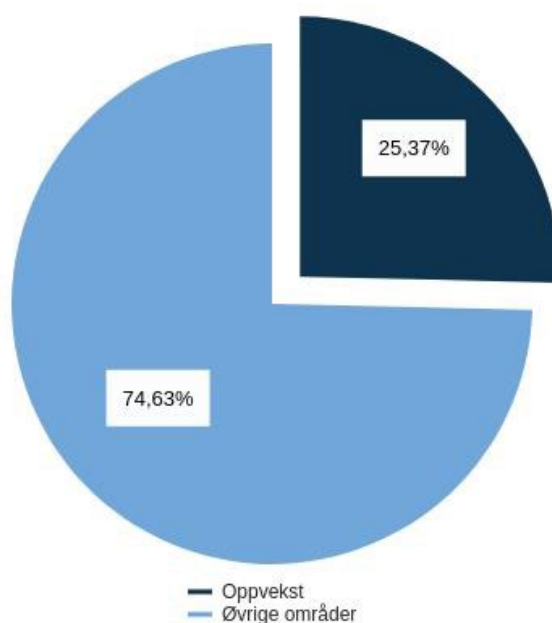
Økonomiplan for 2024-2027

Hovedmål	Delmål	Indikator	Mål 2024	Mål 2025	Mål 2026	Mål 2027	Gj.sn. KOSTRA- gr.
		Andel ungdom 10.trinn som trives godt eller svært godt på skolen	91,0 %	92,0 %	93,0 %	94,0 %	0,0 %
		Antall gjennomførte møter i den enkelte enhets samarbeidsutvalg (SU)	2	2	2	2	0
		BTI - antall stafettholdere	80	90	100	110	0
		BTI - antall stafettlogger	210	210	210	210	0
		BTI - antall stafettlogger på nivå 1	60	70	70	70	0
		Elevunders. 10. trinn - Mestring	3,9	4,0	4,1	4,2	0,0
		Elevunders. 7. trinn - Mobbing på skolen (prosent)	8,0 %	5,0 %	2,0 %	0,0 %	0,0 %
		Elevunders. 7. trinn - Trivsel	4,3	4,4	4,5	4,6	0,0
		Nasjonale prøver 5. trinn: Engelsk, mestringsnivå 1	30,0	25,0	20,0	17,0	0,0
		Nasjonale prøver 5. trinn: Lesing, mestringsnivå 1	30,0	25,0	20,0	17,0	0,0
		Nasjonale prøver 5. trinn: Regning, mestringsnivå 1	25,0	20,0	18,0	16,0	0,0
		Oppvekst og levekår - Bli mobbet, Ungdata	3,0 %	2,0 %	1,0 %	0,0 %	0,0 %
		Oppvekst og levekår - Oppfyller bemanning- og pedagognorm, samlet, andel (prosent)	90,0 %	91,0 %	92,0 %	93,0 %	0,0 %
Vi styrer mot en bærekraftig økonomi	Oppvekstsektoren tilpasser seg demografiske endringer for å ivareta kvalitet og forutsigbarhet i takt med endrede rammebetingelser.	(Fylkes-)Kommunekonsern Barnehage Netto driftsutgifter på funksjon/tjenesteområde Beløp (1000 kr)	87 000	86 000	85 000	84 000	5 608 414
		Grunnskolesektor Netto driftsutgifter per innbygger 6- 15 år (kr)	137 000,0	135 000,0	133 000,0	131 000,0	132 398,9
		Lærertetthet 1.-4. trinn	14,5	14,0	13,0	12,0	0,0
		Lærertetthet 5.-7. trinn	16,0	17,0	18,0	19,0	0,0
		Lærertetthet 8.-10. trinn	18,5	19,0	19,5	20,0	0,0
		Ressursbruk Barnehager	103,00	102,00	101,00	100,00	98,06
Vi utvikler en fremtidsrettet kommune på lag med naturen og miljøet	Oppvekstsektoren skal bidra til at barn og unge blir rustet til å ta bærekraftige og ansvarsfulle valg.	Andel barnehager med Grønt flagg-sertifisering	0	0	0	0	0
		Andel skoler med Grønt flagg-sertifisering	33	67	100	100	0

Indre Fosen har et trygt og godt oppvekstmiljø, som bidrar til like muligheter for alle barn og unge

I dette delmålet er fokus å xxxx

Brutto utgifter i % av kommunens totale brutto utgifter

Sammendrag budsjett

Oppvekstsektorens budsjett for 2024 er svært stramt. Det innbefatter kutt over hele sektoren, som påvirker kvaliteten og forsvarligheten i tjenestetilbudet. For å sikre forsvarlige tjenester i årene som kommer, er oppvekstsektoren helt avhengig av å tilpasse seg de demografiske endringene og elevtallsnedgangen på kort og lang sikt. Sektoren vil legge fram en plan i 2024 som beskriver hvilke tilpasninger som er nødvendig for å møte utviklingen som finner sted i årene fremover.

Driftsbudsjett

Beløp i 1000

Fordeling på enhet (tabell)

	Budsjett	Økonomiplan			
	2023	2024	2025	2026	2027
Oppvekstsjef	57 856	65 456	60 456	55 456	51 456
Skoler	129 230	131 555	131 280	131 280	131 280
Barnehager	45 925	45 907	45 907	45 907	45 907
Sum	233 011	242 918	237 643	232 643	228 643

Rammeoversikt

Økonomiplan for 2024-2027

Beløp i 1000

Beskrivelse tiltak	Økonomiplan			
	2024	2025	2026	2027
Opprinnelig budsjett	234 811	234 811	234 811	234 811
Sum Tekniske justeringer	5 684	5 684	5 684	5 684
Sum Lønns- og prisvekst	13 934	13 934	13 934	13 934
Konsekvensjusteringer	19 617	19 617	19 617	19 617
Konsekvensjustert ramme	254 428	254 428	254 428	254 428
Innsparingstiltak				
Effektivisering 1 % - Oppvekstsektoren	-2 427	-2 427	-2 427	-2 427
Lærerstilling ved Mælan skole	-200	-475	-475	-475
Redusert bemanning på SFO	-100	-100	-100	-100
Redusert tilbud om videreutdanning	-200	-200	-200	-200
Redusert tilbud svømmeopplæring	-150	-150	-150	-150
Sum	-3 077	-3 352	-3 352	-3 352
Innsparingstiltak				
Nye tiltak				
Tekniske justeringer	-7 783	-7 783	-7 783	-7 783
Sum Nye tiltak	-7 783	-7 783	-7 783	-7 783
Politisk vedtak				
Politisk - Innsparing oppvekstsenter Hasselvika/Fevåg	-650	-650	-650	-650
Sum Politisk vedtak	-650	-650	-650	-650
Demografiendringer				
Demografiendring Oppvekst	0	-5 000	-10 000	-14 000
Sum	0	-5 000	-10 000	-14 000
Demografiendringer				
Nye tiltak og realendringer	-11 510	-16 785	-21 785	-25 785
Ramme 2024-2027	242 918	237 643	232 643	228 643

Innsparingstiltak

Effektivisering 1 % - Oppvekstsektoren

Effektiviseringskravet på 1 % for hele oppvekstsektoren innebærer kutt over hele sektoren fordelt på følgende områder:

- Lønn til sykevikar
- Fastlønn
- Forbruks- og undervisningsmateriell
- Kurs- og aktiviteter

Konsekvensen av dette er at det ikke vil bli satt inn vikar ved fravær, og at et allerede marginalt budsjett blir enda strammere. Reduksjonen rammer direkte innholdet i tjenestetilbudet som gis til barn og unge.

Lærerstilling ved Mælan skole

Reduksjon av bemanning ved Mælan skole.

Redusert bemanning på SFO

Ved å pålegge foreldre å varsle i fra om når elever skal benytte SFO-tilbud i større enn i dag, vil gjøre det mulig for skolene å planlegge en mer ressurseffektiv bemanning på SFO.

Redusert tilbud om videreutdanning

Skolene i Indre Fosen kommune har vært år ca 15 lærere som får statlige stipend til videreutdanning gjennom Udir. Dette er videreutdanning som er koordinert av kommunen og som prioriteres utfra skolenes behov for kompetanse. Lærerne får stipend som dekker deres ekstra innsats med studier som skjer i tillegg til full jobb. Likevel påløper det kommunen utgifter knyttet til vikarbehov ved permisjoner til obligatoriske samlinger, forberedelser og gjennomføring av eksamener for lærerne som tar videreutdanning.

Redusert tilbud svømmeopplæring

Ved å redusere antall timer svømmeopplæring, vil transportkostnadene reduseres.

Demografiendringer

Demografiendring Oppvekst

Basert på SSB sine prognoser for forventet befolkningsendring i kommende økonomiplan vurderes de faktiske kostnader til å endres tilsvarende nedtrekket i rammen for kommende fire-års periode.

Investeringsbudsjett

Beløp i 1000

Investeringsprosjekter	Økonomiplan				Sum
	2024	2025	2026	2027	Økonomiplan 2024-27
Oppgradering av IKT- infrastruktur, PC-er, Smartboard og digitale hjelpemidler	2 700	2 700	2 700	2 700	10 800
Sum	2 700	2 700	2 700	2 700	10 800

Helse og omsorg

Om kommunalområde

Økonomiplan for 2024-2027

Sektoren har ansvar for oppgaver med bakgrunn i ulike lovverk.

Tjenester etter lov om kommunale helse- og omsorgstjenester:

Kommunens Helse- og omsorgsplan 2020-2030 ble vedtatt oktober 2020. Kommunen må tenke nytt om hvordan innbyggere blir tilbudt helse- og omsorgstjenester for å imøtekomme behov for tjenester i årene fremover. Det beskrives i planen sektorens behov for riktig og nok arbeidskraft, kompetanse og nye teknologiske muligheter, for at kommunen skal klare å møte utfordringene, og at tjenestene blir bærekraftige for fremtiden. Dette krever også utviklingsarbeid, effektivisering og nytenkning.

Kommunens overordnede ansvar følger av helse- og omsorgstjenesteloven § 3-1 som pålegger kommunene å sørge for nødvendige helse- og omsorgstjenester. Ansvarer omfatter alle pasient- og brukergrupper, herunder personer med somatisk eller psykisk sykdom, skade eller lidelse, rusmiddelproblem, sosiale problemer eller nedsatt funksjonsevne.

Ansvarer speiler retten til nødvendig hjelp fra kommunens helse- og omsorgstjenester etter pasient- og brukerrettighetsloven § 2-1 a.

Helse- og omsorgstjenesteloven § 3-2 konkretiserer tjenester som kommunene blant annet skal ha for å oppfylle sitt ansvar. «Sosial, psykososial og medisinsk habilitering og rehabilitering» er nedfelt i § 3-2, pkt 5. Denne lovformuleringen skal dekke alle former for habilitering og rehabilitering.

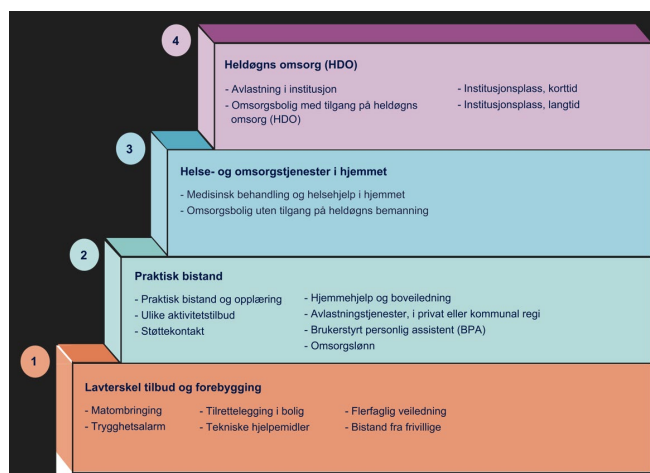
Det er viktig at kommunens tjenestemottakere vet hva de kan forvente av sektor helse og omsorg, og hva den enkelte skal ta ansvar for selv. Det skal være et effektivt omsorgsnivå for de som trenger tjenester. Tjenestemottakere skal motta helhetlige og kunnskapsbaserte tjenester, og sektoren skal fremme innbyggernes helse og mestringsevne, slik at de kan klare seg selv og være uavhengige av det offentlige hjelpeapparatet lengst mulig.

Tjenestene i helse og omsorg er rettet mot folkehelse og forebygging, samt mot innbyggere i alle aldre som har helse- og omsorgsbehov. Det er tildeling og koordinering som fatter enkeltvedtakene til hver pasient, bruker etter søknad, og det er basert på hjemmebesøk, sykehusbesøk og samarbeid med spesialisthelsetjenesten og egen sektor.

For å oppfylle ansvaret skal kommunen blant annet tilby følgende:

1. Helsefremmende og forebyggende tjenester, herunder:
 - a. helsetjeneste i skoler og
 - b. helsestasjonstjeneste
2. Svangerskaps- og barselomsorgstjenester
3. Hjelp ved ulykker og andre akutte situasjoner, herunder:
 - a. legevakt,
 - b. heldøgns medisinsk akuttberedskap
 - c. medisinsk nødmeldetjeneste, og
 - d. psykososial beredskap og oppfølging.
4. Utredning, diagnostisering og behandling, herunder fastlegeordning
5. Sosial, psykososial og medisinsk habilitering og rehabilitering
6. Andre helse- og omsorgstjenester, herunder:
 - a. helsetjenester i hjemmet,
 - b. personlig assistanse, herunder praktisk bistand og opplæring og støttekontakt og
 - c. plass i institusjon, herunder sykehjem.
7. Dagaktivitetstilbud til hjemmeboende personer med demens.

Tjenestene er organisert rundt brukerens/pasientens behov. Den enkelte får etter en individuell vurdering korrekt og individuelt tilpasset tilbud på rett nivå, og slik at brukerne opplever mestring og økt grad av egenomsorg.

Indre Fosen kommune, omsorgstrapp jfr. vedtatt helse og omsorgsplan.

Omsorgstrappen viser et stort mangfold i tjenestetilbudet, og det er mange ulike hjelpetiltak som kan settes sammen på ulike måter for å nå målet om at alle skal ha et selvstendig og verdig liv. Det er en viktig strategi å bygge ut tilbudet på de laveste trinnene i omsorgstrappen slik at flere kan klare seg lengre med mindre omfang av personbistand.

Involvering av, og støtte til pårørende i hele helse- og omsorgstjenesten er et sentralt tema. I veilederen om pårørende i helse og omsorgstjenesten beskrives pårørendes rettigheter og helse- og omsorgstjenestens plikter, og gir anbefalinger om god praksis. Alle pårørende grupper er omfattet, uavhengig av pasientens eller brukerens diagnose, og inkluderer eldre, voksne, ungdom og barn som pårørende.

For å få til en god samhandling både internt i helse- og omsorgstjenestene og mellom sektorer som yter tjenester til pasienter og brukere med behov for habilitering og rehabilitering, er det nasjonale målet at disse tjenestene skal styrkes, og det vektlegges at dette fremmer og understøtter pasientens og brukerens innsats i å gjenvinne og opprettholde best mulig funksjons- og mestringsevne, selvstendighet og deltakelse.

Tjenester etter lov om barnevern:

Loven skal sikre at barn og unge som lever under forhold som kan skade deres helse og utvikling, får nødvendig hjelp, omsorg og beskyttelse til rett tid. Loven skal bidra til at barn og unge møtes med trygghet, kjærlighet og forståelse. Loven skal bidra til at barn og unge får gode og trygge oppvekstvilkår.

Indre Fosen kommune er vertskommune for Fosen barneverntjeneste, og har delegert myndighet fra kommunene Osen, Ørland og Åfjord til å ivareta oppgavene knyttet til barnevernlovgivningen.

Tjenester i NAV:

Formålet med loven er å legge til rette for en effektiv arbeids- og velferdsforvaltning, tilpasset den enkeltes og arbeidslivets behov og basert på en helhetlig og samordnet anvendelse av [arbeidsmarkedsloven](#), [folketrygdloven](#), lov om sosiale tjenester i arbeids- og velferdsforvaltningen og andre lover som forvaltes av arbeids- og velferdsforvaltningen. Arbeids- og velferdsforvaltningen skal møte det enkelte mennesket med respekt, bidra til sosial og økonomisk trygghet og fremme overgang til arbeid og aktiv virksomhet.

Tjenester etter opplæringsloven:

Hver kommune skal ha en pedagogisk-psykologisk tjeneste (PPT). Pedagogisk psykologisk tjeneste skal understøtte formålet i opplæringsloven som barnehager og skoler er hovedaktørene i.

Hovedprinsippet i opplæringsloven er at normalen er å gi tilpasset opplæring med utgangspunkt i det enkelte barns behov, og det skal være et særlig fokus på tidlig innsats de første skoleårene for å sikre at alle barna utvikler nødvendige grunnleggende ferdigheter.

PPT skal hjelpe skolen i arbeidet med kompetanseutvikling og organisasjonsutvikling for å legge opplæringen bedre til rette for elever med særlige behov. PPT skal sørge for at det blir utarbeidet sakkyndig vurdering der loven krever det. En sakkyndig vurdering skal vise om eleven har behov for spesialundervisning, og hvilket opplæringstilbud som bør gis. Det må foreligge en slik vurdering før det kan fattes vedtak om spesialundervisning.

Tjenester etter integreringsloven:

Formålet med loven er at innvandrere tidlig integreres i det norske samfunnet og blir økonomisk selvstendige. Loven skal bidra til at innvandrere får gode norskkunnskaper, kunnskap om norsk samfunnsliv, formelle kvalifikasjoner og en varig tilknytning til arbeidslivet.

Loven skal videre legge til rette for at asylsøkere tidlig får kjennskap til norsk språk og samfunnsliv.

Definisjoner: asylsøker: en person som søker beskyttelse etter [utlendingsloven kapittel 4](#), innvandrer: en person med oppholdstillatelse i Norge etter utlendingsloven.

Kommunen er ansvarlig for tidlig kvalifisering, introduksjonsprogram og opplæring i norsk og samfunnskunnskap.

Opplæring og tjenester som kommunen yter etter denne loven, skal være forsvarlige.

Indre Fosen kommune fattet bosettingsvedtak for 2022 med bakgrunn i krigen i Ukraina for 120 flyktninger. For 2023 er tilsvarende vedtak på 100 flyktninger. Budsjett for 2024 legges med en forventet bosetting av ytterligere 65 flyktninger.

Innsatsområder i Helse og omsorgsplan

Digitalisering og velferdsteknologi

Sammenheng i tjenestene

- Omsorgstrapp
- Tildeling og koordinering av tjenester

Tidlig innsats og forebygging

- Folkehelsearbeid
- Frivillig innsats og deltakelse
- Hverdagsrehabilitering

Helse- og familietjenestene

- Barn og unge

Omsorgstjenestene

- Demens
- Mat og måltider
- Selvstendighet og trygghet i egen bolig
- Funksjonshemming
- Habilitering og rehabilitering
- Heldøgns omsorg

Kompetanse og rekruttering

Heltidskultur

Ledelse og organisering

Tidshorison for planen er fram mot 2030, og den er styrket som strategisk styringsdokument. Langsiktige strategier er tydeliggjort, mål og tiltak skal forankres innenfor sektoren og overfor kommunens innbyggere. Helse- og omsorgsplanen angir retning for utvikling av helse- og omsorgstilbudene i Indre Fosen i perioden der samfunnet treffer «eldrebølgen», samtidig som fødselstallene synker. Helse- og omsorgsplanen belyser hvorfor og hvordan tjenestene og befolkningen må omstille seg når ressursene ikke lenger kan forventes å øke i takt med behovene.

Det er en utfordring å skape realistiske forventninger til hva kommunen skal løse og hva hver enkelt av oss må ordne og ta ansvar for. Det finnes ordninger for tilpasning av boliger i ulike livsfaser, og det finnes ny teknologi som gjør det enklere og tryggere å bo lengst mulig i eget hjem. Den enkelte bruker er ekspert på seg selv, det er det som er utgangspunktet for all tjenesteyting. Personalet skal bistå brukerne i å utvikle ferdigheter slik at de kan ta mest mulig ansvar for eget liv, oppleve verdighet og økt livskvalitet.

Indre Fosen kommune må fortsette arbeidet med å omstille tjenestetilbudet for å møte en annen virkelighet enn dagens. Et bærekraftig tjenestenivå og struktur på tjenestetilbudet innebærer blant annet at forholdet mellom institusjonstjenester, heldøgns omsorg og ambuleringer tjenester, hele tiden må vurderes for å tilpasse sektoren til endrede økonomiske rammer. Det er viktig å basere endringene på faktiske erfaringer og best mulig analyse og kunnskap, både om den økonomiske effekt og om hvilke konsekvenser endringene vil ha for brukerne.

Velferdsteknologi vil være et viktig verktøy for å øke produktivitet og kvalitet på tjenestene. Mer bruk av velferdsteknologiske løsninger er virkemidler som kan være med å endre arbeidsprosesser og videreutvikle tjenestene. Derfor er det viktig med riktig kompetanse og nok kapasitet i disse prosessene, både når det gjelder systemansvar og implementering i drift.

Formålet med å bruke velferdsteknologi er å gi enkeltmennesket mulighet til å mestre eget liv og helse, styrke det offentlige oppgaveløsning gjennom innovasjon og anvendelse av ny teknologi og bedre kunne møte de fremtidige utfordringene. (NOU 2011:11 – Innovasjon i omsorg)

Heldøgns omsorgsplasser og bofellesskap, som kan gi et differensiert tilbud til flere grupper, herunder demens, kan etableres ved de fleste omsorgssentrene. Hjemmetjenesten vil på denne måten måtte utvikles i takt med det reelle behovet. Det vil i tillegg være nødvendig at personalet utnyttes mer fleksibelt internt i tjenesten for å oppnå dette.

For å kunne opprettholde et desentralisert tjenestetilbud som bygger på hjemmebaserte tjenester, er det nødvendig med en effektiv innretning av tjenestene. Det er behov for ytterligere spesialisering for å kunne behandle utskrivningsklare pasienter som krever stadig mer komplisert behandling. Sammen med økt fokus på mestring og rehabilitering betyr det en sentralisering og oppgradering av institusjonstilbudet, i tett samarbeid med sykehuset.

Dette er fokusområde i 2024, og sektoren vil måtte komme tilbake med en plan for disse endringene.

Fremtidige tjenester

Utvikling og satsning på tjenester som forebygger og øker mestring, vil være svært viktig for å redusere presset på tjenestene. I tillegg vil kommunen også måtte tilrettelegge for at innbyggere, samfunnet og næringsliv kan bidra i et samarbeid for utvikling av gode tjenester.

Flere brukere med endrede behov for tjenester kombinert med knappere ressurser gjør det nødvendig med en langsiktig strategisk omstilling av hvordan tjenesteytingen skal foregå, spesielt for å sikre en bærekraftig økonomi. Det vil være nødvendig å utvikle nye og mer effektive måter å gi tjenester på, ta i bruk flere velferdsteknologiske løsninger og samarbeide godt med andre aktører. Kommunedirektøren ser at velferdsteknologi setter stadig høyere krav til endring i arbeidsmetodikk og verktøy. I den forbindelse er det et behov for å ha verktøy som holder oversikt og sikrer mobile enheter, spesielt i de hjemmebaserte tjenestene. Dette sørger for at ansatte i helse og omsorg har en effektiv arbeidsflate som er sikker og godt forberedt for krav og behov som har kommet og kommer innenfor velferdsteknologi. Helseplattformen og Værnes Respons ivaretar disse kravene.

Det er fortsatt en stor utfordring å rekruttere leger. Det er fortsatt behov for tiltak for å rekruttere/beholde leger. Kommunen har også fått ansvaret for å utdanne allmennleger i spesialisering, ALIS, og det er viktig å være "attraktive" med gode utdanningsløp, slik at legene ønsker å jobbe i Indre Fosen. Kommunen må etablere en plan for legetjenestene jfr. kravene i ASA 4310 punkt 6.2 andre ledd (Rammeavtale mellom KS og Den norske legeforening om allmennlegepraksis i fast legeordningen i kommunene).

Stadig flere kommuner ser behovet for lokale ekstratiltak og støtteordninger for å gi tilstrekkelig forutsigbarhet og trygghet slik at arbeidet som fastlege og spesialisingsløpet oppleves like attraktivt som å jobbe i spesialisthelsetjenesten.

En samtidig utfordring i dette er den forpliktelse kommunen har til å levere effektive tjenester med rett kvalitet, sørge for godt arbeidsmiljø og lavt sykefravær, og dermed møte brukernes behov på en faglig forsvarlig måte.

Demografiske endringer for sektoren

Indre Fosen kommune

Framskrevet folkemengde 1. januar, etter region, alder, statistikkvariabel og år (ssb, 07459):

Framskrivning 2022	2015	2020	2025	2030	2035	2040	2045	2050
0-5 år	656	566	499	517	540	546	530	505
6-19 år	1 830	1 797	1 679	1 491	1 397	1 378	1 412	1 423
20-44 år	2 957	2 657	2 594	2 600	2 564	2 449	2 352	2 285
45-66 år	2 935	3 032	2 995	2 960	2 820	2 751	2 684	2 703
67-79 år	1 248	1 464	1 584	1 499	1 586	1 696	1 779	1 674
80 år +	556	568	700	944	1 082	1 157	1 207	1 353
Sum	10 182	10 084	10 051	10 011	9 989	9 977	9 964	9 943
Kontroll	0	0	0	0	0	0	0	0
20-66 per 80+	10,6	10,0	8,0	5,9	5,0	4,5	4,2	3,7

Den generelle utviklingen viser en liten nedgang i den totale befolkningstallet i kommunen fram mot 2050.

Befolkningen kan inndeles etter alder, med en gruppe i alderen 0-19 år som er barne og ungdom i barnehager, skoler og videregående opplæring. Neste gruppe den delen av befolkningen som er i forventet arbeidsfør alder 20-66 år. Den tredje gruppen er den gruppen av befolkningen som er eldre, men hvor det forventes at en er i stor grad selvhjulpne, 67-79 år. Den fjerde gruppen er innbyggere fra 80 år og oppover. Denne gruppen har vist seg å være den beste indikatoren på behovet for kommunale helse og omsorgstjenester da vi med økende alder også får flere helseplager (og økt kompleksitet i disse) som vi trenger hjelp med.

Sektor helse yter tjenester til hele befolkningen. For å planlegge for fremtida må en se på befolkningsfremskrivningene.

Grupper 0-19 år: Det er en stor nedgang i denne aldersgruppa fra 2020 til 2030 med en nedgang på over 300 barn/ungdom totalt (12,6% reduksjon). I 2050 er nedgangen økt til nærmere 400 (17% reduksjon). Fra 2020 til 2025 reduseres gruppa med 189 barn, noe som er ca 8% reduksjon.

Grupper 20-66 år: Reduseres med 129 i yrkesaktiv alder fra 2020 til 2030. Reduksjonen er ytterligere 572 til 2050, altså en nedgang på rundt 700 totalt.

Grupper 80+: Øker med 376 personer i perioden 2020 - 2030. I 2020 har vi 10 i yrkesaktiv alder pr. person i 80+-gruppa, i 2030 er det 5,9 i yrkesaktiv alder pr. person i gruppa 80+. I 2050 er gruppa 80+ økt til 1353 personer, 785 flere enn i 2020, og mer enn en dobling siden 2020. I 2050 er det 3,7 i yrkesaktiv alder per innbygger 80+.

Reduksjonen i antall innbyggere i yrkesaktiv alder vil utfordre alle deler av tjenesteytingen i kommunen, offentlig og privat. Når det totale innbyggertallet omtrent er uendret betyr det at færre er tilgjengelig for å arbeide der vi i dag har arbeidsplasser (f.eks. butikker, frisør, anlegg og de offentlige oppgavene).

Det særskilte utfordringen for helse og omsorgstjenestene i Indre Fosen kommune er at oppgavene her samtidig øker betydelig som følge av at den eldste delen av befolkningen øker. Det er den samme andelen av befolkningen som historisk har de største tjenestebehovene som øker.

Pågående prosjekter

Prosjekt 1 - Prosjektet Våg (Tidligere Hysnes ung)

Våg er et tilbud til unge voksne som står i fare for å falle fra eller har falt helt fra skole/jobb. Tilbudet ønsker å tilrettelegge for at unge voksne, i alderen 21 til 24 år, kan få et tilbud i trygge omgivelser, oppleve mestring, øke kompetanse og arbeidserfaring slik at den gradvise overføringen til hjemkommune etter endt opphold fører til økt deltagelse i samfunnet.

Det er nå gjennomført et forprosjekt på ett år som hadde som mål å sikre finansiering og utvikle modeller for oppstart av Våg.

Hvem:

Det er Indre Fosen kommune som er prosjekteier i Våg. Initiativet kommer med støtte fra Statsforvalteren i Trøndelag, Fosen Regionråd/ Fosen Helse IKS sammen med Indre Fosen kommune, i tillegg er Unicare Helsefort en samarbeidspartner i prosjektet. Prosjektet er organisert med en

styringsgruppe med kommunedirektør i Indre Fosen Kommune, representanter fra Ørland, Åfjord, Osen og Indre Fosen kommune og Unicare Norge. Arbeidsgruppa består av representanter fra Nav Indre Fosen, Johan Bojer VGS, Fosen Barnevern, NiT Indre Fosen, Fosen Inkasso, Unicare Helsefort og lokal politiker. Prosjektleder leder arbeidsgruppa og deltar i styringsgruppa.

Hvorfor:

Utdanning og arbeid står sentralt i dagens samfunn, og per dags dato er størstedelen av den Norske befolkningen i arbeidsdyktig alder i et arbeidsforhold eller i et utdanningsforløp. I tillegg til å gi inntekt er arbeidsdeltakelse i stor grad med på å forme den enkeltes identitet, sosiale rolle og også sosial. Arbeid og utdanning bidrar også til å gi mening i livet og en følelse av egenverdi. Arbeid og utdanning kan også bidra med struktur i hverdagen, samt fasilitere aktivitet og engasjement som kan ha en terapeutisk effekt spesielt for personer med mentale helseplager.

Norge har en relativ høy arbeidsdeltagelse, men det er fortsatt en god andel som ikke er tilknyttet noe arbeidsforhold eller utdanningsforløp. Etter en årlig nedgang i andelen unge utenfor siden 2015, er trenden nå brutt. Foreløpige tall viser at 11,2 prosent av unge under 30 år var utenfor arbeid, utdanning og arbeidsrettede tiltak i 2020 (SSB, Trenden er brutt – flere unge utenfor i 2020, 2021). De samfunnsøkonomiske gevinstene av å få 10% av de 120 000 ungdommene ut av utenforskap, i arbeid og å bli aktive samfunnsdeltagere er estimert til å være 6,31mrd hvert år.

Det ble ansatt prosjektleder i 100% stilling fra 1.02.2022 og forprosjektet var berammet til 31.01.2023. Prosjektleder er ansatt i Indre Fosen kommune. Det er Kommunestyret som i 2021 har vedtatt kommunens prosjekt og deltakelse.

Status:

Prosjektet er videreført gjennom 2023, og det er søkt midler for 2024. Det har vært utfordrende å finne både finansiering og en modell for det konkrete tilbudet. Arbeidet fortsetter videre.

Prosjekt 2 - Erfaringsmedarbeider:

Indre Fosen kommune sammen med Frøya kommune, koordinert av KBT fagskole - *“Kompetansesenter for brukererfaring og tjenesteutvikling”*.

Prosjektet startet i 2021. Finansiert av statlig tilskudd for å forebygge ensomhet. Vårt fokusområde var å forebygge ensomhet med fokus på å bruke erfaringsmedarbeidere i demensomsorgen. I 2022 ble prosjektet innvilget innovasjonstilskudd for å utvikle en modell for integrering av erfaringsmedarbeidere i hukommelsesteamet. I 2023 er dette arbeidet videreført ved bruk av midler innvilget via skjønnsmidler. Det er søkt midler for videreføring i 2024. fra statsforvalteren.

Erfaringsmedarbeidere er ansatt i kommunen og jobber tett sammen med hukommelsesteamet og hjemmetjenester rundt personer med demens.

Forskning viser at Erfaringsmedarbeidere kan påvirke:

- Antall innleggelse • Styrking av håp
- Praktisk hjelp • Bidra til kultur og holdningsendringer

- Større forståelse og identifisering med brukerne • Tryggere, mer direkte og åpen kommunikasjon med brukerne og pårørende
- Større engasjement enn sine øvrige kollegaer • Tok opp tema som det tidligere ikke var blitt snakket om
- Bidro med refleksjon rundt brukerens behov

Prosjekt 3 - Medisinsk praksis i kommunehelsetjenesten

Prosjekt i regi av NORD Universitet med oppstart i 2022. Deltakerkommunene: Sortland kommune, Meløy kommune, Hattfjelldal kommune og Indre Fosen kommune.

Bakgrunn:

Nord universitet tok høsten 2021 opp «regionale» studenter til deltidsutdanning i sykepleie. Det vil si at det ble tatt opp studenter fra alle fem regionene i Nord universitets nedslagsfelt, for bedre å sikre framtidig rekruttering til sykepleierstillinger i Nord's distrikter (Levanger/Fosen, Namdalen, Helgeland, Salten, Lofoten/Vesterålen).

For disse studentene vil det bli lagt til rette for at de i størst mulig grad skal kunne studere nært der de bor. Det betyr også å legge til rette for praksisstudier i hjemkommune.

I løpet av de siste 10 årene er det skjedd store endringer i ansvars- og rollefordeling mellom spesialisthelsetjenesten og kommunehelsetjenesten, noe som innebærer en helt annen aktiv behandling i kommunehelsetjenesten.

Det betyr at det ligger godt til rette for at kommunehelsetjenesten kan tilby medisinsk praksis for sykepleierstudentene.

Dette er ikke noe nytt i Norge, men ved Nord universitet har vi ikke jobbet systematisk med det tidligere. Det er dette vi ønsker å prøve ut nå.

De fire kommunene er valgt ut fordi Nord universitet har studenter som er hjemmehørende i disse kommunene. Nord universitet ønsker å tilby disse studentene en slik praksis.

Prosjektet varer til studentene er ferdig utdannet, juni 2024.

Kommunens direkte kostnader for å delta på samlinger dekkes av Nord Universitet.

Prosjekt 4 - Klinisk ernæringsfysiolog (Fosen helse IKS)

Kommunene Indre Fosen, Ørland og Åfjord samarbeider gjennom Fosen helse IKS i et prosjekt om systematisk ernæringsarbeid.

Prosjektoppgaver:

Hovedmål: Utvikle og prøve ut en modell for hvordan små og mellomstore kommuner kan rekruttere og beholde klinisk ernæringsfysiologs (KEF) ressurs på permanent basis.

- Bidra til mer systematisk ernæringsarbeid på Fosen.
- Bidra til utvikling av en regional ernæringsplan.
- Bidra til utvikling av en regional kompetanseplan.

Fosenmodellen skal være overførbart til andre små og mellomstore kommuner

Prosjektet er delt i to arbeidspakker:

A1, 2021-2023: Systematisk ernæringsarbeid og kompetanseheving i helse- og omsorgstjenester med fokus på eldre.

A2, 2024-2025: KEF skal også være tilgjengelig for helsestasjoner og i oppvekstsektoren, samt i folkehelse sammenheng.

Målet er å videreføre klinisk ernæringsfysiologs ressurs i vanlig drift etter prosjektslutt, fra 2026. (Fellesressurskostnad 100% stilling fordelt på kommunene jfr. vedtatt fordelingsnøkkel fra Fosen helse IKS).

Arbeidspakke A1 er ferdigstilt høsten 2023, ved at det er utarbeidet en temaplan knyttet til kommunenes helse- og omsorgsplan. Temaplanen er et praktisk verktøy for ansatte i pleie- og omsorgstjenestene. Tilgang på KEF opprettholdes med fast tilstedeværelse i kommunene.

Prosjekt 5 - samlokalisering av kommunale tjenestetilbud (Indre Fosen), interkommunale tjenestetilbud (Fosen helse IKS) og spesialisthelsetjenesten ved St.Olavs Hospital Nidaros DPS.

Det arbeides med felles bruk av lokaler som Indre Fosen kommune i dag leier ved Havna i Vanvikan, og som kommunen har leieavtale på i ytterligere 8 år.

Det er viktig for innbyggerne på Fosen å ha gode spesialisthelsetjenestetilbud tilstede på Fosen, psykiske helsetjenester er spesielt viktige. Fosenteamet (Nidaros DPS) legger ned sin virksomhet i Rissa sentrum, og har vedtatt å flytte all sin virksomhet til Trondheim. Initiativet til dialog og fortsatt tilstedeværelse på Fosen fra Nidaros DPS ble initiert av alle ordførerne på Fosen ved et bekymringsbrev til St.Olavs Hospital senhøsten 2022. I dialogen mellom kommunene og St.Olavs Hospital v/Nidaros DPS har St.Olavs Hospital funnet det aktuelt å opprettholde et tilbud på Fosen, nå lokalisert i Vanvikan. De kaller det for et utekontor for sin virksomhet.

Fosen helse IKS ønsker å samlokalisere kommunepsykologene inn i samme lokaler. Indre Fosen kommunes behov vil være knyttet til fastlegevirksomhet samt tilgang på møterom for skolehelsetjeneste og andre kommunale aktører i forbindelse med oppfølging av videregående elever og

familier. Kommunen har også mottatt henvendelse fra private helseaktører som er naturlig å kunne samlokalisere.

Arbeidet skjer i tett dialog med interessekommunene knyttet til Fosen helse IKS og eier av bygget, Lynggruppen.

Kommunen forventer å opprettholde eller redusere sin andel av leiekostnad gjennom samarbeidet, men det må påregnes en kostnad for ombyggingen som planlegges å skje i 2024. Forventet ferdigstilling og innflytting er senhøsten 2024.

Ny løsning tegnes og beregnes nå i høst 2023. Kommunestyret vil få lagt fram en sak på kostnader for kommunen når dette foreligger.

Utfordring og prioritering for tjenesten

- **Utfordringsområde 1 - sektorovergrepene:**

Tilgang på arbeidskraft og riktig kompetanse:

Helse og omsorgsplanen har som hovedprinsipp at tjenestene må være tilpasset behovet. Når behovet for tjenester øker, må bemanningen øke. Tiltaksdelen i planen legger opp til å fortløpende rekruttere flere ansatte med helsefaglig kompetanse til tjenestene, med oppstart i 2021.

Økonomiske forhold i kommunen har ikke gjort dette mulig i de tre årene som er gått etter at planen ble vedtatt, samtidig som vi opplever rekrutteringsutfordringer innenfor de eksisterende stillingene.

Kommunedirektørens vurdering er at planen er for optimistisk med hensyn til mulighetene for å styrke tjenestene med nye ansatte utover dagens bemanning, spesielt i de store fagområdene knyttet til heldøgns tjenester (hjemmetjenester, bo- og aktivitetstjenester og sykehjem). Økte tjenestebehov hos innbyggerne må løses ved annen organisering av tjenestene og med tilnærmet samme bemanningsressurs med helsefaglig kompetanse som i dag. Annen kompetanse må nyttiggjøres i økende grad, og vi må i større grad legge til rette for å rekruttere og beholde ansatte som har en restarbeidsevne. Omstillingsarbeidet må starte raskt for å kunne være i forkant av de store endringene i befolkningen som akselererer fram mot 2030 og videre mot 2040 og 2050. Innføring av velferdsteknologiske løsninger er sentralt i dette arbeidet da det kan bidra til at helsepersonell kan brukes på de oppgavene som ikke kan ivaretas av teknologi.

Tjenestene opplever utfordringer med rekruttering av all helsefaglig kompetanse på både fag-, bachelor- og masternivå, samtidig som at det også er vanskelig å fylle opp lærlingestillingene for utdanning av nye helsefagarbeidere.

Tilgangen på fastleger:

Legetjenesten har siden 2019 hatt ubesatte fastlegehemler både ved Rissa- og Leksvik legekantor. Leksvik legekantor har manglet en fastlege siden 2019, og ved Rissa legekantor har det siden 2020 manglet en til to faste leger til enhver tid. Disse utfordringene er løst ved innleie av legevikarer. Timeprisen ved innleid vikar har gått fra ca. 1100 kr/t i 2019 til i dag på ca. 2600 kr/t.

Fastlegene er «navet» i alle kommunens helsetjenester. Det er nødvendig at vi til enhver tid har nok og godt kvalifiserte leger. Manglende fastlegedekning går ut over helsetilbudet til kommunens innbyggere, manglende oppfølging på sykehjem, helsestasjon, psykisk helse m.fl. Det er derfor ikke en mulighet å redusere på denne uten at det vil få store følgekonskvenser til øvrige helsetjenester. Fastlegekrisen har rammet alle norske kommuner, og etterspørselen etter legevikarer er så høy at det forventes en fortsatt økning av timeprisene på legevikar. Dette vil igjen med stor sannsynlighet øke kommunens kostnader ytterligere i årene som kommer med mindre vi klarer å rekruttere nye faste leger til kommunen.

Flyktninger:

I juni 2021 vedtok kommunestyret å avslutte flyktningearbeidet i kommunen med bakgrunn i kommunøkonomien og det faktum at det over år hadde kommet svært få flyktninger til kommunen. Vedtaket ble opprettholdt i budjettbehandlingen for 2022 i desember 2021.

I februar 2022 vedtok kommunestyret å bosette 120 flyktninger med bakgrunn i krigen mellom Russland og Ukraina. For 2023 er bosettingsvedtaket 100 flyktninger.

I budsjettet for 2024 er det tatt utgangspunkt i forventet bosettingskapasitet for 65 nye flyktninger, og kommunens tjenester har vurdert sin kapasitet i forhold til dette tallet i den grad det er mulig basert på bosettingserfaringene vi har de siste to årene.

Mottak av flyktninger ivaretas med utgangspunkt i Flyktningetjenesten. Bosetting og integrering koordineres i individualsaker fortløpende og på systemnivå med jevnlig møter i tverrfaglig gruppe hvor alle aktørene er samlet (kommunale tjenester og frivilligsentraler).

Indre Fosen kommune har tatt imot svært mange flyktninger i forhold til folketallet, og samspillet mellom private huseiere/utleiere, friville aktører og de kommunale tjenestene har vært den viktigste suksessfaktoren. En må samtidig huske på at denne oppgaven kommer i tillegg til de andre oppgavene og utfordrer tjenestenes totale kapasitet. Rekrutteringsutfordringene forsterkes.

- **Utfordringsområde 2 - Tjenester knyttet til helse- og omsorgstjenestelovgivningen og de eldre:**

Det særskilte utfordringen for helse og omsorgstjenestene i Indre Fosen kommune er at oppgavene her øker betydelig som følge av de vi får flere eldre. Det er den andelen av befolkningen som har de største tjenestebehovene som øker. Hvordan vi løser en økt oppgavemengde (dobling) med tilnærmet uendret bemanningsressurs er realiteten vi står ovenfor.

Nye brukere pr. år for institusjonstjenester og hjemmetjenester: Tar utgangspunkt i Statistisk sentralbyrås tall for 2022 (ssb); "befolkning 80 år eller eldre", samt kostratall 2022 for Indre Fosen kommune (faktiske tall) og SSBs prognoser for befolkningsendring:

Prognose nye behov for institusjonsplass og hjemmetjenester Indre Fosen kommune								
År	Antall Innb. alderen 80+	Antall med behov for institusjons- plass 80+	Antall nye innb. 80+	% vis endring fra 2022	Antall med behov for	Antall nye innb. 80+	% vis endring fra 2022	Antall demente, prognose

Økonomiplan for 2024-2027

			med behov		hjemmetjenester 80+	med behov		(Ca 40%)
2022	621	65 (10,5%)			213 (34,3%)			248
2025	664	70	5	7,7	228	15	7	291
2030	876	92	27	41,5	300	87	40,8	345
2035	998	105	40	61,5	342	129	60,1	400
2040	1073	113	48	73,8	368	155	72,8	447
2045	1128	118	53	81,5	387	174	81,7	451
2050	1275	134	69	106	437	224	105	508

I 2022 hadde vi 621 innbyggere i gruppa 80+. 65 av disse var brukere av institusjonsplass i 2022, og 213 var brukere av hjemmetjenester i 2022. Dagens organisering av tjenestene (antall stillinger, institusjonsplasser, omsorgsboliger, dagtilbud, reisetider hjemmetjenester osv.) håndterer dette antallet.

Hvis vi forutsetter at eldregruppa "oppfører seg likedan - samme helsetilstand" i 2030 og 2050, ser vi at det ikke er mulig å løse tjenestebehovet med den organiseringa vi har i dag. I 2030 er det over 90 som trenger institusjonsplass, 27 flere enn i dag og 300 som trenger tilbud fra hjemmetjenestene, 87 flere enn i dag og en økning med over 60%. I 2050 har tallene doblet seg.

Med en økende gruppe eldre vil også antall innbyggere med demens forventes å øke. I dag har ca 40% av alle over 80 år en eller annen grad av demens. Kommunens tilbud må også være tilpasset dette.

- **Utfordringsområde 3 - Barn og unge:**

Barnevernsreformens/ oppvekstreformens målsetting er:

Kommunen skal fremme gode oppvekstvilkår gjennom tiltak for å forebygge at barn og unge utsettes for omsorgssvikt eller utvikler atferdsvansker. Kommunen skal sørge for å samordne sitt tjenestetilbud til barn og familier.

Kommunene har gjennom reformen fått økt finansieringsansvar for barneverntiltak. Dette medfører store endringer og potensielt store svingninger i kostnadsbildet. Målet er at økt finansieringsansvar skal gi kommunene bedre muligheter og sterkere insentiver til å prioritere forebyggende tilbud til barn og familier. Utfordringen kan være hvis utgiftene stiger mye mens effekten av det gode forebyggende arbeidet krever lengre tid.

Opgaver er overført fra stat til kommune, spesielt på fosterhjemsområdet. Kommunene har det fulle ansvaret for veiledning og oppfølging av sine fosterhjem. Det betyr behov for mere ressurser til dette området for å sikre at fosterhjemmene makter sin viktige oppgave.

Å styrke de kommunale enheter som jobber daglig med barn og unge er en av kommunenes viktigste investeringer. Det handler om å styrke kompetanse, vel så mye som å øke antall ansatte. Dersom ressurspersoner rundt barna som for eksempel barnehageansatte, lærere og helsesykepleiere, oppdager utfordringer, og raskt har mulighet til å sette inn tiltak og får justert kurs hos barn eller familier med behov for det, kan både belastningene for barna og familien, samt kostnader, bli mindre.

Oppvekstreformen har gitt et økt fokus i flere av tjenestene rundt barna på å avdekke, forebygge og ikke minst utgjøre laget rundt barnet.

Oppvekstreformen påvirker derfor alle tjenestene og ikke bare barneverntjenesten, i det reformen særlig påpeker kommunens ansvar for forebygging. Barnevernets kjerneoppgaver, de alvorlige sakene hvor barn trenger beskyttelse mot alvorlig omsorgssvikt og overgrep skal prioriteres sterkere av barnevernet. Da må de øvrige kommunale tjenestene sikre de forebyggende tiltakene.

Helse- og familietjenestene består av flere faggrupper som arbeider med barn og unge; fastleger, fysioterapeuter, ergoterapeuter, jordmødre og helsesykepleiere. I tillegg kommer pedagogisk psykologiske tjenester (PPT) som har særskilt kompetanse til å vurdere hva barna og skolene har behov for slik at vi kan ivareta de barna som har særlige behov for tilrettelagt oppfølging og undervisning. Dette er fagmiljø som består av spesifikk kompetanse som kommunen etter loven skal ha tilgjengelig. Fagområdene er sårbare fordi de består av få ansatte som skal samhandle med svært mange andre kommunale aktører.

Dagens utfordring er at samhandlingssakene øker uten at fagområdene styrkes, og ved fravær/ noen som slutter så er det krevende både å finne vikarer og å ansette nye. Det er få søkere. Dette medfører at oppfølging i enkeltsaker og samhandling på systemnivå reduseres, og slitasjen på de ansatte øker.

God samhandling krever endrede måter å jobbe på, god struktur og planlegging. Innføring av felles arbeidsmetodikk og verktøy rundt de barna en skal samhandle rundt gjennom BTS (bedre tverrfaglig samarbeid), BTI (bedre tverrfaglig innsats) og stafettlogg (verktøy) har vært satsningsområde for kommunen siden 2021. Implementeringen og fortsatt fokus vil være viktig for å sikre at dette er den gjeldende metodikken kommunens aktører bruker.

Helsestasjonen har en stor grad av måoppgaver som er rettet mot hele befolkningen (barn/familier), og er sikkerhetsnettet for å tidlig fange opp forhold som ellers kan gi uopprettelig skade. Helsestasjonen har over år ikke kunnet ivareta alle disse måoppgavene fordi de ikke har nok bemanning. Indre Fosen kommune har lavest bemanning i helsestasjon i hele kostragruppe 7. Helsestasjonen skal i tillegg være støttespiller på systemnivå i alle skoler og barnehager, samt delta i individualsaker som har helserelatert årsak, og er også den helseaktøren som har ansvar for fagkompetansen rundt barn og unges psykiske helse. Helsestasjonen har også en viktig rolle i arbeidet med å ta imot flyktninger, og er de som er kjernen i flyktningehelsetjenestetilbudet sammen med legeressurs.

Fastlegen er viktig i koordineringen av helsetilbudet rundt det enkelte barnet. Når fastlegene ikke er stabile, ikke er erfarne og ikke har god kjennskap til lokale forhold, norsk samfunn og arbeidsliv så reduserer dette de andre helseaktørenes mulighet til å jobbe godt rundt barna og familiene. Det er fastlegen som skal gjøre den medisinsfaglige vurderingen som de andre helseaktørene skal jobbe ut ifra, og fastlegen må i sin vurdering ha etablert samhandling med de andre aktørene rundt barnet for å se hele bildet.

Sektorens prioriterte fokusområder 2024:

- Planlegge organisering av tilbudene som er rettet mot innbyggere med behov for daglige eller heldøgns tjenester for å møte fremtidas behov (gjennomgangsboliger, omsorgsboliger, institusjonsplasser (korttid, avlastning, langtid, KAD, dagtilbud demente, aktivitetstilbud eldre). Ny organisering må ses i sammenheng med bruk av tidligere Johan Bojer videregående skole, skolested Rissa. Organiseringen må ivareta innbyggernes behov for hjelp når vi får flere eldre, og den må sikre gode arbeidsvilkår for de ansatte slik at vi både har tilstrekkelig ansatteressurs med riktig kompetanse og gode fagmiljø som sammen bidrar til et godt arbeidsmiljø. Dette samspillet er nødvendig for å ivareta god pasientsikkerhet.

Økonomiplan for 2024-2027

- Velferdsteknologi skal alltid være vurdert i tjenestetildelingen, og skal være førstevalget når kartlegging viser at det er mulig.
- Sikre samordnede og koordinerte tjenester for innbyggerne, med spesielt fokus på tidlig innsats. Her er bruken av BTS (bedre tverrfaglig samhandling), BTI (Bedre tverrfaglig innsats) med verktøyet Stafettlogg og bruk av barnekoordinator i de familiene som er i målgruppa sentralt.
- Mangel på tilgjengelig arbeidskraft vil bli en utfordring for tjenestene fremover. I tillegg vil konkurransen om arbeidskraft forsterke dette ytterligere. Sektoren vil iverksette systematisk arbeid med kompetanseplaner (danner grunnlag for rekrutteringsstrategi, oppfølging av ansatte mtp kompetanseutvikling).
- Opprettholde fokus på god virksomhetsstyring og gode arbeidsmiljø.
- Fokus på lederrollen, lederutvikling.

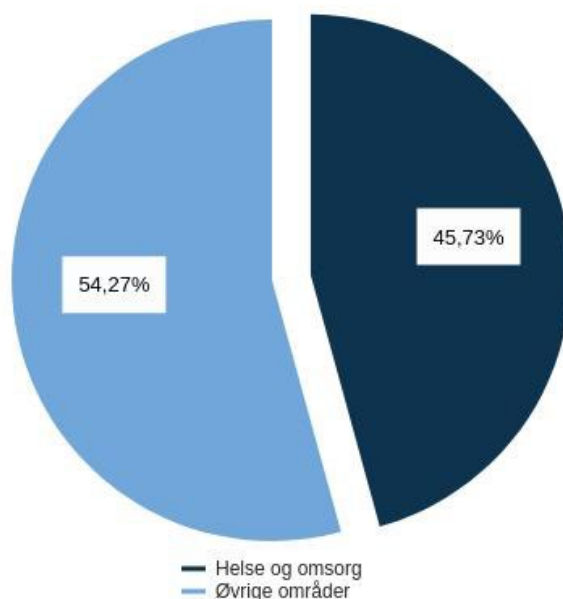
Måltabell

Hovedmål	Delmål	Indikator	Mål 2024	Mål 2025	Mål 2026	Mål 2027	Gj.sn. KOSTRA-gr.
Vi skaper «det gode liv» i Indre Fosen	Helse og omsorg skal være pådriver for at innbyggerne i Indre Fosen tar ansvar for egen helse gjennom fysisk aktivitet, sosialt fellesskap og tilrettelegging av egen livssituasjon.	67-79 år Heimeteneste Brukarar av omsorgstenester (per 1 000 innbyggjarar)	65,00	64,00	63,00	62,00	0,00
		67-79 år Institusjonstenester Omsorgstjenester - brukere per 1000 innbyggere (antall)	10,0	10,0	10,0	10,0	12,6
		Andel innbyggere 80 år og over som bruker hjemmetjenester (prosent)	33,0 %	32,0 %	31,0 %	30,0 %	27,8 %
		Avtalte årsverk i helsestasjons- og skolehelsetjenesten per 10 000 innbyggere 0-20 år (årsverk)	46,0	47,0	48,0	49,0	52,2
		Uføretrygdede, etter alder (11715)	15,0	14,9	14,9	14,8	0,0
		Sikre tilstrekkelig kompetanse og kapasitet hos de ansatte for å	Andel brukerrettede årsverk i omsorgstjenesten m/	80,0 %	80,0 %	80,0 %	80,0 %

Økonomiplan for 2024-2027

Hovedmål	Delmål	Indikator	Mål 2024	Mål 2025	Mål 2026	Mål 2027	Gj.sn. KOSTRA- gr.
	ivareta kvaliteten i tjenestetilbudet.	helsefagutdanning (prosent)					
		Andre sykepleiere, årsverk i pleie og omsorg	58,00	60,00	61,00	62,00	2 494,25
		Antall pasienter på fastlegeliste uten lege	2 300	1 800	1 300	1 100	27 277
		Avtalte fysioterapeutårsverk per 10 000 innbyggere (årsverk)	9,3	10,0	10,0	10,0	9,2
		Årsverk av leger pr. 10 000 innbyggere. Funksjon 241	10,5	11,0	11,5	12,0	9,9
Vi styrer mot en bærekraftig økonomi	Kostnadseffektiv drift av tjenester	Brutto driftsutgifter, institusjon, per plass (kr)	1 630 000	1 630 000	1 630 000	1 630 000	1 761 950
		Helse- og omsorgstjenester til hjemmeboende brutto driftsutgifter beløp pr innb (kr)	16 000	16 500	17 000	17 500	15 229
		Nøkkeltall utgifter barnevern	3 000	3 000	2 900	2 800	2 676
		Utgifter kommunale helse- og omsorgstjenester per innbygger (kr)	36 000	36 500	37 000	37 500	32 305
Vi utvikler en fremtidsrettet kommune på lag med naturen og miljøet	Vi har gode dagaktivitetstilbud for demente hjemmeboende	67-79 år Dagaktivitetstilbud Brukarar av omsorgstenester (per 1 000 innbyggjarar)	4,50	5,00	5,50	6,00	0,00
		80-89 år Dagaktivitetstilbud Brukarar av omsorgstenester (per 1 000 innbyggjarar)	28,00	29,00	30,00	31,00	0,00

Brutto utgifter i % av kommunens totale brutto utgifter

Sammendrag budsjett

Helse og omsorgssektorens budsjett for 2024 er stramt, noe som medfører kutt i hele sektoren, og som påvirker kvaliteten og utfordrer kravet til forsvarlighet i tjenestetilbudet. For å sikre forsvarlige tjenester i årene som kommer, er sektoren avhengig av å tilpasse seg de demografiske endringene hvor befolkningen blir eldre, noe som sannsynliggjør økte omsorgsbehov. Helse og omsorgssektoren vil legge fram en plan i 2024 som beskriver hvilke tilpasninger som er nødvendig for å møte utviklingen som kommer.

Kommunens økonomiske rammer betyr at helse- og omsorgssektoren må løse oppgavene på nye måter som sikrer at innbyggerne sikres lovpålagte tjenester. Av den grunn blir 2024 et nødvendig konsolideringsår hvor vi må legge planer for å møte fremtidens utfordringer.

Driftsbudsjett

Beløp i 1000

Fordeling på enhet (tabell)

	Budsjett	Økonomiplan			
	2023	2024	2025	2026	2027
Helse og omsorgssjef	12 603	13 970	19 537	24 537	28 537
Fellestjenester helse	11 025	11 083	11 700	11 854	11 854
Omsorg	234 876	237 139	234 652	234 595	234 543
Helse og familie	69 308	76 347	75 847	74 847	73 847
Fosen barneverntjeneste	27 629	29 901	29 581	29 581	29 581
Sum	355 441	368 440	371 317	375 414	378 362

Rammeoversikt

Beløp i 1000

Økonomiplan for 2024-2027

Beskrivelse tiltak	Økonomiplan			
	2024	2025	2026	2027
Opprinnelig budsjett	380 488	380 488	380 488	380 488
Sum Tekniske justeringer	27 248	27 248	27 248	27 248
Sum Lønns- og prisvekst	25 507	25 507	25 507	25 507
Konsekvensjusteringer	52 755	52 755	52 755	52 755
Konsekvensjustert ramme	433 243	433 243	433 243	433 243
Innsparingstiltak				
Avvikle legekantor i Råkvåg	-331	-331	-331	-331
Budsjettinnarbeidede behov for nye stillinger, tas bort eller reduseres.	-1 564	-1 564	-1 564	-1 564
Effektiveringskrav 1%, helse- og omsorgstjenester	-4 155	-4 655	-5 655	-6 655
Effektiveringskrav barnevern	0	-320	-320	-320
Helhetlig vurdering av tjenestetilbud ved Råkvåg aldershjem	-10 064	-10 064	-10 064	-10 064
Kommunalsjef: Utviklingslederstilling 100% opphører	-851	-1 159	-1 159	-1 159
Kommunalsjef: Vakant områdelederstilling	-875	0	0	0
Ny avlastningsbolig barn og unge, redusert bemanningsbehov.	0	-2 349	-2 349	-2 349
Andre tiltak	0	-138	-195	-247
Sum	-17 840	-20 580	-21 637	-22 689
Innsparingstiltak				
Nye tiltak				
Endrede pensjonskostnader	-17 689	-17 689	-17 689	-17 689
Teknisk korrigering Fosen Barnevern	-1 610	-1 610	-1 610	-1 610
Tekniske justeringer	-32 664	-32 664	-32 664	-32 664
Andre tiltak	0	617	771	771
Sum Nye tiltak	-51 963	-51 346	-51 192	-51 192
Politisk vedtak				
Politisk - Redusert bemanning fellestjenester	5 000	5 000	5 000	5 000
Sum Politisk vedtak	5 000	5 000	5 000	5 000
Demografiendringer				
Demografiendring Helse	0	5 000	10 000	14 000
Sum	0	5 000	10 000	14 000
Demografiendringer				
Nye tiltak og realendringer	-64 803	-61 926	-57 829	-54 881
Ramme 2024-2027	368 440	371 317	375 414	378 362

Innsparingstiltak

Avvikle legekantor i Råkvåg

I dag er det et legekantor ved Råkvåg aldershjem. Legekantorets tilstedeværelse har vært nødvendig for å ivareta pasienter med institusjonsplass på aldershjemmet.

Når institusjonspasientene flyttes til sykehjem blir de ivaretatt av tilsynslegeordningen der, og fastlegene på legekantoret ved Råkvåg mister disse oppgavene. Legene vil være tilgjengelige for sine egne pasienter som står på deres fastlegeliste.

Legebemanningen er sårbar for fravær. Det å bemanne legekantor utenfor de to hovedbasene Rissa og Leksvik er krevende for å sikre at totaliteten med oppgaver skal ivaretas.

Det skal til enhver tid sikres en lege til de kommunale legeoppgavene på legevakt, bakvakt til legevakt, lege til helsestasjonsoppgavene, til flyktningehelsetjenestene, til sykehjemmene og til veiledning av LIS1- og LIS2-leger (utdanningsløp) og kommuneoverlegeoppgaver (smittevern, miljørettet helsevern, beredskapsarbeid mv.). Samtidig så skal fastlegerollene ivaretas av den enkelte. Leger har også fravær, sykdom, syke barn mv. i tillegg til rett til fri etter legevakt. Det er en komplisert kabal å ivareta.

Budsjettinnarbeidede behov for nye stillinger, tas bort eller reduseres.

Enhetene har i budsjettarbeidet vurdert behov for ivaretagelse av særlige oppgaver:

1. Enheten Rissa sykehjem har ikke aktivtør i dag. Budsjettet har lagt inn en 100% stilling aktivtør. Tiltaket reduserer denne til en 60% stilling, som tilsvarer aktivtørressurs ved Leksvik sykehjem.
2. Vanvikan Stadsbygd hjemmetjeneste har ikke egen bemanning for å håndtere arbeid rundt måltider ved Stadsbygd omsorgssoner (postvert). Budsjettet har lagt inn en 100% stilling postvert. Tiltaket tas bort. Oppgaver rundt måltider ivaretas av bemanningen knyttet til tjenester i hjemmet på samme måte som i andre hjemmetjenester.
3. Råkvåg aldershjem v/Stjørna hjemmetjeneste har ikke egen bemanning for å håndtere arbeid rundt måltider ved aldershjemmet (postvert). Budsjettet har lagt inn en 100% stilling postvert. Tiltaket tas bort. Oppgaver rundt måltider ivaretas av bemanningen knyttet til tjenester i hjemmet/ institusjon på samme måte som i andre hjemmetjenester/ institusjon.

Effektiviseringskrav 1%, helse- og omsorgstjenester

Område omsorg:

- Redusert overtidsbruk ved Rissa sykehjem,
- Redusert overtidsbruk Bo- og aktivitetstjenester
- Redusert overtidsbruk Rissa
- Redusert overtidsbruk Vanvikan/Stadsbygd hjemmetjeneste
- Avtale med vikarbyrå avsluttes ved Vanvikan/Stadsbygd hjemmetjeneste

Område helse og familie:

- Legetjenesten: Rekruttering av fastleger og tilgangen til vikarleger har vært utfordrende over år. Vi opplever i rekrutteringssammenheng at Vanvikan kan være enklere å rekruttere leger til enn Leksvik. Vanvikan har opprinnelig vært utekontor, vi ønsker å prøve ut dette ved å etablere 1-2 hjemler ved nytt fastlegekontor i Vanvikan. Tiltak: Lyse ut legehjemmel med fast plassering i Vanvikan, vurdere å lyse ut egne legevaktstillinger, alternativt også fastleger med nordsjøturnusstillinger (må innarbeides i plan for legetjenesten).
- NAV: Det er i dag en vakant 100% stilling. Tiltaket innebærer av den vakante stillingen ikke lyses ut.
- Rus og psykisk helse: Tiltaket innebærer en generell reduksjon i tjenestetilbudet med 100% stilling på dagtjenester. Det kan medføre lengre ventetid på oppfølging, redusert tjenestekapasitet.

Forberede fellesressurs turnusplanlegging

For å kunne se sektorens totale bemanningsbehov og -bruk under ett, må turnuser planlegges helhetlig. Vi har deltatt i flere prosjekter som synliggjør at det er både økonomiske gevinster og arbeidsmiljøgevinster ved for eksempel å ta i bruk ny teknologi som predikerer fravær ved bruk av kunstig intelligens på historiske data. En ressurs som samordner arbeidet, som kan turnus og er oppdatert på ny kunnskap, vil gi døgnbaserte tjenester det løftet som trengs for å øke heltidsstillinger og sikre god ressursutnyttelse samt sikre langsiktige planer for når ansatte skal jobbe.

2024 forbereder arbeidet med innføring av halvårs- og eller årsplaner for turnus for alle døgnbaserte tjenester.

Det forventes en innsparingseffekt over tid, redusert behov for innleie, vikarer.

Helhetlig vurdering av tjenestetilbud ved Råkvåg aldershjem

Kommunens utfordring er å løse de lovpålagte oppgavene innenfor kommunens tilgjengelige ramme.

Sektorens oppgave er å ivareta innbyggeres behov for helse- og omsorgstjenester etter rettigheter i loven. Innbyggere i kommunen har lik rett til tjenester uavhengig av hvor de bor, og prinsippet er å ivareta tjenestene på lavest mulig omsorgsnivå, beskrevet i omsorgstrappa vedtatt i helse- og omsorgsplanen. Samtidig skal tjenestene være på riktig nivå, de med mest omfattende og langvarige behov skal ivaretas på sykehjem med langtidsplass.

Helse- og omsorgstjenester skal heller ikke gis ukritisk med hensyn til ressursbruk, tjenester skal også her gis for lavest mulig kostnad.

Dagens organisering av tjenester med aldershjem, sykehjem og hjemmetjenestebaser har lang historie, og har skjedd med bakgrunn i forståelsen av behovene utifra den tids lovverk og føringer. Eldresenter og aldershjem finnes ikke lengre i lovverket. I dag handler det om enten hjemmebaserte tjenester eller institusjon.

Bygningen som rommer Råkvåg aldershjem med 16 institusjonsplasser, inneholder samtidig base for hjemmetjenestene og åtte ordinære omsorgsboliger, dvs. boliger som omfattes av lovens formlinger rundt "tjenester i hjemmet".

Situasjonen rundt Råkvåg aldershjem er krevende. Pasientene har vedtak på langtidsplass i institusjon, altså en sykehjems plass. Alle pasientene som har vedtak om institusjonsplass, har også et definert krav tilknyttet lege og sykepleierbemanning rundt seg. I de senere årene har det vært en utfordring å fylle

disse kompetansekravene ved institusjonen i Råkvåg. Dette har medført stor slitasje på ansatte som opplever å ha pasienter som de ikke har tilstrekkelig bemanning og kompetanse gjennom hele døgnet for å kunne gi tilfredsstillende tjenester. Aldershjem hadde ikke slike krav i sin tid, noe som var bakgrunnen i endringen fra sykehjem til aldershjem historisk.

I kommunens vedtatte planer er det et mål å endre dagens institusjonsplasser til omsorgsboliger og etablere Råkvåg omsorgssenter. Det endrer imidlertid ikke helsetilstanden til dagens pasienter og lovkravene rundt de vedtakene som er fattet jfr dagens lovverk.

Kommunedirektørens vurdering er derfor å sikre pasientene nødvendig helsehjelp ved å flytte pasientene med institusjonsvedtak til langtidsplasser ved sykehjem snarest. Dette gir reduserte kostnader til drift, da sykehjemmene har en bemanningskostnad jfr de tilgjengelige plassene.

Hjemmetjenester:

Hjemmeboende i området med behov for tjenester vil fortsatt ivaretas. Hovedprinsippet i kommunens vedtatte planer vektlegger at innbyggere skal kunne bo hjemme så lenge dette vurderes å gi best livskvalitet.

De åtte omsorgsboligene ved aldershjemmet opprettholdes uendret.

Hjemmetjenestene i Stjørnaområdet ivaretas fra Rissa hjemmetjeneste for å sikre en bemanningsbase som blir stor nok til å sikre riktig kompetanse på oppdragene etter innbyggernes behov. Rissa hjemmetjeneste må øke sin bemanning for å ivareta pasientene med behov for hjemmetjenester i utvidet bostedsområde.

Kommunedirektørens samlede vurdering er derfor:

1. Pasienter med institusjonsvedtak flyttes til Rissa og/eller Leksvik sykehjem snarest mulig. Dette skal skje i tett dialog med pasient og pårørende. Pr. utgangen av oktober 2023 gjelder dette 13 pasienter.
2. Ansatte ved Råkvåg aldershjem får endret oppmøtested og ny leder. Oppgavene følger pasientene, og ansatte vil bli tilbudt stillinger der det er økt behov som følge av endringen, samt der det er vakanser. Tiltaket vil ikke føre til oppsigelser av ansatte. Innsparingene vil være reduksjon av vikarbruk og noe naturlig avgang i sektorens totale bemanning. Ansatte får også tilhørighet til et større fagmiljø, som er positivt både for å rekruttere, samt beholde godt fagpersonell. Noen ansatte vil få lengre arbeidsveg.
3. Hjemmetjenestesonen legges inn under Rissa hjemmetjenestes ansvar. Det opprettholdes lokaler ved dagens aldershjem for hjemmetjenesteansatte. Rissa hjemmetjeneste og Vanvikan/Stadsbygd hjemmetjeneste samordner sine ansatte. Det betyr at fleksibiliteten rundt bemanning øker betydelig, og bemanningen kan i økt grad styres i henhold til hjemmeboende pasienters behov.
4. Prosjektering av Råkvåg omsorgssenter sees i en sammenheng med en totalvurdering av sektorens organisering av tjenestetilbudene i 2024.

Kommunalsjef: Utviklingslederstilling 100% opphører

Utviklingslederstillingen var delvis eksternt finansiert i 2022 og 2023. Ekstern finansiering opphører i 2023. Nødvendig stilling for å ha nok kapasitet til å kjøre gode utviklingsprosesser i en stor sektor. Oppgavene må overtas av gjenværende lederstillinger i sektoren, og vil redusere sektorens samlede utviklings- og omstillingskapasitet.

Kommunalsjef: Vakant områdelederstilling

Med bakgrunn i å redusere kostnader i 2024 holdes områdelederstilling vakant i 2024.

Stillingen blir ledig på grunn av pensjonering, og en vakanse vil innebære at de døgnbaserte tjenestene mister sin nærmeste leder som koordinerer det samlede tjenesteområdet. Oppgavene må ivaretas av kommunalsjef, områdeledere i sektoren forøvrig og enhetslederne.

Sett i lys av oppgavene rundt fremtidig organisering av sektoren som må utarbeides i 2024, vil fravær av stillinga redusere sektorens kapasitet i dette arbeidet.

Ny avlastningsbolig barn og unge, redusert bemanningsbehov.

Driftsmessige konsekvenser knyttet til økonomi med bakgrunn i kommunestyrets vedtak 26.10.2023:

Bygging av ny avlastningsbolig gir lavere driftskostnader for tjenesteutøvelsen. Kostnadsreduksjonen er knyttet til at avlastningstilbud samles, og ikke gjennomføres i enkeltstående midlertidige løsninger på ulike adresser. Det er spesielt nattressurs som reduseres i denne sammenhengen. Beregninger gjort i vedtaksåret 2021 viste en innsparing med bakgrunn i redusert bemanningsbehov med en årsvirkning på kr. 2 200 000kr. som i dag tilsvarer kr. 2 350 000.

Det å gi avlastningstjenester i spesielt tilrettelagt bolig forventes også å gi positive effekter på brukeropplevelsen (barn og foreldre) og for ansattes arbeidsmiljø.

Driftsmessige konsekvenser knyttet til økonomi: Bygging av ny avlastningsbolig gir lavere driftskostnader for tjenesteutøvelsen. Kostnadsreduksjonen er knyttet til at avlastningstilbud samles, og ikke gjennomføres i enkeltstående midlertidige løsninger på ulike adresser. Det er spesielt nattressurs som reduseres i denne sammenhengen. Beregninger gjort i vedtaksåret 2021 viste en innsparing med bakgrunn i redusert bemanningsbehov med en årsvirkning på kr. 2 200 000kr. som i dag tilsvarer kr. 2 350 000. Det å gi avlastningstjenester i spesielt tilrettelagt bolig forventes også å gi positive effekter på brukeropplevelsen (barn og foreldre) og for ansattes arbeidsmiljø.

Nye tiltak

Forberede fellesressurs turnusplanlegging

For å kunne se sektorens totale bemanningsbehov og -bruk under ett, må turnuser planlegges helhetlig. Vi har deltatt i flere prosjekter som synliggjør at det er både økonomiske gevinster og arbeidsmiljøgevinster ved for eksempel å ta i bruk ny teknologi som predikerer fravær ved bruk av kunstig intelligens på historiske data. En ressurs som samordner arbeidet, som kan turnus og er oppdatert på ny kunnskap, vil gi døgnbaserte tjenester det løftet som trengs for å øke heltidsstillinger og sikre god ressursutnyttelse samt sikre langsiktige planer for når ansatte skal jobbe.

2024 forbereder arbeidet med innføring av halvårs- og eller årsplaner for turnus for alle døgnbaserte tjenester.

Det forventes en innsparingseffekt over tid, redusert behov for innleie, vikarer.

Teknisk korrigering Fosen Barnevern

Lønns- og prisvekst

Demografiendringer

Demografiendring Helse

Befolkningsprognoser viser en økning av antall eldre i vår kommune. Basert på dagens tjenestenivå prognoseres kostnadene med drift av helse og omsorgstjenestene (pleie og omsorg, døgtjenester) i årene framover.

Innbyggertilskuddet for gruppen 80 år og eldre øker som følge av flere eldre, og er hovedinntektskilden for å dekke de økte kostnadene i kommunen. Deler av denne økte inntekten er bakt inn i rammen for helse og omsorg for å synliggjøre forventede oppgaveøkninger og tilhørende merkostnader.

Investeringsbudsjett

Beløp i 1000

Investeringsprosjekter	Økonomiplan				Sum
	2024	2025	2026	2027	Økonomiplan 2024-27
Avlastningsbolig - Rissa	21 000	0	0	0	21 000
Velferdsteknologi	600	1 000	1 000	1 000	3 600
Sum	21 600	1 000	1 000	1 000	24 600
investeringsprosjekter					

Samfunn

Om kommunalområde

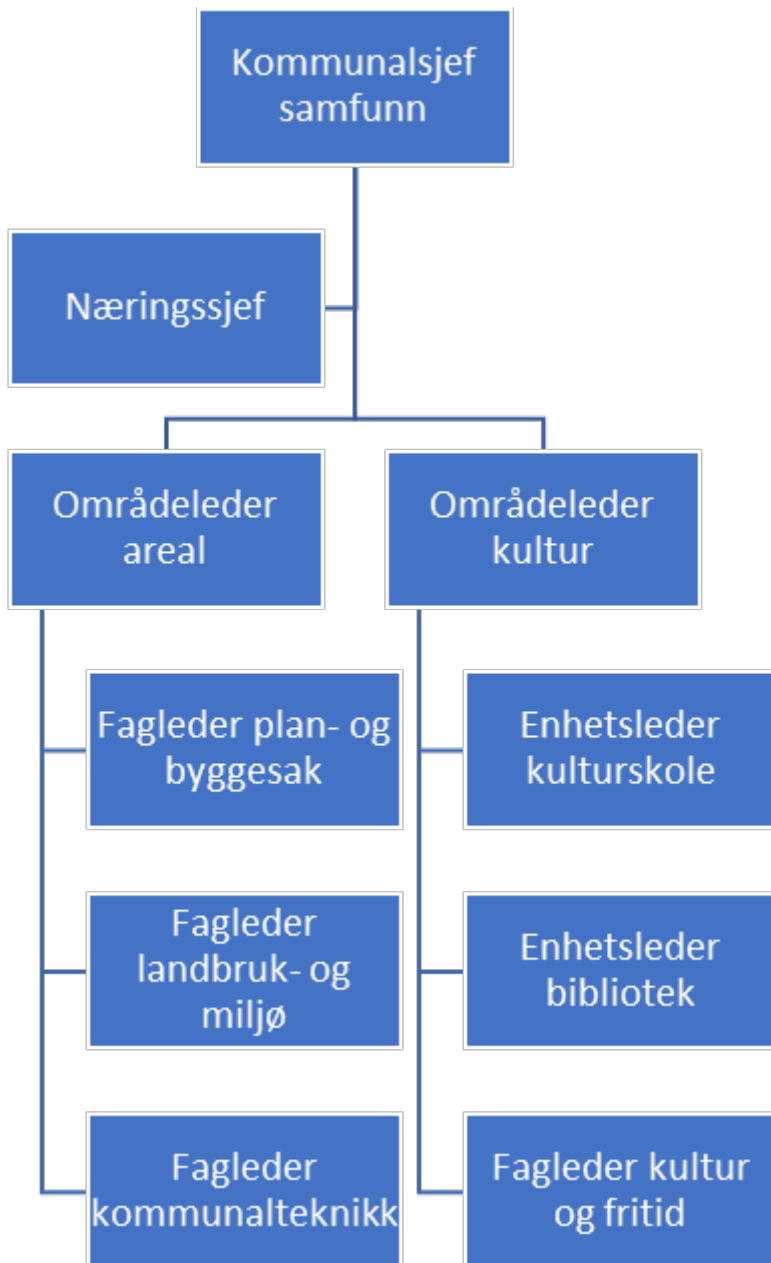
Sektor samfunn

Sektor samfunn har som mål å yte gode tjenester for innbyggerne og legge til rette for en bærekraftig utvikling i kommunen. De lovpålagte oppgavene skal løses i henhold til lov og forskrift.

Samfunnsutviklerperspektivet, veiledning og attraktivitetsarbeid står sentralt i sektorens virke.

Organisering

I juni i år ble det besluttet at den administrative organiseringen i Indre Fosen kommune skal være funksjonsbasert, og sektor samfunn ble etablert for å bl.a. ivareta kommunens samfunnsutviklingsrolle.

Organiseringen gjenspeiler sektorens oppgaveportefølje. Sektoren er ny, og det vil naturlig nok ta noe tid å utvikle de ulike rollene og få god virksomhetsstyring på plass. Allerede nå ser vi allikevel positive effekter av økt samhandling på tvers av fagområdene. Det er viktig for sektoren og dens evne til å levere tjenester at de funksjonene/stillingene som har vært vakante i påvente av organisasjonsutviklingsprosessen blir besatt.

Mer om kommunalområdet

Næring

En kommune har mange roller, en viktig rolle er kommunen som nærings- og samfunnsutvikler. Erfaringene fra 7 år med ekstraordinær innsats innen næringsutvikling gjennom Omstillingsprogrammet viser at kommunens rolle er avgjørende for en målrettet og bærekraftig utvikling i kommunen. Gjennom langsiktig strategisk arbeid med tilrettelegging for næringslivet, ønsker vi å styrke lokalsamfunnet og bidra til en bærekraftig befolkningsutvikling. For å lykkes i dette arbeidet er en avhengig av et godt samspill med innbyggerne og næringslivet og at det jobbes godt i lag.

Indre Fosen kommune har i avslutningsfasen av Omstillingsprogrammet arbeidet tett med næringslivet, for å finne en god videreføring av arbeidet og kunnskapen fra omstillingsarbeidet. Sluttevalueringen av omstillingsprogrammet viser at arbeidet har vært vellykket og anbefales at videreføres i kommunal regi, med dedikerte resurser.

I gjennomføringsfasen av omstillingsprogrammet har Omstillingsplanen vært førende og fungert som kommunens «næringsplan». Det jobbes derfor med en strategisk næringsplan for Indre Fosen som skal konkretisere kommunen sin rolle som nærings- og samfunnsutvikler. Planen skal legge et grunnlag for en målrettet og bærekraftig utvikling som både direkte og indirekte bidrar til vekst i antall innbyggere og sysselsettingen i kommunen. For å lykkes i dette arbeidet er det avgjørende med tilstrekkelige dedikerte resurser som kan jobbe langsiktig og strategisk med dette. Konsekvensene av redusert ramme for 2024 vil medføre at dette arbeidet stopper opp, og erfaringene og kunnskapen fra 7 år med omstilling går tapt.

Kultur

Kulturområdet er vesentlig for innholdet i begrepet bolyst - og et aktivt kulturliv bidrar til å gjøre oss attraktive. Vi trenger alle noe å leve for i tillegg til noe å leve av, og et vitalt kulturliv er et konkurransefortrinn for oss som kommune. Kommunen vil vi være avhengig av godt samarbeid med frivillig sektor for å bygge gode samfunn, og her er kulturområdet en vesentlig tilrettelegger og katalysator.

Kultursektoren er også en viktig bidragsyter i forhold til å etablere en kveldsøkonomi i Indre Fosen.

- **Bibliotek**

De viktigste elementene i folkebibliotekets samfunnsoppdrag fremgår av formålsparagrafen - å sikre alle fri tilgang til informasjon, kunnskap og kultur. Folkebibliotekene skal være en uavhengig møteplass og arena for offentlig samtale og debatt, og drive aktiv formidling.

- **Kulturskole**

De viktigste elementene i kulturskolens samfunnsoppdrag er hjemlet i opplæringsloven: *“ Alle kommunar skal aleine eller i samarbeid med andre kommunar ha eit musikk- og kulturskoletilbud til barn og unge, organisert i tilknytning til skoleverket og kulturlivet elles”. “ Opplæringa sitt mål er å utvide barns, unges og voksnes evner til erkjennelse og opplevelse, til innlevelse, utfoldelse og deltakelse”* (Læreplanverket K06).

Norsk kulturskoleråds visjon er “Kulturskole for alle”. Kulturutredningen 2014 peker på utfordringen som ligger i å løse kulturskolens sammensatte samfunnsoppdrag. Kulturskolen må også videreutvikle et større mangfold i tilbudet for å bedre rekruttering av barn og unge med ulik kulturell bakgrunn.

- **Kultur og fritid**

Kultur og fritid omfatter et bredt fagfelt; kulturloven peker på at oppdraget er å fremme og legge til rette for et bredt spekter av kulturvirksomheter, slik at alle kan få mulighet til å delta i kulturaktiviteter og oppleve et mangfold av kulturuttrykk. Kommunen skal også sørge for økonomiske, organisatoriske, informerende og andre relevante virkemiddel som fremmer og legger til rette for kulturvirksomhet lokalt og regionalt. Samspillet med det frivillige kulturlivet er avgjørende for å lage gode rammer for det brede og mangfoldige kulturlivet i Indre Fosen.

Frivilligsentralene skal bidra til at innbyggere trives og får lyst til å bo i kommunen uansett alder. Sentralene skal være et supplement til kommunens tjenestetilbud, og en støttespiller for lag og foreninger.

Areal

Flere av tjenestene på området Areal er såkalte selvkosttjenester, det vil si at de i ulik grad er brukerfinansierte. Det vil alltid være en balansegang mellom kvaliteten på tjenestene/leveransene og gebyrbelastningen på innbyggere og næringsliv. I den situasjonen kommunen står i er det allikevel liten tvil om at inntekspotensialet som ligger i selvkosttjenestene må benyttes for å skape bærekraftige tjenester. Ikke minst i et samfunnsutviklingsperspektiv er det avgjørende at disse tjenestene fungerer og danner grunnlaget for vekst i Indre Fosen. Plan- og bygningsloven i særdeleshet, men også særlovsregelverket innenfor landbruk og miljø krever spisskompetanse knyttet til stadig mer komplekse utfordringer og problemstillinger.

- **Plan**

Plankontoret vil i handlings- og økonomiplanperioden prioritere arbeidet med kommuneplanens samfunnsdel, kommuneplanens arealdel og planstyring generelt. I tillegg skal det opprettholdes god evne til å håndtere private planforslag etter plan- og bygningsloven. På lengre sikt er det et betydelig behov for rydding i og rullering av kommunes øvrige overordnede planverk. I 2024 må det tilføres ressurser til planarbeidet og plankontoret hvis det skal gjennomføres en detaljregulering av Vanvikan sentrum.

- **Byggesak, kart og oppmåling**

Byggesakstjenesten er gjennom de siste årene utviklet gjennom rekruttering, utviklingsarbeid og kompetanseheving, og er nå på et nivå hvor vi både leverer i henhold til tidsfrister i plan- og bygningsloven og har muligheter til veiledning. I planperioden vil vi videreutvikle tjenesten i forhold til det lovmessige kravet om tilsyn og ulovlighetsoppfølging, samt fortsatt prioritere samhandlingen med næringslivet innenfor rammene i plan- og bygningsloven. Byggesak har i opprettet faste møtepunkt gjennom året hvor både næringslivet og andre aktører kan treffes for dialog og informasjon. Kart- og oppmålingsenheten i kommunen er kompetent med god erfaring. Bl.a. matrikkelføring, oppmåling av eiendom og kart- og eiendomskompetanse er viktige brikker i den helhetlige tjenesteleveransen.

- **Landbruk**

Indre Fosen er Trøndelags 5. største landbrukskommune, og landbruket er en viktig næring i forhold til både verdiskaping og levende bygdesamfunn. Lovpålagte og statlige oppgaver preger i stor grad fagområdet, bl.a. så håndterer landbrukskontoret ca. 800 tilskuddssaker årlig - med en samlet utbetaling

på over 130 millioner kroner. Kompetansen på landbrukskontoret er høy, og ansatte bidrar i stor grad i det tverrfaglige arbeidet i sektoren, ikke minst i arealsaker. Indre Fosen kommune er også vertskommune for det interkommunale samarbeidet knyttet til vannområdearbeidet og skogpårdriverprosjektet LENSEA på Fosen.

- **Miljø**

Den dedikerte miljøressursen i kommunen har som hovedoppgave å være pådriver og tilrettelegger for kommunens arbeid med klima og miljø. Miljøperspektivet er også vesentlig i planprosesser, både i forhold til private planforslag og kommunens overordnede planlegging. I forhold til kommunens arbeid på klima- og naturmangfoldområdet vil det være ønskelig å styrke miljøressursen i handlings- og økonomiplanperioden. Måloppnåelse på disse områdene er viktig for å nå de overordnede målene i kommuneplanens samfunnsdel.

- **Kommunalteknikk**

Kommunalteknikk drifter, vedlikeholder og bygger ut kommunaltekniske anlegg knyttet til kloakkanlegg og avløpsrensning, kommunale veger og vannforsyning. Renovasjon og brann samt trafikksikkerhet er andre viktige samfunnsområder som avdelingen befatter seg med. Fagområdet har også en sentral posisjon i kommunens løpende beredskap gjennom ingeniørvakten. De kommunaltekniske tjenestene er sentrale i samfunnsutviklingen, og plasseringen i sektor samfunn muliggjør en enda tettere samhandling med bl.a. plan- og byggesaksavdelingen.

Kommunalteknikk vil i handlings- og økonomiplanperioden prioritere å arbeide med en planmessig tilnærming til ansvarsområdene. Over lengre tid har de administrative ressursene ikke samsvart med oppgavene på fagområdet, og det er også et etterslep knyttet til kommunale anlegg. For å gjenvinne god styringsevne er det nødvendig å bl.a. redusere investeringstakten til et minimum mens vi jobber med oppdatering av planverk og grunnlag for strukturert styring. Dette innebærer innføring av porteføljestyling av investeringsprosjektene på fagområdet. Videreutvikling av planstyringen på fagområdet vil på sikt øke kvaliteten på leveransene og skape god forutsigbarhet for innbyggere og næringsliv. I handlings- og økonomiplanperioden vil det være nødvendig å styrke den samlede kompetansen på fagfeltet.

Demografiske endringer for sektoren

Sektoren må tilpasse seg de demografiske endringene. Nedgang i innbyggertall, færre fødte barn og flere eldre er faktorer som vi må ta hensyn til i arbeidet med kommuneplanens samfunnsdel. Sektoren har et ansvar for å fremstille gode kunnskapsgrunnlag i forbindelse med planarbeidet.

Pågående prosjekter

Kommuneplanens samfunnsdel og arealdel

Kommuneplanens samfunnsdel er under arbeid, og det er en målsetting at den skal vedtas før sommeren 2024. I handlings- og økonomiplanperioden skal også kommuneplanens arealdel rulleres. I et

samfunnsutviklingsperspektiv er rullering av disse to overordnede planene avgjørende for den ønskede utviklingen i kommunen.

Planstyrt kommune

Gode sammenhenger og rød tråd fra overordnet planlegging og til kontinuerlig oppfølging skal sørge for at de ulike aktivitetene og økonomiske prioriteringer som gjøres bygger opp om den ønskede samfunnsutviklingen som kommunestyret har vedtatt i samfunnsdelen. Å være en planstyrt kommune handler ikke kun om å ha planverket på plass. Det handler om en bevissthet og felles forståelse for at planverket er kommunens styringsverktøy. Det handler også om en praksis for å følge det opp. For å skape en slik forståelse og praksis er det behov for både systemer og kultur. Sektor samfunn vil både i 2024 og i handlings- og økonomiperioden være pådriver og tilrettelegger for økt planstyring, og prioritere dette i sin virksomhetsstyring.

Videreføring av omstillingsarbeidet - næringsaktiv kommune

Det er lagt et godt grunnlag for videre omstilling og vekst gjennom 6 år med omstillingsprogrammet. Det er avgjørende for å nå samfunnsdelens målsettinger at det jobbes videre med å utvikle og kommunens rolle som nærings- og samfunnsutvikler, bl.a gjennom tiltak koblet til strategisk næringsplan. Planen skal legge grunnlag for en målrettet og bærekraftig utvikling som både direkte og indirekte bidrar til å øke folketallet og sysselsettingen i kommunen. Kommunen er avhengig av et

Utfordring og prioritering for tjenesten

Sektor samfunn er sentral i forhold til kommunens samfunnsutviklerrolle. Ny samfunnsdel til kommuneplanen vil peke på i hvilken retning vi ønsker at Indre Fosen skal utvikle seg. Nøkkelen til å nå målene er å tilstrebe en planstyrt kommune, hvor vi samhandler med samfunnet for øvrig for å nå dit vi vil. Indre Fosen er en god kommune å bo i, vi har et offensivt næringsliv og en aktiv frivillig sektor. Utfordringsbildet er allikevel klart med nedgang i innbyggertall, utfordrende demografi og utfordrende kommuneøkonomi. Sektorens samfunn ønsker å bidra i arbeidet med å utnytte potensialet for vekst og utvikling i Indre Fosen, og bidra til å endre de trendene som hemmer en positiv utvikling. En hovedprioritering i sektoren er ferdigstilling av kommuneplanens samfunnsdel og kommuneplanens arealdel, samt bidra til utviklingen av en planstyrt kommune.

Flere av fagområdene i sektoren har i dag en kritisk ressurstilgang. Det jobbes kontinuerlig med hvordan vi skal utvikle praksis og optimalisere leveransene innenfor de økonomiske rammene vi til enhver tid står over. På flere av områdene må allikevel både tjenestenivå og ambisjonsnivå kalibreres og finne et nytt nivå tilpasset ressurstilgangen. Det er avgjørende for sektorens leveranser og bidrag til samfunnsutviklingen at det over tid er tilstrekkelige økonomiske rammer. Det er generelt en utfordring å rekruttere fagfolk til de ulike tjenesteområdene, beholde og videreutvikle kompetansen på sektoren vil derfor være en kjerneoppgave i planperioden.

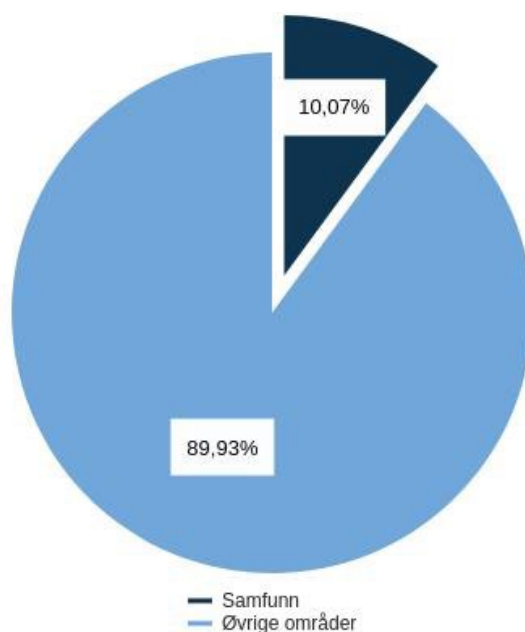
Sektoren vil i 2024 tilpasse tjenestetilbudet til nye økonomiske rammer. I handlings- og økonomiplanperioden er det viktig at sektoren får tilstrekkelig handlingsrom for en videreutvikling av

kunnskapsgrunnlag og planverk for tjenestene. Dette er en nødvendig omstilling/utvikling for å nå kommunens samfunns mål.

Måltabell

Hovedmål	Delmål	Indikator	Mål 2024	Mål 2025	Mål 2026	Mål 2027	Gj.sn. KOSTRA-gr.
Vi skaper «det gode liv» i Indre Fosen	Sektor samfunn har som mål å yte gode tjenester for innbyggerne og legge til rette for en bærekraftig utvikling i kommunen.						
Vi styrer mot en bærekraftig økonomi	De lovpålagte oppgavene skal løses i henhold til lov og forskrift.						
Vi utvikler en fremtidsrettet kommune på lag med naturen og miljøet	Samfunnsutviklerperspektivet, veiledning og attraktivitetsarbeid skal stå sentralt i sektorens virke.						

Brutto utgifter i % av kommunens totale brutto utgifter

Sammendrag budsjett

Sektor samfunn ønsker å konsolidere driften i 2024, og det samlede drifts- og investeringsbudsjettet bærer preg av dette. Enkelte kjerneoppgaver prioriteres. Konsolideringen innebærer å skaffe seg god oversikt og tilstrekkelig kunnskapsgrunnlag for prioriteringer resten av handlings- og økonomiplanperioden. Det forutsettes et økt handlingsrom videre i planperioden for gjennomføring av Indre Fosen sine målsettinger knyttet til samfunnsutvikling.

Driftsbudsjett

Beløp i 1000

Fordeling på enhet (tabell)

	Budsjett	Økonomiplan			
	2023	2024	2025	2026	2027
Kommunalsjef samfunn	1 239	652	652	652	652
Areal	32 154	33 873	35 503	36 503	36 503
Kultur	14 479	17 013	17 013	17 013	17 013
Sum	47 872	51 538	53 168	54 168	54 168

Rammeoversikt

Beløp i 1000

Beskrivelse tiltak	Økonomiplan			
	2024	2025	2026	2027
Opprinnelig budsjett	52 430	52 430	52 430	52 430
Sum Tekniske justeringer	187	187	187	187
Sum Lønns- og prisvekst	2 248	2 248	2 248	2 248
Konsekvensjusteringer	2 435	2 435	2 435	2 435
Konsekvensjustert ramme	54 866	54 866	54 866	54 866
Innsparingstiltak				
Effektiviseringstiltak sektor samfunn (1 %)	-870	-740	-740	-740
Sum Innsparingstiltak	-870	-740	-740	-740
Nye tiltak				
Detaljregulering Vanvikan sentrum	800	0	0	0
Endrede pensjonskostnader	-1 403	-1 403	-1 403	-1 403
Find your drive - kjør for livet	215	215	215	215
Flytting av midler til lederlønn - kommunalteknikk/eiendom	-443	-443	-443	-443
KulCo og Hysnes nærmiljøsentral	1 500	1 500	1 500	1 500
Omstillingsprogrammet flyttes til Næring	1 000	1 000	1 000	1 000
Planleggingskostnader	0	1 000	2 000	2 000
Stjørnfjordbrua og ny veg				
Fevåg - Rissa				
Styrking av klima- og bærekraftsarbeidet	0	450	450	450
Styrking av ressurser på kommunalteknikk	0	850	850	850
Tekniske justeringer	-4 977	-4 977	-4 977	-4 977
Videreføring av omstillingsarbeidet	850	850	850	850
Sum Nye tiltak	-2 458	-958	42	42
Nye tiltak og realendringer	-3 328	-1 698	-698	-698
Ramme 2024-2027	51 538	53 168	54 168	54 168

Innsparingstiltak

Effektiviseringstiltak sektor samfunn (1 %)

Effektiviseringstiltak på 1 % i sektoren. Konkretisering: redusert kapasitet på kart- og oppmåling og reduksjon av avsatte ressurser til ekstern bistand planarbeid. I tillegg reduseres ressurser avsatt til utredning/håndtering av rashendelser samt reduksjon i kommunalt tilskudd til veterinærvaktordningen.

Nye tiltak

Detaljregulering Vanvikan sentrum

Utfordringer knyttet til parkering og trafiksikkerhet i Vanvikan krever en regulering av sentrum for å finne gode løsninger. Krav om detaljregulering for bygging av nytt velferdsbygg. Behov for å finne løsninger knyttet til god regularitet på hurtigbåtsambandet Vanvikan-Trondheim. Utfordrende trafikksituasjon i Havnegata - Vanvikan er et trafikk-knutepunkt med også betydelig kollektivtransport knyttet til videregående skole og hurtigbåtsamband. Kommunedirektøren har ikke tilstrekkelige ressurser i egen organisasjon til å gjennomføre oppdraget.

Find your drive - kjør for livet

Kommunen ønsker å videreføre samarbeidet med DRIVE Norge og tilbudet "Kjør for livet" i Indre Fosen kommune (Sak 078/23, formannskapet 19.10.23). DRIVE Norge har som mål med Kjør for livet-programmet, å gi et tilpasset aktivitetstilbud til de barn og unge som ikke har nytte av de allerede eksisterende tilbud som finnes i kommunen de bor.

Kjør for livet er organisasjonens signalprogram og er et klubbprogram med fokus på utvikling av sosial kompetanse, bevisstgjøring, trafiksikkerhet og livsstil. Programmet skal gjennom et tilpasset ukentlig tilbud, gi risikoutsatte ungdom positive opplevelser, mestringfølelse og økt sosial kompetanse, slik at de selv gjennom styrket selvrefleksjon, oppnår varig atferdsendring - og blir tryggere på seg selv.

De årene Indre Fosen kommune har hatt denne tjenesten har det vært et usedvanlig godt samarbeid mellom DRIVE Norge og det lokale teamet med veiledere (Amcar Leksvik).

Flytting av midler til lederlønn - kommunalteknikk/eiendom

Som følge av områdegjennomgang.

KulCo og Hysnes nærmiljøsentral

I henhold til politiske vedtak fra 2023.

Omstillingsprogrammet flyttes til Næring

Omstillingsprogrammet legges ned og budsjettet flyttes til næring.

Planleggingskostnader Stjørnfjordbrua og ny veg Fevåg - Rissa

Fosenbrua AS og kommunene på Fosen jobber for å realisere Stjørnfjordbrua og ny veg mellom Fevåg og Rissa. Kostnader knyttet til planlegging er fra Fosenbrua AS stipulert til 7,0 millioner kroner, og det forutsettes at kostnadene deles likt mellom Indre Fosen kommune og Ørland kommune. Kostnader knyttet til planarbeidet for ny veg fra Fevåg til Rissa er fra Fosenbrua AS sin side i utgangspunktet tillagt Indre Fosen kommune. Oppstart og organisering av planarbeidet er ikke konkretisert, men det legges inn stipulerte beløp i handlingsplanen fra 2025.

Styrking av klima- og bærekraftsarbeidet

Klimaendringene gjør at arbeidsoppgavene innen dette feltet stadig blir flere og mer komplekse. Indre Fosen kommune har i dag begrensede ressurser knyttet til miljø og klima, også i forhold til kommuner det er naturlig å sammenlikne seg med. Ressursene på klima- og miljøområdet er viktige i forhold til kommunens behov for og evne til å rullere og oppdatere overordnet planverk.

Styrking av ressurser på kommunalteknikk

Kommunalteknikk, inkludert VAR-tjenestene, har et betydelig behov for å utvikle og vedlikeholde styringsdokumenter og planverk. Det er behov for styrking av de kommunaltekniske tjenestene, og en etablering av et høyere kvalitativt nivå enn vi har i dag. Utfordringen er knyttet til kapasitet og administrative ressurser, og for å levere tilfredsstillende tjenester på lang sikt er det nødvendig å styrke fagområdet kommunalteknikk med relevant kompetanse.

Videreføring av omstillingsarbeidet

Omstillingsarbeidet i Indre Fosen kommune har gjennom 6 år vært godt ivaretatt av omstillingsprogrammet. Det vil være avgjørende for samfunnsutviklingsarbeidet i kommunen at omstillingsarbeidet nå videreføres og videreutvikles. Behovet for omstilling er fremdeles like aktuelt. Det er et uforløst potensial knyttet til vekst i kommunen, og det er systematisk arbeid som kan bidra til at dette potensialet blir realisert. De positive prosessene som er startet og grunnlaget for vekst som er skapt, må videreføres. Strategisk næringsplan vil bli utarbeidet i 2024, og prosessen er startet. Planen vil være et viktig redskap for næringsrådet og andre aktører som jobber med nærings- og samfunnsutvikling. Kommunen vil være navet i samfunnsutviklingsprosessene, og god evne til samhandling og tilstrekkelig gjennomføringskraft er nødvendig for å nå målene. Strategisk næringsplan vil være forankret i kommuneplanens samfunnsdel. Det er også initiert betydelige prosjekter knyttet til næringsattraktiviteten til Indre Fosen. Skal vi lykkes med utvikling av kommunale byggeklare næringsarealer og bidra til tiltrengt videreutvikling av næringsklyngene våre vil det kreve tilstrekkelige, dedikerte ressurser.

Forslaget til tiltak innebærer å øke personressursene på området fra en til to stillinger.

Investeringsbudsjett

Beløp i 1000

Investeringsprosjekter	Økonomiplan				Sum
	2024	2025	2026	2027	Økonomiplan 2024-27
Asfaltering kommunale veier	2 500	2 500	2 500	2 500	10 000
Erosjonssikring	400	400	400	400	1 600
Kommunale bruer og kaier	0	500	500	500	1 500
Kommunale veier	750	1 000	1 000	1 000	3 750
Ny flytekai, Rødberg havn	0	0	1 000	0	1 000
Oppgradering ledningsnett og kummer, avløp	0	500	0	500	1 000
Separering vann/kloakk i kummer	0	500	0	500	1 000
Tiltak klima	0	300	300	300	900
Utvikling kommunalt næringsareal	500	500	0	0	1 000
Sum investeringsprosjekter	4 150	6 200	5 700	5 700	21 750

Vedlegg

Vedlegg – Forskriftsrapporter

Bevilgningsoversikt drift etter § 5-4 første ledd (Årsbud. tilpasset)

Beløp i 1000

	Opprinnelig budsjett	Revidert budsjett	Oppr.bud. i fjor	Revidert budsjett i fjor	Regnskap i fjor
	2024	2024	2023	2023	2022
Sentrale inntekter					
Rammetilskudd	-373 445	-373 445	-346 377	-346 377	0
Eiendomsskatt	-14 990	-14 990	-9 990	-9 990	0
Andre generelle driftsinntekter	-7 887	-7 887	-4 100	-4 100	0
Skatteinntekter	-389 282	-389 282	-343 801	-343 801	0
Tilskudd	-1 100	-1 100	-1 100	-1 100	0
Statlige tilskudd	-12 990	-12 990	-11 990	-11 990	0
Sum Sentrale inntekter	-799 694	-799 694	-717 358	-717 358	0
Sentrale utgifter					
Justert dentrale pensjonskostnader	24 119	24 119	17 119	17 119	0
Justert sentrale pensjonskostnader	-33 823	-33 823	-56 823	-56 823	0
Avsatt lønnsnett	9 955	9 955	4 532	4 532	0
Sum Sentrale utgifter	251	251	-35 172	-35 172	0
Driftsutgifter per tjenesteområde	679 206	679 206	663 732	663 732	0
Avskrivninger	82 178	82 178	78 724	78 724	0
Brutto resultat (KOSTRA)	-38 059	-38 059	-10 075	-10 075	0
Netto finansutgifter og inntekter					
Renteinntekter	-15 582	-15 582	-16 332	-16 332	0
Utbytter	-19 000	-19 000	-19 000	-19 000	0
Renteutgifter	83 857	83 857	50 385	50 385	0
Avdrag på lån	64 400	64 400	66 000	66 000	0
Finansutgifter i tjenesteområdene	-379	-379	-379	-379	0
Sum Netto finansutgifter og inntekter	113 296	113 296	80 674	80 674	0
Motpost avskrivninger	-82 273	-82 273	-78 724	-78 724	0
Motpost avskrivninger i tjenesteområdene	0	0	0	0	0
Netto resultat	-7 035	-7 035	-8 124	-8 124	0
Avsetninger og årsoppgjørdisposisjoner					
Bruk av bundne driftsfond	-1 295	-1 295	-1 170	-1 170	0
Avsetninger til disposisjonsfond	65 577	65 577	47 523	47 523	0
Bruk av disposisjonsfond	-46 776	-46 776	-30 700	-30 700	0
Netto avsetninger og årsoppgjørdisposisjoner i tjenesteområdene	-10 471	-10 471	-7 529	-7 529	0

Økonomiplan for 2024-2027

	Opprinnelig Revidert		Oppr.bud. Revidert		Regnskap
	budsjett	budsjett	i fjor	budsjett	i fjor
	2024	2024	2023	i fjor 2023	2022
Sum Avsetninger og årsoppgjørdisposisjoner	7 035	7 035	8 124	8 124	0
Årsoverskudd / underskudd	0	0	0	0	0

Bevilgningsoversikt drift etter § 5-4 andre ledd (Årsbud. tilpasset)

Beløp i 1000

	Opprinnelig Revidert		Oppr.bud. Revidert		Regnskap
	budsjett	budsjett	i fjor	budsjett	i fjor
	2024	2024	2023	i fjor 2023	2022
Fellestjenester	78 122	78 122	76 690	76 690	0
Oppvekst	247 905	247 905	233 011	233 011	0
Helse	324 339	324 339	331 370	331 370	0
Samfunn	52 833	52 833	48 792	48 792	0
Finans	47 336	47 336	44 684	44 684	0
Sum netto rammer	750 534	750 534	734 548	734 548	0
Herav:					
Avskrivninger	82 178	82 178	78 724	78 724	0
Renteinntekter	-379	-379	-379	-379	0
Avsetninger til bundne driftsfond	398	398	1 230	1 230	0
Bruk av bundne driftsfond	-6 525	-6 525	-5 379	-5 379	0
Avsetninger til disposisjonsfond	50	50	50	50	0
Bruk av disposisjonsfond	-4 395	-4 395	-3 430	-3 430	0
Sum rammer uten 1A-poster	679 206	679 206	663 732	663 732	0

Bevilgningsoversikt investering etter § 5-5 første ledd (Årsbud.)

Beløp i 1000

	Opprinnelig Revidert		Oppr.bud. Revidert		Regnskap
	budsjett	budsjett	i fjor	budsjett	i fjor
	2024	2024	2023	i fjor 2023	2022
Investeringer i varige driftsmidler	44 423	44 423	0	0	0
Tilskudd til andres investeringer	0	0	0	0	0
Investeringer i aksjer og andeler i selskaper	2 381	2 381	0	0	0
Sum investeringsutgifter	46 804	46 804	0	0	0
Kompensasjon for merverdiavgift	-9 180	-9 180	0	0	0
Tilskudd fra andre	0	0	0	0	0

Økonomiplan for 2024-2027

	Opprinnelig budsjett	Revidert budsjett	Oppr.bud. i fjor	Revidert budsjett i fjor	Regnskap i fjor 2022
	2024	2024	2023	2023	2022
Salg av varige driftsmidler	-2 381	-2 381	0	0	0
Mottatte avdrag på utlån av egne midler	0	0	0	0	0
Bruk av lån	-35 243	-35 243	0	0	0
Sum investeringsinntekter	-46 804	-46 804	0	0	0
Videreutlån	30 000	30 000	0	0	0
Bruk av lån til videreutlån	-30 000	-30 000	0	0	0
Avdrag på lån til videreutlån	0	0	0	0	0
Mottatte avdrag på videreutlån	0	0	0	0	0
Netto utgifter videreutlån	0	0	0	0	0
Fremført til inndekning i senere år (udekket)	0	0	0	0	0

Bevilgningsoversikt investering etter § 5-5 andre ledd (Årsbud.)

Budget 2B Tab1 YearlyBudget Form - NO

Beløp i 1000

	Opprinnelig budsjett	Revidert budsjett	Oppr.bud. i fjor	Revidert budsjett i fjor	Regnskap i fjor 2022
	2024	2024	2023	2023	2022
Fellestjenester					
Fellestjenester	36 973	36 973	0	0	0
Sum	36 973	36 973	0	0	0
Fellestjenester					
Oppvekst					
Oppvekst	2 700	2 700	0	0	0
Sum Oppvekst	2 700	2 700	0	0	0
Helse					
Helse	600	600	0	0	0
Sum Helse	600	600	0	0	0
Samfunn					
Samfunn	4 150	4 150	0	0	0
Sum Samfunn	4 150	4 150	0	0	0
Investeringer i varige driftsmidler	44 423	44 423	0	0	0

Budget 2B Tab2 YearlyBudget Form - NO

Økonomiplan for 2024-2027

Beløp i 1000

	Opprinnelig budsjet 2024	Revidert budsjet 2024	Oppr.bud. i fjor 2023	Revidert budsjet i fjor 2023	Regnskap i fjor 2022
Investeringer i varige driftsmidler	0	0	0	0	0

Budget 2B Tab3 YearlyBudget Form - NO

Beløp i 1000

	Opprinnelig budsjet 2024	Revidert budsjet 2024	Oppr.bud. i fjor 2023	Revidert budsjet i fjor 2023	Regnskap i fjor 2022
KLP	2 381	2 381	0	0	0
Egenkapitalinnskudd					
Investeringer i aksjer og andeler i selskaper	2 381	2 381	0	0	0

Budget 2B Tab4 YearlyBudget Form - NO

Beløp i 1000

	Opprinnelig budsjet 2024	Revidert budsjet 2024	Oppr.bud. i fjor 2023	Revidert budsjet i fjor 2023	Regnskap i fjor 2022
Utlån av egne midler	0	0	0	0	0
Sum del 1- 4	46 804	46 804	0	0	0

Økonomisk oversikt drift etter § 5-6 (Årsbud.)

Beløp i 1000

	Opprinnelig budsjet 2024	Revidert budsjet 2024	Oppr.bud. i fjor 2023	Revidert budsjet i fjor 2023	Regnskap i fjor 2022
Rammetilskudd	-486 211	-486 211	-440 043	-440 043	0
Inntekts- og formuesskatt	-290 606	-290 606	-263 225	-263 225	0
Eiendomsskatt	-14 990	-14 990	-9 990	-9 990	0
Andre skatteinntekter	-450	-450	-450	-450	0
Andre overføringer og tilskudd fra staten	-100 572	-100 572	-63 326	-63 326	0
Overføringer og tilskudd fra andre	-154 333	-154 333	-141 031	-141 031	0
Brukerbetalinger	-37 376	-37 376	-39 227	-39 227	0
Salgs- og leieinntekter	-109 540	-109 540	-102 585	-102 585	0

Økonomiplan for 2024-2027

	Opprinnelig budsjett	Revidert budsjett	Oppr.bud. i fjor	Revidert budsjett i fjor	Regnskap i fjor
	2024	2024	2023	2023	2022
Sum driftsinntekter	-1 194 079	-	-1 059 877	-	0
Lønnsutgifter	587 138	587 138	527 120	527 120	0
Sosiale utgifter	138 716	138 716	129 149	129 149	0
Kjøp av varer og tjenester	224 244	224 244	199 729	199 729	0
Overføringer og tilskudd til andre	123 745	123 745	115 080	115 080	0
Avskrivninger	82 178	82 178	78 724	78 724	0
Sum driftsutgifter	1 156 021	1 156 021	1 049 802	1 049 802	0
Brutto driftsresultat	-38 059	-38 059	-10 075	-10 075	0
Renteinntekter	-15 961	-15 961	-16 711	-16 711	0
Utbytte	-19 000	-19 000	-19 000	-19 000	0
Renteutgifter	83 857	83 857	50 385	50 385	0
Avdrag på lån	64 400	64 400	66 000	66 000	0
Netto finansutgifter	113 296	113 296	80 674	80 674	0
Motpost avskrivninger	-82 273	-82 273	-78 724	-78 724	0
Netto driftsresultat	-7 035	-7 035	-8 124	-8 124	0
Disponering eller dekning av netto driftsresultat					
Avsetninger til bundne driftsfond	398	398	1 230	1 230	0
Bruk av bundne driftsfond	-7 820	-7 820	-6 549	-6 549	0
Avsetninger til disposisjonsfond	65 627	65 627	47 573	47 573	0
Bruk av disposisjonsfond	-51 171	-51 171	-34 130	-34 130	0
Sum disponeringer eller dekning av netto driftsresultat	7 035	7 035	8 124	8 124	0
Fremført til inndekning i senere år (merforbruk)	0	0	0	0	0

Budsjettskjema 3 – Oversikt Drift per tjenestoområde

Økonomiplan for 2024-2027

1-Fellestjenester

Beløp i 1000

	Budsjett 2024	Budsjett 2023	Regnskap 2022
Driftsutgifter			
Lønnsutgifter	63 214	55 910	55 351
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunens tjenesteproduksjon	53 086	47 230	74 062
Sosiale utgifter	17 768	19 710	19 478
Kjøp av tjenester som erstatter kommunal tjenesteproduksjon	8 040	7 915	6 149
Overføringer	24 174	28 332	27 184
Sum driftsutgifter	166 283	159 096	182 223
Brutto driftsresultat	166 283	159 096	182 223
Driftsinntekter			
Overføringer med krav til motytelse	-17 487	-20 903	-23 376
Andre salgs- og leieinntekter	-58 423	-55 634	-63 648
Andre overføringer	0	0	-95
Brukerbetalinger	0	0	-16
Sum driftsinntekter	-75 910	-76 537	-87 135
Avsetninger			
Avsatt til disposisjonsfond	50	50	50
Avsatt til bundne driftsfond	0	34	767
Sum avsetninger	50	84	817
Regnskapsmessig merforbruk (+)/mindreforbruk (-)	50	84	817
Bruk av avsetninger			
Bruk av bundne driftsfond	-2 346	-1 671	-4 960
Sum bruk av avsetninger	-2 346	-1 671	-4 960
Netto driftsresultat	166 283	159 096	182 223
Finansutgifter			
Renteutgifter og låneomkostninger	0	0	14
Sum finansutgifter	0	0	14
Resultat eksterne finanstransaksjoner	0	0	14

2-Oppvekst

Beløp i 1000

	Budsjett 2024	Budsjett 2023	Regnskap 2022
Driftsutgifter			
Kjøp av tjenester som erstatter kommunal tjenesteproduksjon	4 349	3 814	4 867
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunens tjenesteproduksjon	26 421	25 465	25 343
Lønnsutgifter	167 025	151 349	171 384
Sosiale utgifter	43 876	44 619	49 290
Overføringer	49 780	43 077	44 090
Sum driftsutgifter	291 451	268 325	294 974
Brutto driftsresultat	291 451	268 325	294 974
Driftsinntekter			
Brukerbetalinger	-9 468	-11 666	-8 902
Andre overføringer	-10	-10	-53
Andre statlige overføringer	-10 002	-2 510	-7 286
Overføringer med krav til motytelse	-28 413	-21 128	-28 091
Andre salgs- og leieinntekter	0	0	-73

Økonomiplan for 2024-2027

Sum driftsinntekter	-47 893	-35 314	-44 404
Avsetninger			
Avsatt til bundne driftsfond	0	0	222
Avsatt til disposisjonsfond	0	0	0
Sum avsetninger	0	0	222
Regnskapsmessig merforbruk (+)/mindreforbruk (-)	0	0	222
Finansutgifter			
Renteutgifter og låneomkostninger	0	0	2
Sum finansutgifter	0	0	2
Resultat eksterne finanstransaksjoner	0	0	2
Netto driftsresultat	291 451	268 325	294 976
Bruk av avsetninger			
Bruk av disposisjonsfond	-640	0	0
Bruk av bundne driftsfond	0	0	-834
Sum bruk av avsetninger	-640	0	-834

3-Helse og omsorg

Beløp i 1000

	Budsjett 2024	Budsjett 2023	Regnskap 2022
Driftsinntekter			
Andre overføringer	0	0	-285
Overføringer med krav til motytelse	-98 249	-87 845	-112 780
Andre statlige overføringer	-77 900	-48 208	-52 130
Rammetilskudd	0	0	-1 920
Brukerbetalinger	-26 109	-25 925	-24 687
Andre salgs- og leieinntekter	-1 727	-1 642	-1 245
Sum driftsinntekter	-203 985	-163 620	-193 047
Avsetninger			
Avsatt til bundne driftsfond	0	0	3 186
Avsatt til disposisjonsfond	47 001	28 171	0
Sum avsetninger	47 001	28 171	3 186
Regnskapsmessig merforbruk (+)/mindreforbruk (-)	47 001	28 171	3 186
Driftsutgifter			
Kjøp av tjenester som erstatter kommunal tjenesteproduksjon	33 216	28 374	37 716
Lønnsutgifter	327 893	292 601	332 513
Sosiale utgifter	79 420	98 988	98 439
Overføringer	39 243	34 740	37 273
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunens tjenesteproduksjon	49 945	41 197	63 715
Sum driftsutgifter	529 718	495 900	569 656
Brutto driftsresultat	325 733	332 280	376 609
Finansinntekter			
Mottatte avdrag på utlån	-20	-20	-68
Sum finansinntekter	-20	-20	-68
Netto driftsresultat	325 733	332 280	376 609
Finansutgifter			
Utlån	20	20	100

Økonomiplan for 2024-2027

Renteutgifter og låneomkostninger	0	0	2
Sum finansutgifter	20	20	102
Resultat eksterne finanstransaksjoner	0	0	33
Bruk av avsetninger			
Bruk av disposisjonsfond	-3 755	-3 430	-3 430
Bruk av bundne driftsfond	-540	-1 580	-2 217
Sum bruk av avsetninger	-4 295	-5 010	-5 647

4-Samfunn

Beløp i 1000

	Budsjett 2024	Budsjett 2023	Regnskap 2022
Driftsinntekter			
Andre salgs- og leieinntekter	-47 820	-43 815	-45 372
Brukerbetalinger	-1 800	-1 636	-1 311
Overføringer med krav til motytelse	-9 665	-10 635	-8 099
Rammetilskudd	0	0	-285
Andre overføringer	0	0	-1 033
Andre statlige overføringer	-1 323	-1 260	-1 123
Sum driftsinntekter	-60 607	-57 346	-57 223
Driftsutgifter			
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunens tjenesteproduksjon	29 920	27 325	29 393
Kjøp av tjenester som erstatter kommunal tjenesteproduksjon	16 786	16 050	17 340
Sosiale utgifter	8 317	9 103	9 271
Avskrivninger	22 666	19 212	9 733
Overføringer	9 986	8 372	9 850
Lønnsutgifter	29 005	27 259	26 416
Sum driftsutgifter	116 680	107 321	102 004
Brutto driftsresultat	56 073	49 975	44 782
Bruk av avsetninger			
Bruk av disposisjonsfond	0	0	-300
Bruk av bundne driftsfond	-4 934	-3 298	-4 585
Sum bruk av avsetninger	-4 934	-3 298	-4 885
Avsetninger			
Avsatt til disposisjonsfond	0	0	75
Avsatt til bundne driftsfond	398	1 195	1 162
Sum avsetninger	398	1 195	1 237
Regnskapsmessig merforbruk (+)/mindreforbruk (-)	-4 536	-2 103	-3 649
Netto driftsresultat	56 073	49 975	44 782
Finansutgifter			
Renteutgifter og låneomkostninger	0	0	9 157
Sum finansutgifter	0	0	9 157
Resultat eksterne finanstransaksjoner	0	0	9 157

7-Finans

Beløp i 1000

	Budsjett 2024	Budsjett 2023	Regnskap 2022
Driftsutgifter			
Kjøp av tjenester som erstatter kommunal tjenesteproduksjon	423	402	454

Økonomiplan for 2024-2027

Sosiale utgifter	-10 666	-43 270	-50 361
Avskrivninger	59 512	59 512	55 534
Overføringer	542	539	950
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunens tjenesteproduksjon	2 059	1 957	3 224
Sum driftsutgifter	51 869	19 140	9 801
Brutto driftsresultat	51 869	19 140	9 801
Avsetninger			
Avsatt til bundne driftsfond	0	0	25
Avsatt til disposisjonsfond	18 576	19 353	3 081
Sum avsetninger	18 576	19 353	3 106
Regnskapsmessig merforbruk (+)/mindreforbruk (-)	18 576	19 353	3 106
Driftsinntekter			
Andre direkte og indirekte skatter	-450	-450	-437
Inntekts- og formuesskatt	-290 606	-263 225	-265 108
Rammetilskudd	-486 211	-440 043	-460 318
Overføringer med krav til motytelse	-489	-489	-530
Eiendomsskatt	-14 990	-9 990	-10 055
Andre statlige overføringer	-11 348	-11 348	-12 021
Andre salgs- og leieinntekter	-1 571	-1 494	-2 226
Andre overføringer	0	0	-13
Sum driftsinntekter	-805 665	-727 039	-750 708
Finansutgifter			
Renteutgifter og låneomkostninger	83 857	50 385	68 582
Avdrag på lån	64 400	66 000	59 882
Sum finansutgifter	148 257	116 385	128 464
Resultat eksterne finanstransaksjoner	148 257	116 385	128 464
Bruk av avsetninger			
Bruk av disposisjonsfond	-46 776	-30 700	-30 700
Sum bruk av avsetninger	-46 776	-30 700	-30 700
Finansinntekter			
Renteinntekter og utbytte	-34 961	-35 711	-60 085
Sum finansinntekter	-34 961	-35 711	-60 085
Motpost avskrivninger			
Motpost avskrivninger	-82 273	-78 724	-65 267
Sum avskrivninger	-82 273	-78 724	-65 267
Netto driftsresultat	117 853	56 801	72 998

Politiske spørsmål og svar